179 BRABANT STRIP

BS MAGAZINE

DOSSIER BONUX-BOY

BRABANT STRIP
BS
MAGAZINE

nr.179 (6) van 30/06/2010

Gratis voor leden van Brabant Strip vzw, vereniging van stripliefhebbers van 9 tot 99, en van de Reclamestripclub. Wordt niet los verkocht.

Bestuur
Joeri Delamane, Yves Kerremans, Jean Smits, Patrick Vranken.
Werkgroep
Joppe Broeckhoven, Etienne Hauwaerts, Hendrik Neyts, Jozef Peeters, Roger Philippot, Bertrand Van Herp, Johan Van Ransbeeck
Redactie en medewerkers
Hans Bijman, Gert Bussens, Felix De Keye, Jeroen Denters, Wallie Hakkens, Ed Hengeveld, Frank Jonker, Chris Mouton, Antoine Ryckman, Joop Schreurs, Tom Vermeeren, Léon den Hartog, Inge Zonden, Marc De Locht, Rik Lok
Eindredactie : Patrick Vranken

Layout
Jeroen Denters

Cover : © Jijé 2010

Auteursrechten
Overname van artikels of illustraties, zelfs gedeeltelijk, is niet toegelaten zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever. **Copyright van afbeeldingen en foto's berust bij de diverse auteurs en uitgeverijen.**
Alle Kuifjeafbeeldingen:
© Hergé/Moulinsart 2010

Lidgeld
Lidgeld 2010 B & NL : 20 euro
Rest van de wereld : op aanvraag
(B): **001-2980926-95**
BIC GEBABEBB
IBAN BE76 0012 9809 2695
(NI) : Giro **7616528**
(altijd deze naam gebruiken :
Brabant Strip vzw, Londerzeel)

Verantwoordelijke uitgever
Brabant Strip vzw, 1840Londerzeel

INFO
brabant.strip@worldonline.be
www.brabantstrip.be
INFO over onze uitgaven :
BSuitgaven@hotmail.com

Oplage 1.600 exemplaren

Wat voorafging

Ja, we stellen ons hier op de redactie voor dat iedereen momenteel zijn ogen uitwrijft. Het openen van de extra dikke envelop, voorzichtig al dat moois er uit laten glijden... het zijn bekende rituelen, maar deze keer moet de verrassing wel extra aankomen. Een 56 pagina's dik nummer, een splinternieuwe p@per én dan ook nog een vakantiealbum van topkwaliteit. Met kortverhalen van niemand minder dan WILL bovendien ... zonder twijfel nog steeds één van de meest geliefkoosde auteurs in dit koninkrijk en ver daarbuiten. Eigenlijk hadden we een sticker op de envelop moeten kleven "in kleine dosissen toedienen..."
Geniet er maar van met volle teugen, het zal wel een hele tijd wachten worden alvorens dit nog eens vertoond wordt.
Met de inhoud van magazine 179 raken de lezers de zomer wel door, nemen we aan. Het artikel van Philippe Mouvet over Bonux Boy biedt op zich al voldoende stof om de Robbedoesliefhebbers aan het dromen te zetten. Voeg daarbij nog de aanzet van Rik Lok om je verzameling eens met andere ogen te gaan bekijken, te verzorgen, of opnieuw te klasseren, en je weet tijdens de komende maanden vast wel wat te doen. Wie het echt niet weet, kan met dit nummer in de hand naar het Belgisch Stripcentrum, om de -als het ware- bijbehorende tentoonstelling te gaan bekijken. *(Patrick)*

En dit is 1 dan Nr
VAN DE MICRO-BIBLIOTHEEK
ROBBEDOES
Iedere week loopt onze opmaakredacteur met zijn handen in het haar te roepen om meer plaatsruimte. Er zijn zo geweldig veel leuke en interessante dingen die hij in de Robbedoes wil zetten, dat het blad wel drie keer zo dik (en duur) zou moeten zijn.
Tot onze grote verbazing kreeg hij toen plotseling een uitstekend idee : waarom zouden we niet sommige bladzijden heel klein (maar toch nog leesbaar !) maken ?
En zo vind je dan vandaag het eerste deeltje van Robbedoes' Micro-Bibliotheek, een bibliotheek die zich iedere week zal uitbreiden. Om de vier weken krijg je een compleet tekenverhaal en verder zullen we geregeld micro-romans, micro-snuffeltjes en nog een heleboel andere microdingen publiceren. Deze week opent Polo de reeks micro-snuffeltjes en hij wijdt tegelijkertijd de MICRO-BIBLIOTHEEK in. Lees zijn avonturen. Ze zijn erg spannend en je zult er een heleboel door leren. Vooral wie belangstelling heeft voor ruimtevaart kan er zijn hart aan ophalen. De volgende week krijg je de geschiedenis van de luchtvaart in beeld, dan een spannende roman, « De Op Hol Geslagen Trein » en
POLO 4
EN DE SATELLIETEN
BING

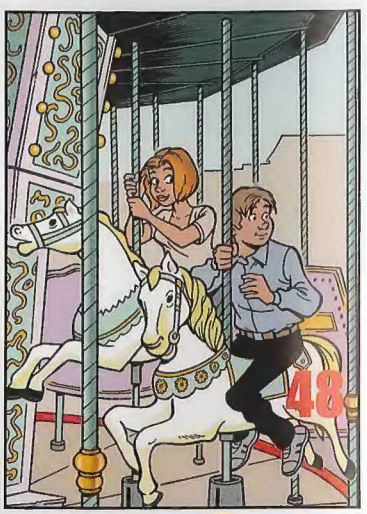

4 Dossier Bonux Boy
19 Koffieklets
28 Strips verzamelen
38 Scheepsjournaal
46 Uitgelezen
48 Steve Van Bael

Met liefst TWEE bijlagen !!!

Agenda

stripevenementen

Albums afhalen in 2010

Ledendagen

- 31/10 Weerde
- 12/12 Turnhout

Beurzen

- 25&26/09 Houten

15 juni tot 30/01/2011 Brussel
Grote tentoonstelling in het Belgisch Stripcentrum : Het atelier van Franquin, Jijé, Morris en Will, over de samenwerking tussen vier voorlopers van het Belgische stripverhaal, die liefde en leed deelden en hun savoir-faire en talent erna doorgaven onder de vorm van de zogenaamde "School van Marcinelle". Zie ook pag. 17

2 maart tot 29 augustus **Brussel**
Tentoonstelliing Moomin van Tove Jansson. In Belgisch Stripcentrum, Zandstraat 20 van 10u00 tot 18u00 (behalve maandag)
Info : http://stipmuseum.be/nl/home

2 maart tot 29 augustus **Brussel**
Tentoonstelliing Moomin van Tove Jansson in het Belgisch Strip-centrum, Zandstraat 20 van 10 tot 18u (behalve maandag). Info : steipmuseum.be/nl/home

29 mei tot 26 september **Veurne**
Tentoonstelling "40 jaar Kramikske" in het Bakkerijmuseum, Albert I-laan 2. Info : bakkerijmuseum.be

29 en 30 mei **Faches Tumesnil**
5de Balade des bulles in salle Jacques Brel, r du Général Hoche van 10 tot 19u (zat) en 18u (zon)
Met signeersessies van Jacques Terpant, Stefano Casini, Felix Meynet, Vincent Pompetti
Info : patrice.michelle@neuf.fr

2 tot 4 juli Outer
Expo Ingrid De Vuyst en Olivier Pâques in Boerkenshof, Smid-Lambrechtstraat 42. Met signeersessie : zat. van 14 tot 21u, zondag van 10 tot 21u. Info : ingrid-art.be/Welkom.html

4 juli **Rotterdam**
4de Menner stripbeurs, Eiland van Brienenoord 17 (zaal bij volkstuinen) van 10 tot 16u.
Info : freewebs.com/mennerstripbeurs/

4 juli **Dordrecht**
15de Dordtse boekenmarkt in het teken van de strips in de binnenstad en in Het Hof van 10 tot 17u.
Info : stripwinkel-sjors.nl

17 en 18 juli **Contern**
17de Festival International de la BD in het dorp van 10 tot 19u
Met signeersessies van Bernard Capo, Eric Hübsch, ...
Info : bdcontern.lu

6 tot 8 augustus Libin
L'univers de Jean-Claude Servais in hôtel des roses, quartier Latin 2.
Info : lesroses.be/stage-jean-claude-servais.htm

21 juli tot 8 augustus **Middelkerke**
Milkyway Stripfestival op De Greefplein en zeedijk van 10 tot 12u en 14 tot 18u.
Info : www.stripbdmiddelkerke.be

21 augustus Kampen
12de Kamper Stripspektakel in de binnenstad van 10 tot 17u met sig-neersessies van Daan Jippes, Jan Kruis, Uco Egmond, Wilma Van den Bosch, Daniel Van den Broek...
Info : kamper-stripspektakel.nl

28 en 29 augustus Valkenswaard
25ste Brabant Stripspektakel in sportcentrum Valkencourt, Heerkensdreef 15 van 10 tot 17u
Info : stripspektakel.nl

4 en 5 sep Merbes-le-Château
Stripbeurs in rue Lengrand met signeersessies van Wasterlain, Desorgher, Jarry,...
Info : tourismemerbes@skynet.be

12 sep Mechelen
Strips, platen, cd & DBD beurs in Sporthal van het Scheppersinstituut, Melaan 16 van 9 tot 17u30
Info : stripbeursputte.be

25 en 26 september Houten
Stripdagen in Expo Houten, Meidoornkade 24 van 10 tot 17u
Met tal van signeersessies
Info : www.stripdagen.nl

Organisatoren sturen alle info naar : **johan.van.ransbeeck@pandora.be** met als onderwerp : Brabant Strip Agenda.
De agenda wordt afgesloten op de 1ste van iedere maand.
De aangekondigde informatie valt onder de verantwoordelijkheid van de organisatoren.

Dossier BONUX-BOY 1960-1961

1 DE MICROVERHALEN UIT HET WEEKBLAD ROBBEDOES: TRENDSETTEND!

Eind jaren '50 is het bij *Spirou* en *Robbedoes*, de jeugdbladen van uitgeverij Dupuis uit Marcinelle, de gewoonte om bij extradikke gelegenheidsnummers zoals kerst-, paas- en vakantienummers, de lezertjes te trakteren op iets speciaals, een papieren gadget, als extra verrassing. Al die extra's zorgen bij uitgeverij Dupuis uiteraard voor een meerkost. *"Hoeveel gaat dat kosten? En gaat Mijnheer Dupuis dat wel willen betalen?"* Dat zijn dan ook de vragen die Peyo en Yvan Delporte, toenmalig hoofdredacteur van *Spirou*, bezighouden als ze brainstormen over een mogelijk supplementje voor het vakantienummer van 1959. Ze weten nog niet dat uit hun ideetje een geheel nieuwe stripformule zal ontstaan…

DOOR **PHILIPPE MOUVET**

EEN NIEUWE TREND

Peyo heeft net met de introductie van een resem blauwe kaboutertjes in zijn laatste *Johan en Pirrewiet*verhaal een instanthit gescoord. Delporte heeft daarom het plan opgevat om de Smurfen, want zo heten die kereltjes, als hoofdrolspelers te laten opdraven in een extra verhaaltje op kaboutermaat: een microverhaaltje zeg maar. Minikereltjes in een miniboekje. Best leuk toch? Peyo moet dan wel in een hels tempo 42 miniplaatjes, een titelblad, schutblaadjes en een cover tekenen, maar kom, Delporte zou hem het scenario bezorgen. Moet kunnen!

Goedkoop is een dergelijk boekje niet, maar Delporte en Peyo halen hun slag thuis. In nr. 1107 van zowel *Spirou* als *Robbedoes* vinden de lezertjes *De Zwarte Smurfen*,het allereerste microboekje. Het extra blad (eigenlijk een grote knutselplaat) moet je zelf vakkundig verknippen tot een echt boekje waarvan de minikaft op de achterkant van het weekblad is te vinden. Een absolute topper. De lezers zijn wildenthousiast.

Maar op 29 oktober 1959 rolt het eerste nummertje van het gloednieuw Franse stripblad *Pilote* van de persen van Uitgeverij Dargaud. Het blad pakt meteen uit met een wekelijkse grote documentaire poster op haar middenpagina's. Een soort wekelijks supplement zeg maar. Deze aantrekkelijke nieuwkomer op de Franstalige markt zorgt uiteraard voor zenuwachtigheid bij de al bestaande bladen. Zo ook bij *Spirou*, waar men in de tegenaanval tracht te gaan door de lezertjes een nog aantrekkelijker supplement aan te bieden. Het idee van het microboekje, dat aanvankelijk als eenmalige stunt voor het vakantienummer was bedacht, komt vanzelf bovendrijven.

Vanaf *Spirou* nr. 1125 van 5 november 1959 verschijnt een eerste ongenummerde reeks van 10 (uitsluitend Franstalige) miniboekjes van 48 pagina's, uit te knippen uit een los bijgevoegd blad. Een mengeling van gevestigde waarden, aanstormend talent en jonge beloftes presenteren er een brede gamma stripverhalen, waaronder toekomstige toptitels: Peyo met nog meer Smurfen, G. Forton met *De Blauwe Garage*, Eddy Ryssack, Célestin, Eddy Paape, Salverius, Franquin met *Roeltje*, Roba met *Bollie en Billie*, Jidéhem met *Starter*, Mitacq met een parodie op *de Beverpatroelje*. *Robbedoes*lezers hebben echt pech want er zullen nog vele, dikwijls schitterende – maar uitsluitend Franstalige – supplementen in *Spirou* verschijnen, ten einde de concurrentiestrijd met *Pilote* (en later ook met *PIF-gadget*) aan te gaan. Op de Nederlandstalige markt speelde een gelijkaardige concurrentie niet en was een extra investering niet echt nodig.

Met deze eerste reeks miniboekjes is ook een trend gezet, want het principe van dit soort supplement krijgt bijval. Vanaf 14 januari 1960 zal een tweede langere reeks volgen: de fameuze Micro-Bibliotheek van *Robbedoes*. De boekjes, veelal getekend door mindere goden en beginnende tekenaars (op enkele uitzonderingen na), zijn tot 36 pagina's herleid, uit te knippen uit de middenpagina's van het stripblad. Deze reeks verschijnt zowel in *Spirou* als in *Robbedoes* (er zijn geen extra kosten meer...) en zal tot in 1975 lopen. Na microboekje nr. 557 is de formule uitgeleefd.

In 1960, het jaar van de opstart van de Micro-Bibliotheek, pikt *Seeonee*, het Franstalige welpenblad van de Belgische Federatie van de Katholieke Scoutbeweging (FSC), dit nieuwe initiatief van *Spirou*/*Robbedoes* op en geeft, met de vriendelijke toestemming van uitgeverij Dupuis en in licht gewijzigde vorm, een eigen korte reeks van 5 microrama-supplementjes uit. Het formaat is iets kleiner (5 op 4 cm) en de boekjes tellen 64 (!) pagina's.

In deze microboekjes verschijnen echter geen strips maar enkel geïllustreerde teksten rond uiteenlopende onderwerpen. Deze teksten zijn niet veel soeps, de illustratoren ervan zijn het wel: Craenhals, Hausman en wederom Peyo.

DE SMURFEN ZIJN DIKKE VRIENDEN MET JOHAN en PIRREWIET
VAN WIE JE DE AVONTUREN IEDERE WEEK KUNT LEZEN IN HET JEUGDBLAD
ROBBEDOES
Peyo
ZWARTE SMURFEN
DUPUIS

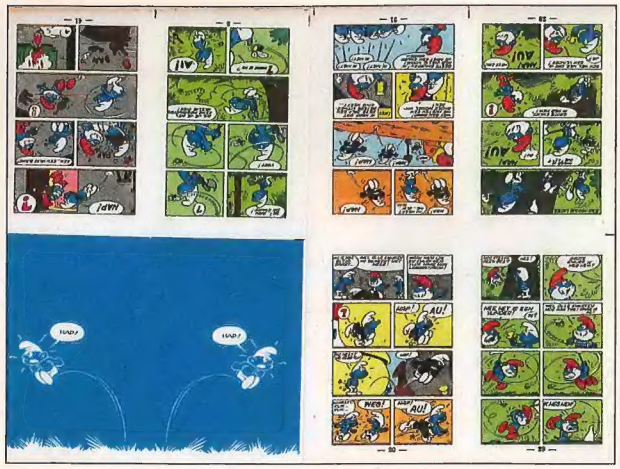

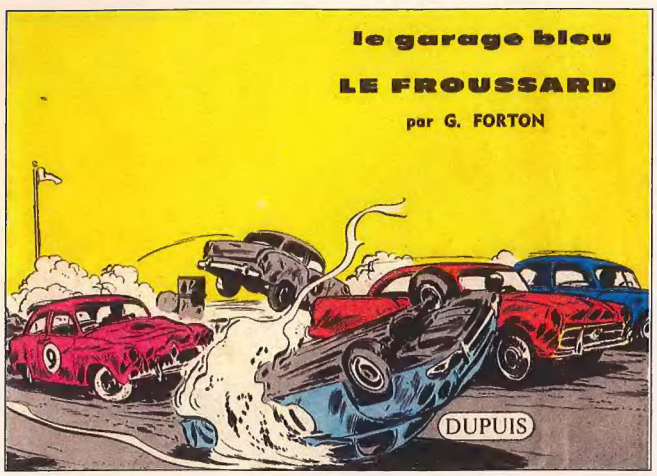

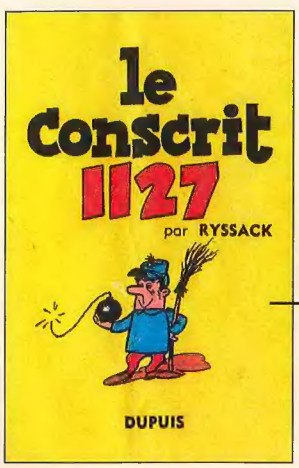

De microverhaaltjes van *Spirou* en *Robbedoes*

1. Start van de reeks

De *Zwarte Smurfen*, het allereerste microboekje of microverhaal (MV), verscheen in nr. 1107 als eenmalig supplement voor het speciaal *Robbedoes*vakantienummer van 1959. De Microbibliotheek van *Robbedoes*, met zijn lange reeks zelf ineen te knutselen miniboekjes, start een half jaar later, op 14 januari 1960, en eindigt met nr. 557 in januari 1975. Het microboekje uit nr. 1107 alsook de lange reeks uit 1960-1975 verschijnt zowel in *Robbedoes (R)* als in *Spirou (S)*.

MV 000: - ***De zwarte smurfen*** (door Peyo) in R/S 1107 = SMRF VI

2. De eerste franstalige reeks

In het Frans worden de microverhalen *minirécits* (MR) genoemd. Sommige verhalen uit deze 10 miniboekjes werden later alsnog in het Nederlands vertaald maar erg verspreid her en der uitgebracht. Anderen blijven tot nu toe onvertaald. Een overzicht.

MR 001: ***Le Garage Bleu – Le froussard*** (door G. Forton) in S 1125.
De Blauwe Garage is een stripreeks die Gerard Forton voor het Dupuistijdschrift SPRINT bedenkt. Een eerste vervolgverhaal verschijnt in het blad van nr. 1/1955 tem nr. 44/1956.
Een tweede aflevering, *De bangerik* start vervolgens in nr. 45/1956. Spijtig genoeg wordt Sprint na nr. 49 stopgezet en blijft *De bangerik* onafgewerkt. Het is dit laatste verhaal dat uiteindelijk eind 1959 dan toch volledig in het Frans als microboekje verschijnt. Het is eraan te zien dat het oorspronkelijk verhaal voor Sprint werd getekend, want de micro is eigenlijk omwille van het gereduceerde formaat zo goed als onleesbaar. Wel was dit verhaal als microboekje het snelst af te werken als promostunt. *De bangerik* blijft in het Nederlands dus onvoltooid.
MR 002: ***Le Gang des Trous*** (door Célestin, alias Deliège) in S 1126.
Niet in het Nederlands verschenen.
MR 003: ***Le conscrit 1127*** (door E. Ryssack) in S 1127.
Verschijnt in 1964 als *Loteling 1127* in Ohee nr. 61.

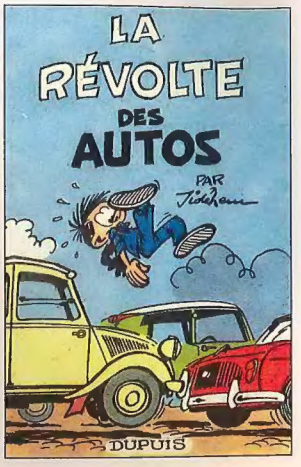

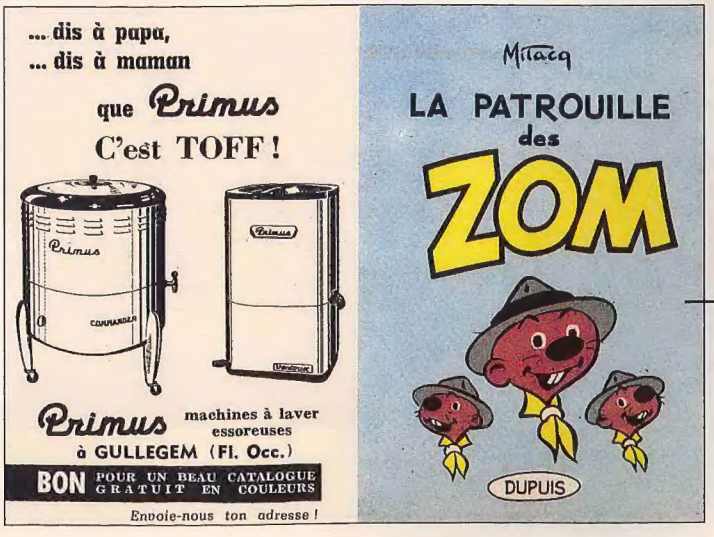

MR 004: ***Plein d'Suie*** (door Eddy Paape) in S 1128. Niet in het Nederlands verschenen.

MR 005: ***La loi du scalp*** (door Salvérius) in S 1129. Dit microverhaaltje van 42 pagina's verscheen in een ingekorte versie (33 p.) midden 1960 als nr. 21 van de Nederlandstalige Micro-Bibliotheek. (nr. 21 bestaat niet in het Frans want werd in *Spirou* vervangen door een prijskamp).

MR 006: ***Le voleur de Schtroumpfs*** (door Peyo) in S 1130. = SMRF V2.

Als microverhaal enkel in het Frans verschenen.

MR 007: ***Noël et L'Elaoin*** (door Franquin) in S 1131.

De eerste nederlandstalige versie van dit verhaaltje verschijnt in 1976 in het tijdschrift *Gaston* nr. 1 als *Roel en Elaoin* en pas in 1982 in albumvorm bij uitgeverij Magic Strip als *Roeltje en de Elaoin.*

MR 008: ***Boule contre les Mini-Requins*** (door Roba en Rosy) in S 1132.

Verschijnt alsnog in 1985 bij uitgeverij Dupuis in de reeks *Pareltjes uit de microverhalen* als *Bollie en Billie tegen de minihaaien.*

MR 009: ***La révolte des autos*** (een verhaal van Starter door Jidéhem) in S 1133.

Niet in het Nederlands verschenen.

MR 010: ***La patrouille des Zom*** (door Mitacq) in S1134.

Van dit microverhaaltje bestaat ook een zeldzame Franstalige reclame-uitgave voor Primus-wasmachines (reclame voor Primus op de achterkaft i.p.v. voor het weekblad *Spirou).*

Het is niet geweten of nog andere micro's uit de 10-delige promoreeks voor reclamedoeleinden zijn gebruikt. Het verhaal verscheen in 1964 in het Nederlands in Ohee nr. 45 als *De Beverpatrouille.*

3. Buiten reeks

Verder verschijnen nog 4 andere verhalen van de Smurfen in oorspronkelijke versie als microverhaaltjes. Drie verschijnen ongenummerd, dus buiten reeks. Twee verschenen enkel in het Frans, de andere twee zowel in *Spirou* als in *Robbedoes*:

SMRF V3: ***Het ei en de Smurfen*** (door Peyo): ongenummerd MV in R 1147 (Extra paasnummer 1960).

SMRF V4: ***Le faux Schtroumpf*** (door Peyo): ongenummerd MR in S 1211 (extra vakantienummer 1961).

SMRF V5: ***La faim des Schtroumfs*** (door Peyo): ongenummerd MR in S 1235 (extra kerstnummer 1961).

De tweede reeks micro's van de minibib bevat één absoluut zeldzaam (uitsluitend in het Frans verschenen) microverhaaltje van Jaap. In 1966 maakt Dupuis voor de M.N.E.F. (Mutuelle Nationale des étudiants de France) een Spirou nr. 1482-bis met uitsluitend exclusief M.N.E.F.-gelinkt materiaal: een Guust-gag, een kortverhaal van Lucky Luke, eentje van de Smurfen, een gag van Bollie en Billie en nog veel meer. Eenmalig uitgegeven, daarna nooit meer. Kers op de taart: een extra Jaap-microboekje: ***Une échelle pour Bobo*** **(MR nr.338-bis)**. Onvindbaar, ook in het Frans. Ga dat maar zoeken...

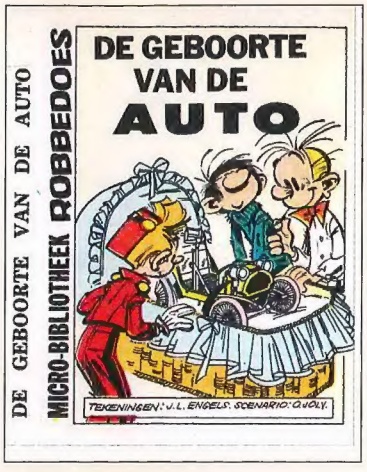

SMRF V6: ***De Honderdste Smurf*** (door Peyo) als MV nr. 100 in S en R 1244 in februari 1962.
De zes Smurfenverhalen uit de microboekjes verschenen allemaal, deels hertekend of aangepast, in het Nederlands in de grote albumreeks van *De Smurfen* bij uitgeverij Dupuis:
SMRF V1 en V2 in 1963 in album nr. 1.
SMRF V5 in 1967 in album nr. 3.
SMRF V3, 4 en 6 in 1968 in album nr. 4.

4. De tweede, tweetalige reeks

Over de tweede, lange reeks microverhalen van de *Robbedoes*bibliotheek nog even dit:
In tegenstelling tot de eerste korte Franstalige reeks, die uitsluitend uit stripboekjes bestond, is de *Robbedoes*bib aanvankelijk een mengeling van stripboekjes, geïllustreerde romannetjes, knutselboekjes, infoboekjes, etc.

Tussen de 50 eerste nummers van deze minibib vinden we slechts 21 echte stripboekjes. Meestal werden ze, met wisselend succes, gerealiseerd door jonge tekenaars. Toch vinden we af en toe enkele pareltjes van gevestigde waarden uit *Robbedoes*. Enkele voorbeelden:

Maurice Tillieux:
MV nr. 20: *De oude bezem* (R 1155)
MV nr. 91: *Het wiel* (R 1235)
Will:
MV nr. 24: *Flipje en het juli-eiland* (R 1160)
MV nr. 156: *De brullende virus* (R 1300)
Jidéhem:
MV nr. 23: *De geschiedenis van de auto* (R 1159) (voorgesteld door Starter)
Remacle:
MV nr. 57: *De waarheid over Zwartbaard* (R 1198)
MV nr. 68: *Zwartbaard tegen Blauwneus* (R 1212)

Tenslotte nog enkele weetjes. Het idee van het microboekje werd ook gebruikt om in 1961 en 1964 twee kalenders in agendaformaat voor de *Spirou*-lezertjes te bedenken. Weerom enkel in het Frans dus: *Agenda Spirou 1961* in S 1183 (extra kerstnummer 1960), en *Agenda Spirou '64* in S 1339 (extra kerstnummer 1963).
De microverhalen zijn ook opgenomen in de Robbedoesbundelingen. Uiteraard is een bundeling waar één microverhaal in ontbreekt niet compleet ... tot grote ergernis van veel verzamelaars (zie ook BSM 157).
We kunnen daar nog aan toevoegen dat het idee voor microverhalen later overgenomen werd door *Eppo*... maar dat is stof voor een volgend artikel.

2 MINI-BOEKJES : IDEALE PUBLICITAIRE HEBBEDINGETJES

Het idee van een miniboekje als premie wordt ook in de reclamewereld opgepikt. Zo trakteren de Caltex- benzinestations langs de Franse wegen in 1961 de kinderen van hun klanten op een reeks van minstens 12 microboekjes volgens Dupuismodel. De kwaliteit van de verhaaltjes is zowel inhoudelijk als grafisch erg pover.

De absolute topper in reclameland is echter ongetwijfeld het mythische miniblaadje *Bonux-Boy* uit de Bonux-waspoederdozen uit 1960-1961. Spijtig genoeg werden de boekjes enkel in Frankrijk verdeeld, maar de Nederlandstalige *Robbedoes*lezers zullen daar, zoals we verder zullen zien, enkele jaren later toch hun profijt mee doen.

DOOR **PHILIPPE MOUVET**

BONUX-BOY

Bonux-Boy is oorspronkelijk de naam van een stripfiguurtje dat Benoît Gillain voor het bedrijf Procter & Gamble bedenkt. Benoît Gillain heeft een reclameagentschap in Parijs en is tevens de zoon van Joseph Gillain, alias JIJE, net na de Tweede Wereldoorlog de leermeester van Franquin, Morris, Will en Paape bij uitgeverij Dupuis en tekenaar van o.a. naast enkele afleveringen van *Robbedoes* en verschillende biografieën, de reeksen *Blondie en Blinkie, Jan Kordaat* en *Jerry Spring*. In eerste instantie is het de bedoeling om het figuurtje in reclamestrips te laten opdraven. Elke pagina is een kort verhaaltje, getekend door Benoît, waarin *Bonux-Boy* en zijn vrienden reclame maken voor de talrijke reeds bestaande plastieken gadgets die als bonus ter attentie van de kinderen in de Bonuxwaspoedertrommels werden verstopt. Deze reclamestrips verschijnen in verschillende jeugdbladen, waaronder ook *Spirou* en *Robbedoes*.

Van 25 februari tot 7 april 1960 verschijnen zo twee vervolgverhaaltjes van *Bonux-Boy* in *Robbedoes*: *Bonux-Boy zeerover* (nr. 1141 tot 1144: 4 platen) en *De schat van Bonux-Boy* (nr. 1145 tot 1147: 3 platen). Deze verhaaltjes stellen echter niet veel voor. Na deze korte reeks reclamestrips gaat Benoît Gillain op vraag van de waspoederproducent ook aan nieuwe, Bonux-Boy-verwante gadgets werken: sleutelhangers, kleurboekjes, een echt ganzenbordje annex bonux-boy-pionnetjes, etc.

Maar Benoît broedt op een meer originele premie, iets écht top, waarvoor de kinderen hun moeder de oren van het hoofd zouden zagen om Bonuxwaspoeder te blijven kopen. Sinds het begin van het jaar verschijnen wekelijks microverhaaltjes in *Robbedoes*. Prachtig idee. Waarom geen micromagazine als premie voor Bonux?

GROTE NAMEN VOOR EEN MINIMAGAZINE

Het eerste nummertje van *BONUX-BOY*(-magazine) verschijnt rond juni 1960. Vanaf dan zal er maandelijks een nieuw minimagazine (9,5 op 13 cm groot, iets groter dus dan de boekjes van de Micro-Bibliotheek) in het waspoeder verstopt worden, 18 nummertjes in totaal tot eind 1961, waarna het magazine verdwijnt. De toegelaten kostprijs (inhoud en productiekosten) van toegevoegde reclamepremies is sinds kort wettelijk vastgelegd... en die ligt aanzienlijk lager dan de kostprijs van het Bonux-magazine. Na 12 boekjes van 52 pagina's in kleur (afgewisseld met steunkleur) volgen dus noodgedwongen nog 6 boekjes van 32 pagina's in steunkleur. Het laatste nummertje verschijnt in december 1961. Exit Bonux-Boy.

Bonux-Boy was opgezet als een echt jeugdblad, met een uitgebalanceerde mix van originele strips, allerlei

rubriekjes, documentaire platen, kortverhalen en spelletjesrubrieken. Naast Benoît zelf werd deze inhoud voornamelijk samengesteld door Joseph Gillain (Jijé dus) en zijn vrienden striptekenaars: Peyo, Will, Roba, Jidehem, Bara, Mouminoux, Follet, alsook door tekenaars met wie Jijé samenwerkte of die hem assisteerden bij het uitwerken van zijn lopende strips in *Robbedoes*: Herbert en Giraud. Werkten verder sporadisch mee aan het blad: Craenhals, Celestin (= Deliège), Pronto (= Jo-El Azara) en Marculeta. Het merendeel van de teksten voor de documentaire rubrieken, gesigneerd Doc, werden geschreven door een schoonzoon van Jijé, arts van beroep... De platen van de korte strips (een 7 à 8-tal pagina's, soms iets meer per verhaal) die deze tekenaars voor *Bonux-Boy* uitwerkten, waren opgebouwd volgens de kleine platen van de microboekjes: 3 rijen van 1 à 2 (uitzonderlijk 3) vakjes per plaat. Veel minder werk dus dan voor een volledig verhaal van 36 pagina's voor de *Robbedoes*bibliotheek. Dat verklaart wellicht waarom de tekenaars vlot bereid waren om voor *Bonux-Boy* verhaaltjes te tekenen maar verder zo goed als afwezig blijven in de overzichtslijst van de miniDupuisbib. Benoît Gillain heeft veel geluk: 1960-1961 zullen toevallig ook heel creatieve jaren zijn voor al die vriendentekenaars die het project van zijn ministripblad zeer genegen zijn. Speciaal voor *Bonux-Boy* bedenken ze allemaal nieuw stripfiguurtjes!

Vooraleer de bijdrage van de hoger vermelde stripauteurs te overlopen, wil ik dit nog meegeven: De Bonux-Boy-magazines zijn niet genummerd noch gedateerd, wat lang voor kopzorgen zorgde onder de moedige zonderlingen die alsnog probeerden dit aartsmoeilijke ministripblaadje te verzamelen. Hoeveel nummertjes er in totaal waren verschenen, is tientallen jaren een ondoorgrondelijk mysterie gebleven, tot de Indiana Bonux-Jones van de Franse stripscène hun krachten (en verzamelingen) bundelden om het plaatje kompleet te krijgen. Aan de hand van de zo verzamelde nummertjes en het wettelijke depotnummer die ze vermeldden, kon een chronologische lijst van 18 nummertjes opgesteld worden. Het zijn geen 18 elkaar opvolgende depotnummers, want de eerste 12 werden op verschillende tijdstippen per 3 aangevraagd, de laatste 6 gezamenlijk. Gemakshalve heb ik ze chronologisch genummerd om er verder naar te kunnen verwijzen.

De 18 nummers van Bonux-Boy:

1960: BB N°1 (N°5575), N°2 (5576), N°3 (5577), N°4 (5670), N°5 (5671), N°6 (5672)

1961: BB N°7 (N°5691), N°8 (5692), N°9 (5693), N°10 (5776), N°11 (5777), N°12 (5778), N°13 (6186), N°14 (6187), N°15 (6188), N°16 (6189), N°17 (6190) en N°18 (6191)

3 STRIPTEKENAARS EN STRIPREEKSEN IN BONUX-BOY

Vandaag lijkt het onvoorstelbaar dat grote namen als Jijé, Peyo, Roba, Follet, Will, Craenhals en anderen meegewerkt hebben aan een blaadje met speciaal gemaakte strips, die verder nagenoeg onbekend gebleven zijn. En toch is het echt gebeurd! Hieronder volgt een overzicht van ieders bijdrage, telkens gesitueerd in de tijd en in hun carrière.

DOOR **PHILIPPE MOUVET**

BENOIT (Gillain) is de baas van het reclameagentschap dat het magazine maakt.

- Benoît tekent nieuwe verhalen van ***Bonux-Boy*** en zijn vrienden, hierin bijgestaan door zijn vader Jijé. In tegenstelling tot de reclamestrips in *Robbedoes* zijn deze voor het minimagazine wel echte verhaaltjes van 8 à 10 bladzijden. In elk *Bonux-Boy* nummertje is het kereltje met het matrozenhoedje aanwezig.
- Het stripfiguurtje *Bonux-Boy* wordt in Italië voor waspoeder Tide tot *Tidino* herdoopt. De reclamestrips worden vertaald en aangepast aan de Italiaanse pers.

JIJE (Joseph Gillain) woont op dat ogenblik in Champrosay bij Draveil, in de buurt van Parijs.

- Jijé tekent in 1960/61 in *Robbedoes* de reeks *Jerry Spring en Jan Kordaat.* In 1960 werkt Jean Giraud (de toekomstige GIR van Blueberry, alias MOEBIUS) als assistent bij Jijé, voor wie hij toen alle platen van *De weg naar Coronado,* dat het jaar daarop verschijnt, in inkt zet.
- Jijé bedenkt en tekent voor *Bonux-Boy* een nieuwe stripheld: ***Jo le petit cow-boy***, van wie 2 verhalen verschijnen (nr. 1 en nr. 8). Jijé tekent voor het blaadje ook covers, verzorgt illustraties voor verschillende rubrieken alsook enkele didactische strips: ***Fangio*** in nr. 1, ***Sitting Bull*** in nr. 5 en de kaft voor *Noguès* in nr. 3.

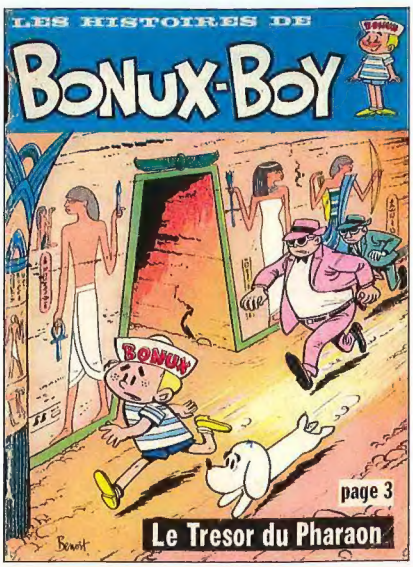

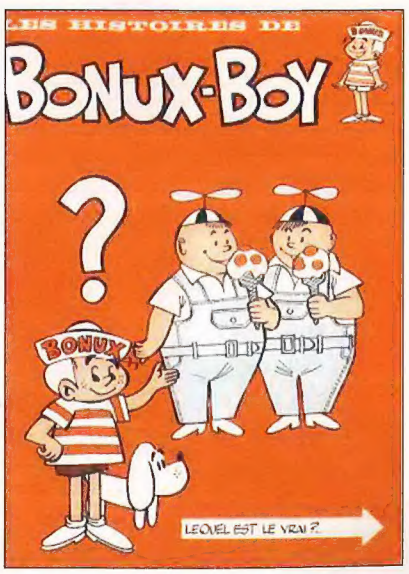

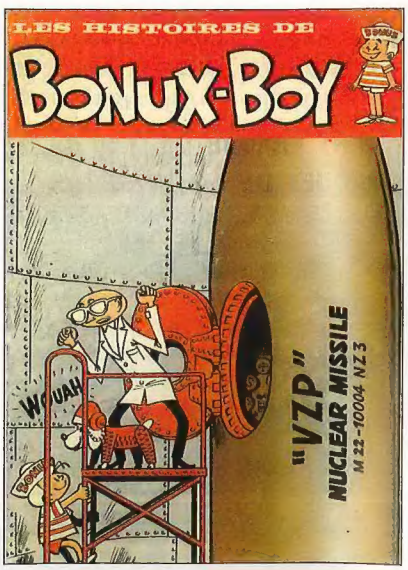

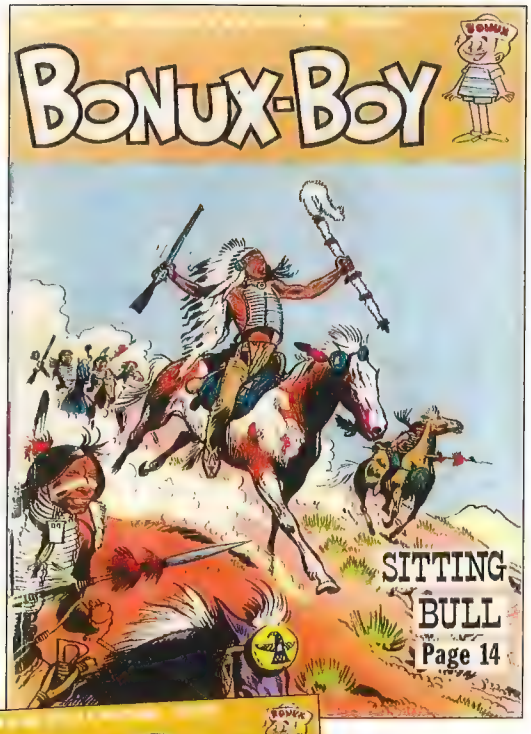
BONUX-BOY
SITTING BULL
Page 14

Sitting Bull
1876 - DEPUIS BIENTÔT [illegible] SAISONS, LES SIOUX ET LES 'VISAGES-PÂLES' ONT 'TOUCHÉ LA PLUME' * POUR SIGNER UNE PAIX QUI DEVAIT DURER "AUSSI LONGTEMPS QUE L'HERBE CROÎTRA DANS LA PRAIRIE". ...ET IL SEMBLE, CETTE FOIS, QUE LA PAROLE DONNÉE SERA RESPECTÉE...
MAIS UNE RUMEUR NOUVELLE COURT D'OUEST EN EST: UN MOT ENFLAMME TOUTES LES TÊTES:
...L'OR!...
ON A TROUVÉ DE L'OR!...
* SIGNES UN TRAITÉ DE PAIX.
LES 'HOMMES BLANCS' SONT REVENUS - ILS VIOLENT À NOUVEAU LE SOL SACRÉ DE NOS PÈRES...
...ILS TUENT, ILS CHASSENT LES BUFFALOS!
SI LES HOMMES-BLANCS VEULENT LA GUERRE, ILS L'AURONT - SITTING BULL A PARLÉ!
...VA!... RASSEMBLE NOS FRÈRES, POUR LA DANSE SACRÉE DU SOLEIL.
14
Jijé

BONUX-BOY

LES HISTOIRES DE
BONUX-BOY
JO au Rodeo
PAGE 28

LES HISTOIRES DE
BONUX-BOY
FANGIO
Page 11

PIERROT ET LA LAMPE
PAR Peyo
CE JOUR-LÀ, PIERROT AVAIT DÉCIDÉ DE CREUSER UN BASSIN DANS SON JARDIN...
J'Y METTRAI DES POISSONS ROUGES !
?
CLONG
ENCORE UNE PIERRE, SANS DOUTE ?
TIENS ? NON ! QU'EST-CE QUE C'EST QUE ÇA ? ON DIRAIT UNE VIEILLE LAMPE À PÉTROLE !
JE VAIS LA MONTRER À MONSIEUR DUVIEUX, L'ANTIQUAIRE ! IL M'EN DONNERA PEUT-ÊTRE QUELQUES SOUS !
42
Peyo

BONUX-BOY
GARE !... les FRATELLI SONT LÀ PAGE 42
AIUTO ! LA POLIZIA ! È PAVORE !
PRESTO ! PRESTO !
È PROIBITO CAMINARE CON SOLAMENTE UNA CAMICIA !
MA CHÉ, MA CHÉ !
42

PEYO (Pierre Culliford):

● Peyo zit op creatief vlak duidelijk in een heel vruchtbare periode. Na het bedenken van de *Smurfen* in 1958/59 start hij in 1960 de stripreeksen *Steven Sterk* (waarvan Will de decors tekent) voor *Robbedoes* en *Jakke en Silvester* (getekend door Will) voor het weekblad Le Soir Illustré.

● Nog in datzelfde jaar bedenkt en tekent Peyo zelf ook een nieuw stripfiguurtje voor Bonux Boy: ***Pietje en de lamp*** (3 verhaaltjes in nr. 1, 3 en 4).

Met Pietje hebben we ook meteen onze eerste toekomstige aanwinst voor het blad *Robbedoes*. Dupuis zal namelijk enkele jaren later, na het verdwijnen van Bonux-Boy, een deel van het materiaal van het blad overnemen en laten aanpassen aan het *Robbedoes*formaat. Zo zullen in 1965 en 1966 herwerkte versies van de strips van Peyo, Will, Roba, Jidéhem en Celestin alsnog in *Robbedoes* verschijnen. De drie verhalen van *Pietje en de lamp* verschijnen dus, deels hertekend, in *Robbedoes* nr. 1437, 1447 en 1453.

WILL (Willy Maltaite):

● Will staat in 1960 op een scharniermoment in zijn loopbaan. In 1958 had hij *Robbedoes* verlaten om artistiek directeur van de concurrerende uitgeverij Lombard te worden. Rond april 1960 verlaat hij gefrustreerd deze nieuwe job en begint opnieuw te tekenen. Plots is Will in dat jaar overal aanwezig in strip- land: Hij tekent de decors voor de *Steven Sterk*-strip van Peyo, tekent het microverhaaltje *Flipje en het juli-eiland* voor *Robbedoes*, en tekent ook het eerste verhaal van *Jakke en Sylvester* op scenario van Peyo voor *Le Soir Illustré*.

● In 1960 tekent Will ook voor Bonux-Boy, naast allerlei illustraties voor rubrieken en detectiveverhaaltjes, vier kortverhalen van ***Mijnheer Suffers*** (nr. 1, 2, 3, 5) en het iets langere verhaaltje ***Ernest et Boubou*** (gesigneerd L. Navi) in nr. 7. Twee van de Suffersstripjes zullen, aangepast, in 1966 in *Robbedoes* (nr. 1465 en 1467) heruitgebracht worden.

● Eind 1961 zal Will, op vraag van J.M. Charlier de nieuwe stripreeks *Record et Véronique* op scenario van René Goscinny opstarten voor het nieuwe Franse jeugdblad *Record* (opvolger van het blad *Bayard* dat toen door uitgeverij Dargaud overgenomen werd). Voor Record tekent Will verder nog verschillende stripreeksen: *Marco et Aldebert* (1961/65, op scenario van Rosy) en *Quatre-pingle et Ficelet* (1962, scenario van Chappuis).

LES AVENTURES DE MONSIEUR FARFELU
MONSIEUR FARFELU, J'AIME FAITES UNE AFFAIRE ! CETTE VOITURE D'OCCASION EST UN BIJOU !
MERCI BEAUCOUP AU REVOIR
JE VOUS DONNE UNE PETITE MERVEILLE EN ÉCHANGE, AMENEZ-MOI DES CLIENTS.
COMPTEZ SUR MOI !
CES MARCHANDS EXAGÈRENT TOUJOURS. ON VA BIEN VOIR. ESSAYONS D'ABORD LES FREINS.
PERSONNE DEVANT, ALLONS-Y !
Will

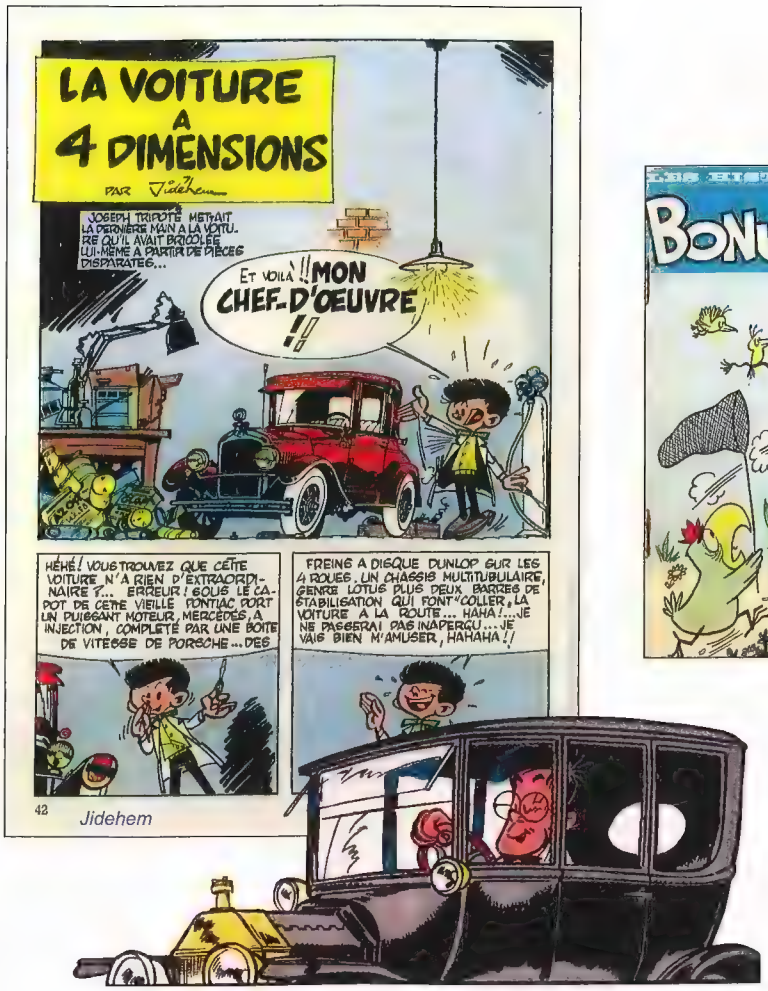
LA VOITURE A 4 DIMENSIONS
par Jidehem
JOSEPH TRIPOTTE METTAIT LA DERNIÈRE MAIN À LA VOITURE QU'IL AVAIT BRICOLÉE LUI-MÊME À PARTIR DE PIÈCES DISPARATES...
ET VOILÀ !! MON CHEF-D'ŒUVRE !!
HÉHÉ ! VOUS TROUVEZ QUE CETTE VOITURE N'A RIEN D'EXTRAORDINAIRE ?... ERREUR ! SOUS LE CAPOT DE CETTE VIEILLE PONTIAC PORT UN PUISSANT MOTEUR, MERCEDES, À INJECTION, COMPLÉTÉ PAR UNE BOÎTE DE VITESSE DE PORSCHE... DES
FREINS À DISQUE DUNLOP SUR LES 4 ROUES, UN CHÂSSIS MULTITUBULAIRE, GENRE LOTUS PLUS DEUX BARRES DE STABILISATION QUI FONT COLLER LA VOITURE À LA ROUTE... HAHA !... JE NE PASSERAI PAS INAPERÇU... JE VAIS BIEN M'AMUSER, HAHAHA !!
42
Jidehem

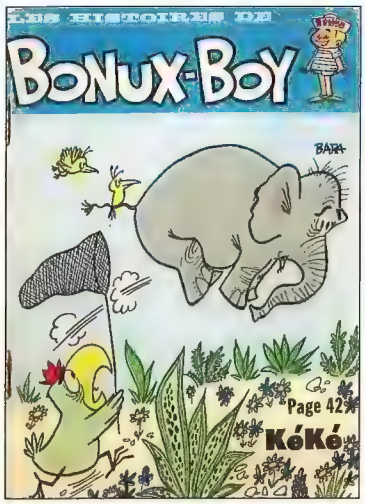

Al deze strips zijn ook in het Frans nooit in albumvorm uitgebracht en verdienen het niet om in Nederlandstalig stripland onbekend te blijven. Brabant Strip zet deze maand trouwens daarvoor de eerste stap en doet jullie zo maar eventjes alle verhalen van Mijnheer Suffers in originele Bonux Boy-versie als vakantiealbum cadeau! We hebben die, omwille van de portkosten, niet in een doos waspoeder verstopt. We hadden het anders toch best leuk gevonden...

● In 1962 keert Will definitief terug naar uitgeverij Dupuis en bedenkt een nieuwe stripreeks voor *Robbedoes*: *Erik en Bezaan*. Twee jaar later, in 1964, neemt hij de draad van de reeks *Baard en Kale* weer op.

ROBA (Jean):

● Roba werkt in 1959 met Franquin, Jidehem en Marcel Denis samen aan enkele afleveringen van *Robbedoes* voor de Franse *krant Le Parisien Libéré* (*Robbedoes en de Bobbelmannen*, *De miniatuurtjes* en *Tembo Taboe*).

● Een eerste bescheiden optreden van een nog naamloze Billie vindt men in het decor van de Starterrubriek in R nr. 1122 van 15 oktober 1959. Het eerste verhaal van Bollie en Billie, *Boule contre les mini requins*, verschijnt in het kerstnummer van *Spirou* als één van de 10 microboekjes van de ongenummerde reeks. In 1984 vertaald als *Bollie en Billie tegen de mini haaien* in de reeks Pareltjes uit de Micro verhalen. Een kort verhaal volgt in *Robbedoes* nr. 1146 van eind maart 1960, de eerste gag in nr. 1169 van 8 september 1960.

● In het eerste *Bonux-Boy* nummertje van 1961(nr. 7) tekent Roba een leuk stripje op scenario van Y. Delporte: ***Gare!... les Fratelli sont là*** (Opgepast, daar zijn de Fratelli's). De aangepaste versie verschijnt in R nr. 1441 in 1965.

● Pas begin 1962 bedenkt hij *De Sliert*, een nieuwe stripreeks voor *Robbedoes*.

JIDEHEM (Jean Demesmaeker):

● Jidéhem assisteert Franquin bij het uittekenen van de decors van de *Robbedoes*verhalen en tekent in 1957 met Franquin de gags van *Guust Flater* die Franquin en Delporte samen bedenken. Neemt in datzelfde jaar de *Starterrubriek* van Franquin over.

● Eind december 1959 verschijnt in de ongenummerde reeks microboekjes van *Spirou* net na die van Bollie en Billie ook een microverhaal van Starter: *La révolte des autos*.

● In 1960 bedenkt Jidehem voor *Bonux-Boy* zijn eerste eigen stripfiguurtje sinds de tijd dat hij *Ginger* maakte voor Heroïc Albums (1954-'56). ***Joseph Tripotté*** is een oldtimerfanaat en heeft een opmerkelijk exemplaar ineen geknutseld. Het prachtding vervoert je naar wens in tijd en ruimte. Denk er maar aan en je bent weg. Op zich een bron van veel ellende natuurlijk... De 3 verhalen verschijnen in Bonux Boy nr. 3, 6 en 8. Deze verhalen zullen voor een heruitgave in *Robbedoes* in 1966 grondig door Jidéhem hertekend en herschikt worden. Tussen 1960 en 1966 is de tekenstijl van Jidéhem zó geëvolueerd dat er haast geen overeenkomst meer is tussen het stripfiguurtje uit Bonux Boy en de verstrooide ***Koen Knutselaar*** uit *Robbedoes* (nr. 1474, 1483 en 1486).

● Pas in 1961 tekende Jidéhem *Starter tegen de brokkenmakers*, zijn eerste Starterstrip op groot formaat.

BARA (Guy Willems; in 1923 geboren in Riga - Litouwen):

● Bara is een vriend van Franquin en Jijé. Franquin en Bara kennen elkaar sinds de gemeenteschool. Hij bedenkt in 1954 het stripfiguurtje *MAX de ontdekkingsreiziger* voor het Franse blad *France-Soir*.

● Stapt in 1960 mee in het Bonux-Boy-avontuur met ***Kéké de papegaai***. Na losse gags verschijnen korte verhalen in zowat alle nummertjes, behalve in nr. 7, 13, 16 en 18.

● Tussen 1963 en 1968 zet Kéké zijn avonturen verder in 4 afleveringen in *Robbedoes*. Ook Max beleeft in die jaren verschillende avonturen in het stripblad.

MOUMINOUX (Guy):

● Guy Mouminoux is een vriend en assistent van Jijé en tekent vanaf midden 1959 drie Oom Wim-verhalen voor *Robbedoes*. Een jaar later volgen er nog twee.

● Ook hij maakt deel uit van de Bonux-Boyploeg. Hij illustreert een artikeltje in nr. 5 en tekent vier stripverhalen: in nr. 6 ***Alerte M.G.7***, 8 ***Les casse-tout***, 11 ***Premières ailes*** en 17 ***Un tacot nerveux***.

● Mouminoux werkt tussen 1963 en 1968 mee aan 3 afleveringen van Jan Kordaat, waarvan hij de auto's, en alle details waar veel tijd in kruipt, voor zijn rekening neemt.

FOLLET (René):

● Onderbreekt noodgedwongen in 1960 zijn medewerking aan de illustraties voor de vervolgromans van het weekblad Kuifje maar kan dat jaar zijn verbluffende vakmanschap ten volle tonen in *Caravanes*, het jeugdsupplement van *Vivante Afrique*, het maandblad van de Witte Paters van Afrika.

● Ook hij maakt een strip voor Bonux-Boy. ***Noguès*** is een waargebeurd verhaal dat in nr. 3 verschijnt, aangekondigd door een coverillustratie van Jijé.

● In 1961 tekent Follet de illustraties van *Le métier des armes*, een maxi vervolgsupplement in 23 afleveringen en extra kaft voor de Franse *Spirou* (niet in België verdeeld).

CRAENHALS (François)

● In 1960 werken Peyo en Craenhals, naast hun reeksen voor *Robbedoes* en Kuifje, samen voor het welpenblad *Seeonee*. Ze hebben elk een mascotte voor de animatie van het blad bedacht: Peyo animeert Petit François, Craenhals Aldalbert. Vandaar misschien dat deze laatste een beetje als een alien in Dupuisland in 1960 zijn bijdrage aan het Bonux-Boy-avontuur levert met twee korte strips: in nr. 2 ***Cette chère poupée*** en nr. 4 ***Fidji***.

HERBERT (H. Geldhof)

● Begin jaren '50 vertrekt Herbert als industrieel tekenaar bij een Belgische firma naar Afrika. In 1956 is hij terug in België en gaat wat later aan de slag als illustrator voor het tekenagentschap van Georges Troisfontaines. Herbert kent Afrika goed, alsook de Afrikaanse fauna. Om hem even op weg te helpen biedt Jijé Herbert aan om enkele maanden bij hem te komen wonen. Samen werken ze aan verhalen over grootse jachtpartijen in hartje Afrika. Herbert kan tekenen maar zijn stijl is nogal stijf, niet echt gezellig. Van dieren tekenen heeft hij echter wel verstand en hij kan daar enige gevoeligheid in leggen. Herbert was, net als Mouminoux, op dezelfde dag geboren als Jijé. Een heel apart personage, een beetje een UFO in het stripwereldje rond Jijé.

● Herbert tekent dus in 1959 voor *Robbedoes* enkele Oom Wimverhalen vol wilde dieren. In 1960 en 1961 tekent hij, behalve Oom Wimverhalen, ook twee afleveringen van een nieuwe stripreeks: *Simba Lee*. Vanaf 1962 volgen nog vervolgverhalen. Tussen 1964 en 1971 werkt hij samen met Jijé aan de reeks *Dokter Gladstone* voor *Robbedoes*. Jijé tekent de persona-

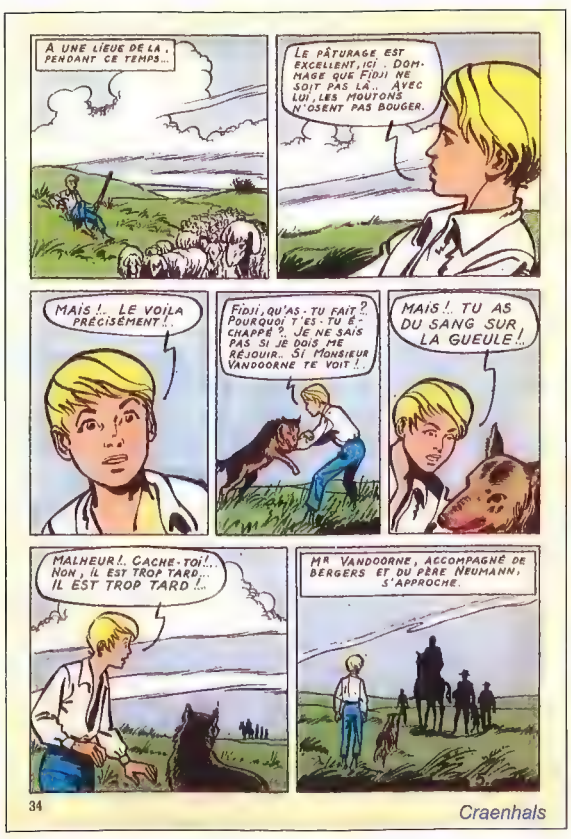
A UNE LIEUE DE LA, PENDANT CE TEMPS...
LE PÂTURAGE EST EXCELLENT, ICI ; DOMMAGE QUE FIDJI NE SOIT PAS LÀ... AVEC LUI, LES MOUTONS N'OSENT PAS BOUGER.
MAIS !... LE VOILÀ PRÉCISÉMENT !...
FIDJI, QU'AS-TU FAIT ? POURQUOI T'ES-TU ÉCHAPPÉ ? JE NE SAIS PAS SI JE DOIS ME RÉJOUIR... SI MONSIEUR VANDOORNE TE VOIT !
MAIS !... TU AS DU SANG SUR LA GUEULE !...
MALHEUR !... CACHE-TOI !... NON, IL EST TROP TARD... IL EST TROP TARD !...
MR VANDOORNE, ACCOMPAGNÉ DE BERGERS ET DU PÈRE NEUMANN, S'APPROCHE.
34
Craenhals

Deliège

BIGOUDI
et le Pédaloscaphe
PAR CÉLESTIN.
CE PETIT PORT EST CHARMANT. JE VAIS M'Y ARRÊTER ET Y PRENDRE QUELQUES PHOTOS.
VOYONS QUELLE EST LA POSITION DU SOLEIL.

ges, Herbert de zwarten en de dieren.

● Als satelliet van Jijé stapt ook hij in het Bonux-Boy-avontuur, met heel andere strips. In nr. 2 uit 1960 verschijnt ***René Caillé*** (gesigneerd Titus), alsook in 1961 in nr. 9 ***Guiliaume le conquérant***, 10 ***Les Mongolfier***, 11 ***Son premier tournoi***, 12 ***William Dampier***, 13 ***L'équier Yvan*** en 16 ***Le chevalier Bayard***.

MARCULETA (Edmundo)

● Hoe Marculeta in *Bonux-Boy* is terechtgekomen weet ik niet. Waarschijnlijk werd hij rechtstreeks door het reclameagentschap van Benoît Gillain aangeworven, maar het kan ook anders zijn verlopen. De tekenaar is in 1923 in Spanje geboren. Vanaf zijn zeventiende tekent hij strips maar als hij ook politieke cartoons begint te maken, moet hij het land uitvluchten.

● In Frankrijk gaat hij in de jaren '50 aan de slag als striptekenaar voor allerlei jeugdbladen en hij maakt ook illustraties voor Bonnes Soirées.

● In 1957 tekent hij een kort historisch verhaal op scenario van J.M. Charlier voor het reclamestripblad *Pistolin* en in 1960 en 1961 ook enkele korte historische stripjes voor Bonux-Boy: in nr. 5 ***Une auto sous les fenêtres de Louis XV***, nr. 9 ***Jesse James*** en nr. 12 ***Le But de la victoire***.

● In 1961 vinden we van Marculeta één microverhaaltje voor de Micro-Bibliotheek van *Robbedoes*. *Bolo tegen Tirano Lopez* is nr. 87 in de reeks en verschijnt in *Robbedoes* nr. 1231.

PRONTO (Joseph F. Loeckx, alias Jo-ël Azara)

● Na een tekenopleiding op het Sint-Lucas Instituut te Brussel leert Loeckx Willy Vandersteen kennen, waarvoor hij volgens sommige bronnen meegewerkt zou hebben aan *De lachende wolf*. In 1954 gaat hij voor de Studio Hergé werken, wat hij zal blijven doen tot 1961.

● Van april 1958 tot maart 1960 verzorgt Azara het tekenverhaal in *Caravanes*, het supplement van *Vivante Afrique* (zie hoger René Follet), waarna Follet de strip verder zet tot het verdwijnen van het blad in 1964.

Het is waarschijnlijk dat de link met *Bonux-Boy* via deze tekenaar kan gelegd worden. Azara tekent immers, onder het pseudoniem Pronto, één verhaaltje in nr. 9 van het reclameblad: ***Le Panognoste***.

● Van 1961 tot 1963 assisteert hij Will bij het uitwerken van de strip *Jakke en Silvester* voor *Le Soir Illustré*. Net zoals Will vinden we ook Azara terug in het jeugdblad *Record* (tussen 1962 en 1965).

CELESTIN (Paul Deliège):

● Paul Deliège start zijn loopbaan als striptekenaar in 1958 bij de tekenstudio van uitgeverij Dupuis. In nr. 1055, het extra Expo 58-nummertje van *Robbedoes*, tekent hij een eerste kortverhaal van *Flipje* (*Félicien* in het Frans). Op het einde van het jaar volgt nog een verhaaltje.

● In november 1959 tekent Deliège, onder het pseudoniem van Célestin, een verhaaltje voor de ongenummerde reeks micro's van *Spirou*: *Le Gang des trous* (een avontuur van reporter-fotograaf Toc, in *Spirou* nr. 1126).

● Als Peyo in april 1960 de gags van *Poussy* in *Le Soir pour les enfants* (het kindersupplement van de krant Le Soir) stopzet, volgt Deliège hem op en laat zijn allereerste stripheld Félicien aldaar een reeks nieuwe avonturen beleven van eind april 1960 tot eind 1967.

● In 1961, als Benoît Gillain door de inkrimping van zijn budget voor het maken van de laatste 6 nummertjes van *Bonux-Boy* ook mindere tekengoden moet aanspreken, levert Deliège, opnieuw onder de naam Célestin, twee verhaaltjes: ***Bigoudi et le Pédaloscaphe*** (*Krulpen en de duikfiets*) op scenario door Rosy voor nr. 13 en ***Le Professeur Toc s'amuse*** (*Professor Krol heeft lol*) voor nr. 18. De verhaaltjes worden in 1966 heruitgebracht in *Robbedoes* nr. 1461 en 1463, samen met een onuitgegeven verhaal van Krulpen (*Krulpen als nachtwaker* in R. nr. 1455) die bij het verdwijnen van *Bonux-Boy* waarschijnlijk al getekend was.

● Enkele maanden na het verschijnen van het eerste Bigoudi-verhaal in *Bonux-Boy* pakt Deliège in de Micro-Bibliotheek van *Robbedoes* uit met een nieuwe microheldje: *Jaap de uitbreker* (R nr. 1204). Jaap beleeft vanaf dan allerlei avonturen in zijn gevangenis, tot grote vreugde van de lezertjes.

Marculeta

UNE AUTOMOBILE SOUS LES FENÊTRES DE LOUIS XV
A LA FIN DU RÈGNE DE LOUIS XV, LE DUC DE CHOISEUL, MINISTRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES, EST GRAVEMENT PRÉOCCUPÉ PAR L'ACHAT DE LA CORSE AUQUEL SONGE LE ROI...

GARE au PUMA!!
HELLO JEFF ! POURQUOI AS-TU TIRÉ ?
JE VIENS DE RATER UN PUMA ÉNORME
LE PUMA, LUI, N'A PAS RATÉ SA VICTIME !
...DES TACHES DE SANG!..
JE L'AI BLESSÉ LÉGÈREMENT. IL N'IRA PAS LOIN!..
3

GIRAUD (Jean):

● Brengt op een avond samen met zijn vrienden Pat Mallet en J.-C. Mezières (ze hebben samen Toegepaste Kunsten gestudeerd) een bezoek aan Jijé. Giraud tekent sinds 1956 vooral humoristische westerns in de Franse bladen *Far West*, *Fripounet et Marisette*, *Ames Vaillantes* en *Coeurs Vaillants*. Helemaal niet slecht eigenlijk. Ze zullen verder, zoals nog andere jonge beginnende stiptekenaars toen, regelmatig bij Jijé over de vloer komen.

● Als Jijé in 1960 aan het inkten van de platen van de aflevering *De weg naar Coronado* voor Jerry Spring moet beginnen stelt hij, bij gebrek aan tijd, de klus aan Giraud voor. Giraud aanvaardt en brengt een jaar bij Jijé door. Het werk verloopt vlotjes en de laatste platen hebben zo goed als geen correcties meer nodig.

● Ook Giraud wordt in 1960-61 als assistent van Jijé een tekenaar van Bonux Boy. Naast allerlei illustratiewerk tekent hij strips voor nr. 7 ***Franc Lacy***, nr. 10 ***Puma***, nr. 14 ***Le Hors-la-loi*** en ***Pépites et voleurs*** en nr. 18 ***Le retour du galérien***.

● Wat later stelt J.M. Charlier Jijé voor om een nieuwe westernstrip voor het Franse stripblad Pilote te tekenen. Jijé gaat daar niet op in maar stelt hem zijn veelbelovende assistent voor. Het grote avontuur van Blueberry start zo in 1963.

Een tweede jeugdblad-project voor het reclameagentschap van Benoît Gillain: TOTAL-JOURNAL

Pat MALLET en Jean-Claude MEZIERES (toekomstige tekenaar van de SF-strip *Ravian* in Pilote vanaf 1967) leveren geen strips voor *Bonux-Boy* maar wel voor *Robbedoes*:

Pat Mallet bedenkt in 1960 de vervolgstrip *Pegg, de robot* voor het blad, en start o.a. de avonturen van *Xing en Xot*, twee buitenaardse kereltjes, voor de Micro-Bibliotheek van *Robbedoes* (1960 tot 1966). Mezières had voor het kerstnummertje van 1958 een Oom Wim-verhaal getekend.

Beiden maken via hun vrienden Giraud en Jijé kennis met Benoît Gillain en zijn reclameagentschap.

Wanneer Benoît na het verdwijnen van *Bonux-Boy* in 1966 het nieuwe publicitaire jeugdmaandblad *Total Journal* opstart zijn naast Jijé, Giraud, Mezières en Pat Mallet uiteraard van de partij. Die zijn ondertussen ook voor Pilote gaan werken en maken daar een hele lichting beloftevolle nieuwkomers enthousiast voor een samenwerking aan *Total Journal*. Als *Bonux-Boy* op een gezellig nevenproject van *Robbedoes*tekenaars lijkt, dan is Total Journal er eentje van de nieuwe Pilote-generatie: je gelooft niet wie je daarin tegenkomt: Jijé, Giraud, Pat Mallet, Mézières, Pierre Christin, Bretecher, Gotlib, Mandryka, Koernig, Collileux, Mazel, Jean Torton, Florenci Clavé, Raymond Poivet, Alexis e.a.

Total Journal, verschenen tussen 1966 en 1971, is nog minder gekend dan *Bonux-Boy* maar is op zich een lang artikel waard. Daar komen we een andere keer op terug ....

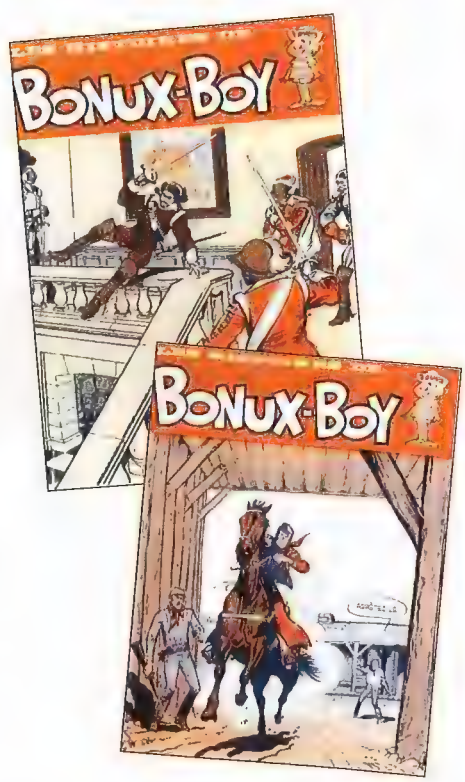

Tentoonstelling van 15 juni 2010 tot 30 januari 2011 in het Belgisch Stripcentrum

Het atelier van Franquin, Jijé, Morris en Will

Niet dat we er een aanleiding voor nodig hebben, maar het nieuws over de tentoonstelling over Franquin, Jijé, Morris en Will past wonderwel in dit nummer, en sluit naadloos aan op het sprankelend artikel over Bonux Boy. De tentoonstelling heeft niet de pretentie een volledig historisch overzicht te willen brengen, noch een didactisch exposé, maar uit te gaan van de *liefde voor het werk* van bovenvernoemde stripauteurs. Kijk, dat uitgangspunt stemt ons alvast hoopvol. Er komen ons zelfs meteen prachtige beelden voor de geest, die ons terugvoeren naar onbekommerde dagen van lang geleden. Wij zijn ook maar mensen…

DOOR **PATRICK VRANKEN**

Isabelle, de dochter van André Franquin, gaf samen met Frédéric Jannin de aanzet tot deze tentoonstelling. Aan de hand van zeldzame documenten en een beeldende opstelling wordt geprobeerd de creatieve geest op te roepen die het huis van Jijé in Waterloo omtoverde tot een bruisend atelier, de leerschool van de beruchte Bende van Vier.

Vorig jaar brachten wij *Het geheim van de Bambochal* uit in Collectie Fenix, het debuut van Will, dat net dateert uit de periode toen Jijé de (vandaag!) legendarische auteurs in huis haalde, niet om ze zijn eigen stijl op te dringen, maar om hen net dat duwtje en die inspiratie mee te geven die ze nodig hadden om door te breken.

De tentoonstelling bestaat uit twee delen. In het eerste deel worden de achtergronden van de vier auteurs voorgesteld en wordt het verhaal van hun kennismaking verteld. Joseph Gillain, alias Jijé, is zowel huisvader als een geweldig stripauteur, wanneer hij de jonge Willy Maltaite in huis neemt als leerling. Morris en Franquin ontmoeten mekaar in het jaar 1944 in de animatiestudio van CBA (Cie Belge d'Actualité), waar ze dromen van een carrière in de wereld van de tekenfilm. Ook andere jonge, beloftevolle artiesten als Eddy Paape en Peyo zetten hier hun eerste stappen. Net na de bevrijding van België gaat de Studio echter failliet

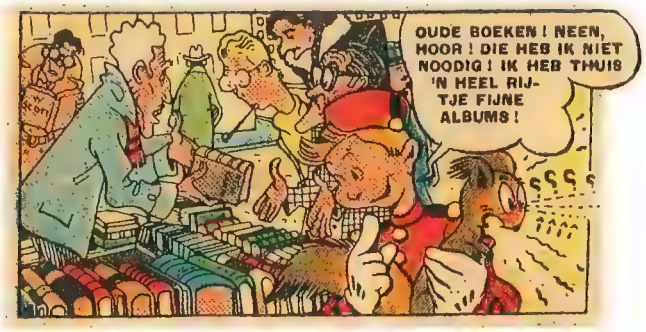

Uitgever Charles Dupuis brengt Morris en Franquin in contact met Jijé. De vier tekenaars werken actief mee aan de wedergeboorte van het naoorlogse *Robbedoes*. Begin 1947, woont het artistieke ensemble in bij het gezin Gillain in Waterloo.

Hierna volgt een ontdekkingsreis naar Amerika, waar vooral Morris reeds lang naar uitkeek. Jijé gaat mee, ook om zijn familie in veiligheid te brengen voor de Koude Oorlog. Franquin kan geen argumenten bedenken om zijn vrienden niet te volgen in dit avontuur. Will blijft thuis… In 1948 zetten ze koers richting New York, waarna ze het continent doorkruisen. De reis heeft een duidelijke invloed op hun respectievelijke tekenwerk. Uiteindelijk keren ze alledrie op een verschillend moment terug van deze legendarische reis : Franquin komt eerst terug om in het huwelijksbootje te stappen, iets later volgen ook Jijé en zijn familie. Morris zal echter tot 1954 in New York blijven.

Het tweede deel van de tentoonstelling loodst de bezoeker binnen in een imaginair tekenatelier. Hier worden zeldzame documenten, originele tekeningen en archiefstukken voor het eerst aan een publiek getoond in zestien tekentafels/vitrinekasten. In dit gedeelte moet duidelijk worden hoe belangrijk de relatie en samenwerking tussen de bende van vier wel was voor de Belgische stripwereld, en hoe groot de wederzijdse beïnvloeding geweest is.

Het parcours wordt afgrond met de projectie van een televisie-uitzending van de RTBF, waarin de vier aan het woord komen en terugblikken op hun gezamenlijke herinneringen. Dat alleen al lijkt ons een bezoekje meer dan waard. Robbedoesfans weten waar ze deze zomer terechtkunnen op die éne regendag …

Belgisch Stripcentrum 20 Zandstraat – 1000 Brussel (België)
Alle dagen open (behalve op maandag) van 10 tot 18 uur.
Tel: 02/219.19.80 – www.stripmuseum.be – visit@stripmuseum.be

Stripwinkel Adhemar
Kammerstraat 25, 9000 Gent

Geopend
woensdag t/m vrijdag:
10.30uur-19.00uur
zaterdag:
10.00uur-18.00uur
zondag:
10.00uur-12.30uur
tel. 09/224.32.39

In-en verkoop oude stripverhalen, zeefdrukken, curiosa, luxe's,
Tevens alle nieuwe strips in voorraad!

De Striepclub

www.striepclub.be, de actieve site vol promoties, acties, activiteiten, speciale uitgaven, posters en prentkaarten, enkel te verkrijgen in of via De Striepclub.

Schrijf je in op onze wekelijkse nieuwsbrief via info@striepclub.be

www.striepclub.be

Stripwinkel TISTJEN DOP

www.tistjendop.be

Patersstraat 96 - 2300 Turnhout
tel. 014/42.88.29 - info@tistjendop.be

Ook ruime keuze in Engelstalige strips:
graphic novels, klassiekers, humor,
manga en underground.

Stripwinkel HET „B"-GEVAAR

ERIK DENEYER
Greepstraat 15
1000 Brussel

Open
maandag tot zaterdag
van 10u30 tot 19u.
tel/fax: 02/513.14.86

De Nederlandse strip informatie site
Met:
Stripnieuws
Agenda
Links
Stripquiz
Stripsterren

is verhuisd: www.STRIPPLAZA.be

Strips op de Markt

Stripdag in Gouda
Zondag 2 mei
Meer info:
StripsopdeMarkt.nl

STRIPWINKEL PIERKE

F. VAN RYHOVENLAAN 312 (HOEK ANJELIERSTR.) 9000 GENT
TEL: 09 227 70 86

KOFFIE KLETS

DOOR JOOP EN WALLIE

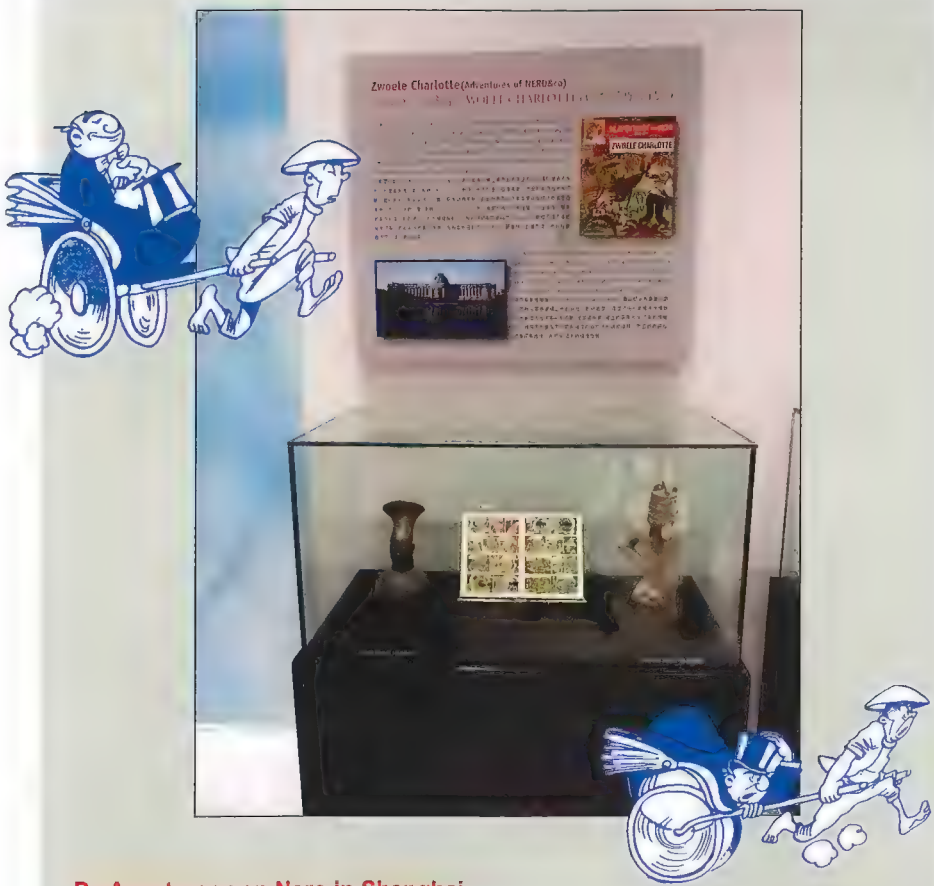

De Avonturen van Nero in Shanghai

Wereldreiziger Nero is prominent aanwezig in het Belgische Paviljoen op de wereldexpo in het Chinese Shanghai. Een vitrine toont Marc Sleens belangrijkste creatie aan de hand van het Nero-album Zwoele Charlotte. Dat is een intelligente keuze, want tegelijk wordt zo het museum voor Midden-Afrika in Tervuren onder de aandacht gebracht. Het museum is sinds zijn ontstaan meer dan 100 jaar geleden, uitgegroeid tot een wetenschappelijk instituut met internationale faam. Het merendeel van de onderzoeksprojecten loopt in samenwerking met Afrikaanse partners en andere (inter)nationale instellingen. Twee Afrikaanse beeldjes uit het museum leggen de link met Sleens passie voor Afrika. Andere vitrines zijn o.a. gewijd aan het werk van Hergé, Bob de Moor, Willy Vandersteen en E.P. Jacobs.

Little Orphan Annie stopt

Na 86 jaar zal binnenkort het doek vallen voor één van de langst lopende krantenstrips, *Little Orphan Annie*. De New York Daily Times, die Annie voor het eerst het licht liet zien op 5 augustus 1924, kondigde aan dat de laatste aflevering op 13 juni zal verschijnen. Teruglopende syndicatie wordt opgegeven als reden om met de veteranenstrip te stoppen. Volgens Ted Slampyak, die de afgelopen zes jaar de stripstrook dagelijks tekende is het bijna alsof je een goede vriend verliest.

D'Auwe

Dirk van der Auwera is geen onbekende bij stripliefhebbers. Op menig stripbeurs is hij ijverig aan het signeren of tekenen in één van zijn verschenen albums (*Lierse dribbelt de Chinese Muur, Pallieter in bijberoep, Lier in de Ban van Kofi Annan...*). Geloof het of niet, buiten het tekenen is Dirk ook nog politieagent. Laten we Dirk even zelf aan het woord: *"Ik ben inderdaad bij de politie van Lier. Ondertussen heb ik onder het pseudoniem D'Auwe het album Politie getekend, gevuld met 1-pagina-gags in de reeks Humor in Beroepen bij uitgeverij De Boemerang. Dit album is het nummer 19 in de serie en komt uit in juni in Nederland, nadien in België, via Standaard Uitgeverij, die de verdeling doet. De juiste datum is nog niet heel zeker, mogelijk juni/augustus. Het album telt 30 pagina's, net zoals de andere delen. Begin 2011 komt dit album ook in het Frans uit, met dezelfde 30 pagina's plus 16 extra pagina's en in hardcover. Deze albumtitel met extra pagina's wordt uitgegeven door Joker Editions, voorlopig alleen in België. Ik heb nog enkele ideeën voor figuurtjes waar ik tot op heden nog niets mee gedaan heb. Misschien kan ik daar eens werk van maken, kan nadien perfect dienen als portfolio. "* Mogelijk gaat Dirk later dit jaar ook nog wat doen voor p@per.

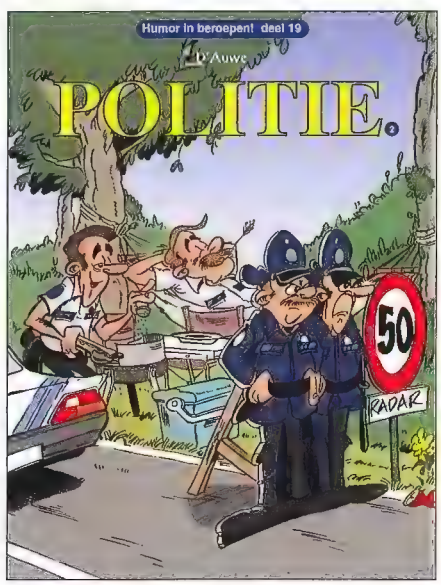

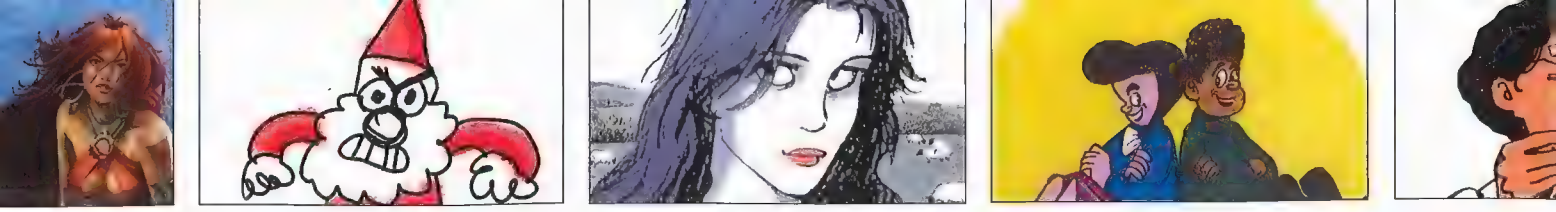

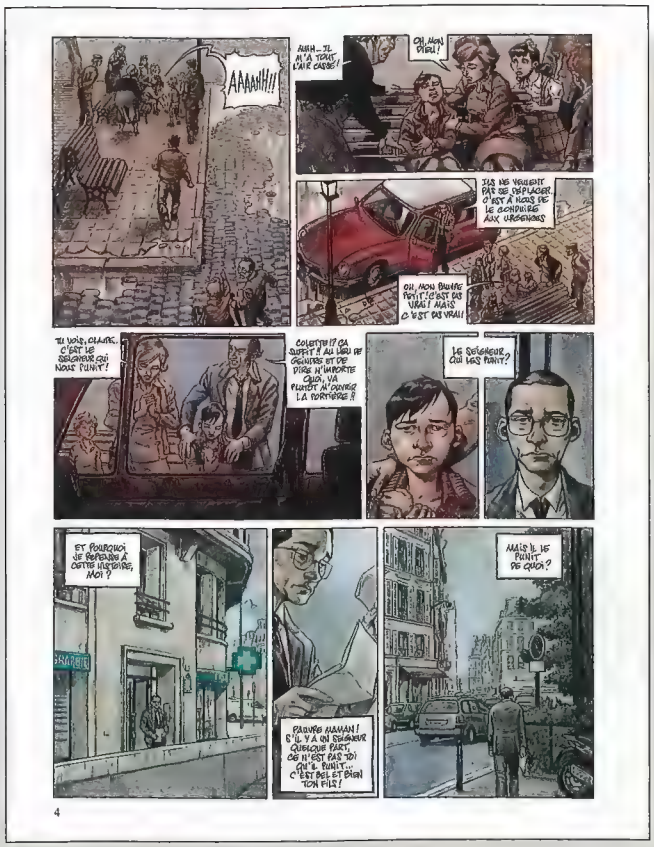
AAAAHH!!!
AHHH – IL M'A TOUT LAIT CASSÉ!
OH, MON DIEU!
SUIS NOS VOISINS PAS DE DÉPLACER, C'EST À NOUS DE LE CONDUIRE AUX URGENCES
OH, MON DIEU! PAPA!... C'EST PAS VRAI! MAIS C'EST PAS VRAI!
TU VOIS, CLAIRE, C'EST LE BRACONNIER QUI NOUS PUNIT!
COLETTE!? ÇA SUFFIT!! AU LIEU DE GÉMIR ET DE DIRE N'IMPORTE QUOI, VA PLUTÔT M'CHERCHER LA TORTIÈRE!!
LE SALAUD! QUI NOUS PUNIT?
ET POURQUOI JE PAYERAIS À CETTE HYSTÉRIQUE, MOI?
PHARMACIE
MAIS IL SE PUNIT DE QUOI?
PAUVRE MAMAN! S'IL Y A UN SALAUD QUELQUE PART, ÇA N'EST PAS TOI QUI L'A PUNIT... C'EST BEL ET BIEN TON FILS!
4

Giroud op speed

Giroud is een druk baasje. Inmiddels zijn er al zo'n 8 albums afgewerkt van zijn nieuwste serie *Destins (Levenslijnen)* die hij met diverse auteurs heeft opgezet voor Glénat. Dat geeft hem de tijd om ook aan andere reeksen te werken. Eerst en vooral blaast hij de collectie Geheimen weer nieuw leven in, die hij voor Dupuis heeft gecreëerd. In juni verschenen daarop gelijktijdig twee nieuwe delen. Het eerste, *De Strop*, getekend door Marianne Duvivier is een onverwachte terugkeer en min of meer vervolg op *De Splinter* dat al eerder bij Dupuis verscheen. Het andere verhaal in deze collectie wordt in beeld gebracht door de jonge veelbelovende Spanjaard Homs die uit de animatiewereld komt. Het gaat over een familiegeheim rond een beroemd kunstenaar met als titel *De Engel des Heren*. Volgens Erwin Cavens zal het volgend jaar ook in het Nederlands verschijnen, omdat het hier om een sterk en zeer aangrijpend verhaal gaat. Momenteel legt Giroud ook de laatste hand aan een zeer lange one shot die bij Futuropolis zal verschijnen, met als co-scenarist Lapiere en Ralph Meyer voor de tekeningen. Meyer verrast hierin vriend en vijand, omdat hij zich voor dit verhaal twee verschillende stijlen heeft aangemeten, één voor elke hoofdfiguur, een schrijver en zijn heldin. Tenslotte werkt Giroud momenteel ook nog met Luc Brahy aan een familiesaga over de wereld van de luchtpioniers, dat zich afspeelt van 1906 tot de oprichting in 1970 van Aérospatiale *(Frans vliegtuigconstructeur -red)*. Momenteel wordt er al volop gewerkt aan deel 3 van *Champs d'Azur*, waarvan deel 1 onlangs in het Frans verscheen bij Glénat. Dikke pech weer voor ons, want van deze uitgave verschijnt geen vertaling voor de Nederlandse markt.

Dick Matena, 50 jaar stripmaker.

Op 1 juni 1960 kwam de toen 17-jarige Dick Matena als leerling-tekenaar bij Marten Toonder's Studio's binnenwandelen om daar het vak van stripmaker te leren. Dat beviel Marten Toonder zo goed dat hij twee maanden later werd aangenomen en zelfs betaald werd. Al spoedig mocht de jonge Dick stripstroken opzetten van *Panda*. Hij ging daarvan de potlood-opzetten maken vanaf het eind van verhaal 69 *Panda en de Dienomaat*. Vanaf dat eerste moment was Toonder zo tevreden over hem dat Dick die strip vrijwel zonder onderbreking kon voortzetten tot halverwege verhaal 98, *Panda en de Hobbeldonker-Schurkerij*. In 1962, nog pas 19 jaar, kon hij zijn ervaring al tonen met het tekenen van het Tom Poes-verhaal *Heer Bommel en de Grauwe Razer*. Twee van de allerbeste Bommel-verhalen, *Heer Bommel de Wilde Wagen* en het Meesterwerk *Heer Bommel en de Bovenbazen* werden daarna door Matena getekend. De hoeveelheid stripverhalen die hij nadien heeft gemaakt is nauwelijks te tellen. Bovenal de geweldige verscheidenheid in stijlen en genres zijn opmerkelijk. Van humoristische jongensstrips tot realistische en sfeervolle bewerkingen van literaire meesterwerken. Matena tekent net zo

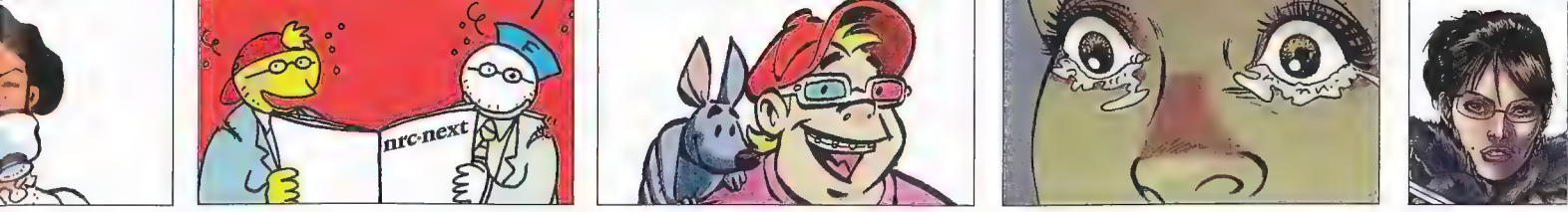

gemakkelijk in een stijl gebaseerd op die van Franquin of Carl Barks als op de wijze van Pieter Kuhn (Kapitein Rob) of Hans Kresse. Buiten die al bestaande stijlen en genres ontwikkelde Matena zelf een aantal geheel nieuwe stijlen binnen de stripwereld, zoals bijvoorbeeld zijn klare-lijn-verhalen met zeer realistische inslag *Mythen* en de meeslepende literaire vorm als die van Gerard Reve's *De Avonden*. Behalve een begenadigd tekenaar en schilder is Dick Matena ook stripscenarist. Vele tientallen verhalen heeft hij geschreven, voor zijn eigen strips, maar ook voor andere tekenaars. In 1986 ontving hij al de Stripschapprijs voor zijn (toenmalige) gehele oeuvre, in 2003 werd hij, als eerste buitenlander, geëerd met de Belgische Staatsprijs voor het Beeldverhaal, de Bronzen Adhemar. Nu is het nog wachten op de erkenning door de Nederlandse Staat voor zijn buitengewone bijdrage aan het Nederlandse Beeldverhaal, zodat hem de Marten Toonderprijs kan worden aangeboden. Het Nederlands Stripmuseum in Groningen bereidt voor 2011 een grote overzichtstentoonstelling rond Dick Matena voor.

Kaas tentoongesteld

Het Erasmus Huis (het Nederlands Cultureel Centrum in de Indonesische hoofdstad Jakarta) stelt deze lente de tekeningen tentoon die Dick Matena heeft gemaakt voor de bijzondere uitgave van Willem Elsschots *Kaas*. In 2008 werden Matena's 219 originele paginagrote tekeningen voor Kaas tentoongesteld door deBuren in het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten in Antwerpen, in het kader van de Elsschotvierjaarse 2007-2010. deBuren leent de 219 originele tekeningen aan het Erasmus Huis uit. Dick Matena zal bij de opening aanwezig zijn en bij die gelegenheid wordt ook een nieuwe Indonesische vertaling van *Kaas* gepresenteerd. Meer info op mfa.nl/erasmushuis

X-Men prequel

De prequel op de X-men saga zal volgend jaar verschijnen. Dat zegt Twentieth Century Fox. Filmmagazine Screen Daily weet dat de productie deze zomer reeds opstart. De Britse filmmaker Matthew Vaughn zal X-Men: First Class regisseren. Hij verdiende z'n sporen met Kick-Ass, Stardust en Layer Cake. De laatste X-Men film, The Last Stand, werd vier jaar geleden uitgebracht en was een overdonderend succes. Wereldwijd bracht de film 310 miljoen euro op. Vorig jaar was er nog Wolverine, een film uit de X Men Origins reeks met Hugh Jackman in de hoofdrol.

Lintje voor Bert Bus

Samen met oudgediende collega Nico van Dam en diens vrouw Joli kreeg Bert Bus op de jaarlijkse lintjesregen op 29 april in de gemeente Velsen van de Nederlandse koningin een koninklijke onderscheiding. Ze zijn alle drie benoemd tot Lid in de Orde van Oranje Nassau. De erkenning is er vooral voor hun archeologische werk in Velsen en in Bus' geval specifieker zelfs voor *Malorix* dat zich in Velsen afspeelt. Rond *Malorix* werd een erfgoedproject voor het basisonderwijs gemaakt.

Evenhuis in het circus

Voor veel liefhebbers is Chris Evenhuis een toptalent in Nederland. Helaas kunnen we van zijn eerste project *Snooze*, dat hij samen met Kid Toussaint maakte, nog niet meegenieten. De franstalige uitgever heeft nog geen plannen voor een vertaling. Momenteel legt Chris de laatste hand aan Snooze 2 en begint in augustus met Kid Toussaint aan zijn volgende project met als titel *Notorious Circus*. Hiervoor gaat Chris zijn tekenstijl flink aanpassen om nog beter in het verhaal te komen. Het verhaal zal zich afspelen in het Amerika van de jaren '20 van de vorige eeuw en zal zo'n beetje alles bevatten wat Chris leuk vindt om te tekenen : leuke tijdsperiode, kleurrijke personages, een klassiek circus met een 'freak-show', en zelfs een scheutje horror... wat dat betreft alvast feest! Eén van de hoofdrollen is trouwens weggelegd voor de inmiddels legendarische FBI-agent Elliot Ness. Wordt weer spannend dus...

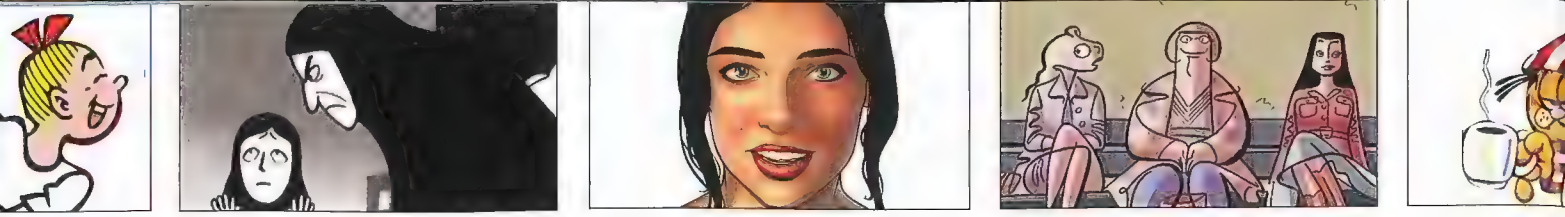

Oppen in Eppo

Tekenaar Patrick Van Oppen kennen we van kortlopende reeksen als *De Vijfde Man* (De Striep/Brunet 2002), *Pieter Aspe* (De Standaard, 2 albums, 2004, 2005) en *Tommeke* (Poncha, 2 albums, 2007, 2008). Met wat geluk is de grote doorbraak eindelijk in zicht. In *Eppo* nr 9 (06/05/2010) startte immers de gloednieuwe strip *De Vries* van de hand van Patrick Van Oppen op scenario van de vrijwel onbekende Sytse S. Algera. Hoe komt hij bij de *Eppo* terecht, en wat verwacht Patrick van de voorpublicatie? *"Ik heb eerst pagina's van het kortverhaal uit Brussel in Beeldekens doorgemaild naar Eppo, samen met een eigen stripproject, Highway 83. Daar ben ik al lang mee bezig. Te lang eigenlijk. Maar misschien zal de mensheid het ooit mogen aanschouwen. Het heeft dan een klein half jaartje geduurd tot Rob van Bavel me contacteerde om te laten weten dat hij mij als tekenaar wilde hebben voor een serie die één van zijn redacteuren had geschreven, Sytse S. Algera. Hoe lang de serie zal lopen weet ik nog niet, maar het zal zeker niet bij één deel blijven. De populariteit van de reeks zal bepalen hoelang we er mee zullen kunnen doorgaan. Echt veel vertellen over deze held kan ik niet. Ik ben niet de scenarist. Sytse kent John de Vries natuurlijk het best. John is een onderzoeksjournalist. Hij heeft samen met zijn vrouw Irene 3 kinderen, zonen Shane en Tim, en dochter Sacha. Het gaat fout wanneer hij met een zaak bezig is en hij en zijn gezin worden bedreigd. Zijn vrouw raakt in een coma en de andere gezinsleden moeten vluchten. Ik ben ook bezig met de decors van Interpol, te verschijnen bij Dupuis, een project van Steven Dupré en Alcante. Daarna zal ik Steven helpen aan zijn volgende Kaamelott. Verder is er ook nog Mr Nobody, bekend van p@per natuurlijk, dat ik samen met Ivan Claeys maak. Er is een nog een grote voorraad aan pagina's. De avonturen van Mr Nobody en zijn meubilair zijn zeker nog niet afgerond."*

HOE VERNEDEREND IS DIT ?! IN DE TUIN GEDUMPT OMDAT ORKAAN KATRINA ZONODIG MIDDENIN DE STUDIO HAAR VOLLE MAAG MOEST VIEREN !!
TROUWENS TAMELIJK ONVERANTWOORD DAT ZO'N PUPPY ZONDER TOEZICHT IN DE TUIN MAG !!
WHAHEEEEE!!!
... EN DAT ZEG IK IN HET BELANG VAN VAN DE TUIN !!

Puppy

Puppy from Hell heeft voortaan een eigen weblog. Alles over de strip van Nell, Robin en Nina, getekend door Bob Evers tekenaar Hans van Oudenaarden en op tekst van Caroline van der Lee, lees je vanaf nu via puppyfromhell.blogspot.com. Binnenkort ook in het Engels. In gedrukte vorm kan je Puppy al tegenkomen op de stripbeurs in Kampen op 21 augustus. Puppy wordt de hoofdattractie in het programmaboekje en dan verschijnt er ook een klein teaserboekje als opwarmertje:

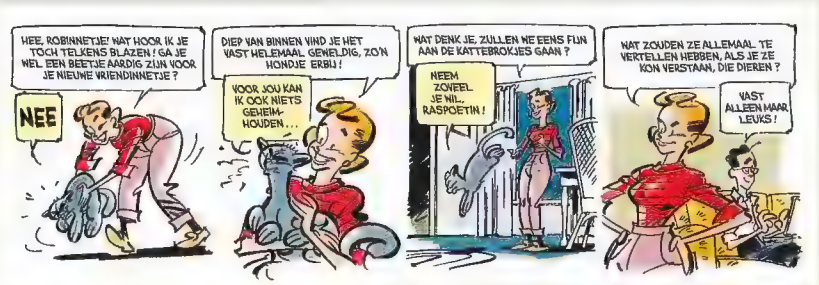
HEE, ROBINNETJE! WAT HOOR IK JE TOCH TELKENS BLAZEN ! GA JE WEL EEN BEETJE AARDIG ZIJN VOOR JE NIEUWE VRIENDINNETJE ?
NEE
DIEP VAN BINNEN VIND JE HET VAST HELEMAAL GEWELDIG, ZO'N HONDJE ERBIJ !
VOOR JOU KAN IK OOK NIETS GEHEIM-HOUDEN...
WAT DENK JE, ZULLEN WE EENS FUN AAN DE KATTEBROKJES GAAN ?
NEEM ZONEEL JE WIL, RASPOETIN !
NAT ZOUDEN ZE ALLEMAAL TE VERTELLEN HEBBEN, ALS JE ZE KON VERSTAAN, DIE DIEREN ?
VAST ALLEEN MAAR LEUKS !

12 pagina's met in totaal 18 verhaaltjes. Prijs en oplage is momenteel nog onbekend. In het programmaboek ook een interview met de twee makers van deze strip. BSM mag als eerste drie complete Puppy's afdrukken!

LUISTER, HONDEBEEST. IK BEN ROBIN, EN, VOOR ZOVER JE DAT NOG NIET DOORHAD, IK BEN EEN KAT ! MIJN VOLK HOUDT AL EEUWEN DE MENSENHUIZEN VRIJ VAN ALLE SOORTEN ONGEDIERTE !
... SCHOON, NETJES OP ONSZELF EN INTELLIGENT ...
... ZIJN KATTEN DAARNAAST OOK NOG ZEER AANGENAAM GEZELSCHAP ! EN JIJ DAN ? WAT HEB JIJ EIGENLIJK TE BIEDEN ...
HONDJE ??
HEE! ... IK BEN SCHATTIG !!

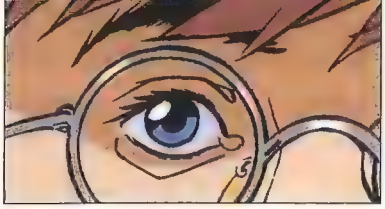
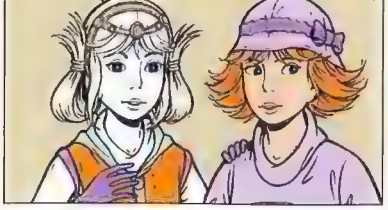

Afscheid van Kees Kousemaker

Kees Kousemaker, oprichter van Stripantiquariaat Lambiek te Amsterdam, is dinsdagavond 27 april jl. op 68-jarige leeftijd overleden in zijn woonplaats Bussum. Kees Kousemaker opende in 1968 stripantiquariaat Lambiek aan de Kerkstraat in Amsterdam, de eerste stripwinkel van Europa. Hij schreef boeken over strips, waaronder *Strip voor Strip* (1970), *Wordt Vervolgd* (1980) en *De wereld van de Nederlandse Strip* (2005). Vanaf 1986 hield hij in Lambiek met grote regelmaat exposities, onder meer van het legendarische Amerikaanse tijdschrift *Raw*, Guust-tekenaar André Franquin en Chris Ware. Zijn inspanningen werden ook over de grenzen erkend, en in 1995 bekroond met de Will Eisner Retailers Award. De Lambiek comiclopedia, de beste en compleetste ter wereld – zie lambiek.net – wordt ook na zijn dood voortgezet.

Beatrix superwoman

Dat de meeste Nederlanders van het Koninklijk Huis houden is bij iedereen bekend. Traditiegetrouw daarom siert ieder jaar op Koninginnedag een metershoge afbeelding van een lid van het Koninklijk Huis de gevel van het Amsterdamse café de Blaffende Vis in de Jordaan. Dit jaar viel de eer aan Koningin Beatrix, die afgebeeld werd als superwoman, vergezeld met de woorden: Be A Hero. Het nederlandse volk kan met een gerust hart gaan slapen, want zij waakt als een echte vorstin over haar eigen volk.

Arendsoog jubileum

In 1935 verscheen van de hand van Jan Nowee een boek dat de titel *Arendsoog* kreeg, al gauw gevolgd door het tweede deel, *Witte Veder* (1936). Het tweetal zou vele miljoenen lezers heel veel leesplezier verschaffen. Deel drie van de serie verscheen door de oorlog pas in 1949, maar daarna ging het heel snel. Toen Jan Nowee in 1958 plotseling stierf, was hij midden in deel 20. Uitgeverij Malmberg kreeg van de erven toestemming dit deel af te laten maken door een andere auteur. Zoon Paul wilde hiervan echter niets weten en schreef in het geheim zijn eigen slot. Hij deed dit zo goed, dat Malmberg besloot het door J. en P. geschreven deel te publiceren, waarna Paul nog 43 delen aan de serie wist toe te voegen. Die beslaat in totaal 63 delen, waarvan het laatste verscheen in 1993, kort na het overlijden van Paul Nowee.

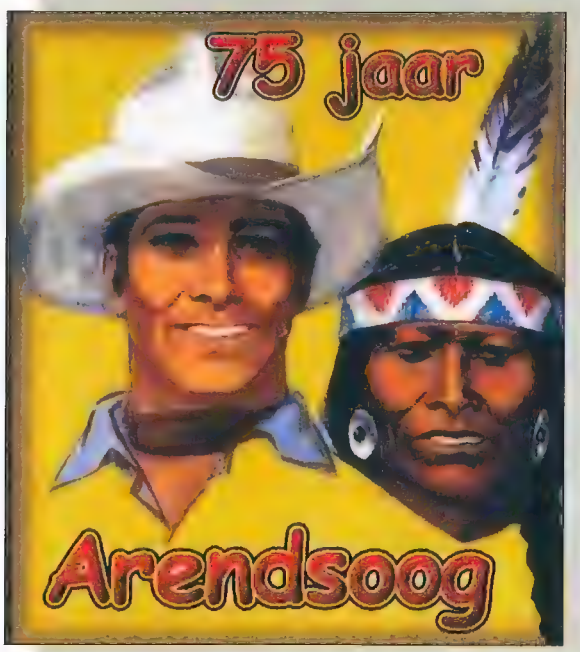

Ter ere van het jubileumjaar "75 jaar Arendsoog" wordt de tweede fandag gehouden op zaterdag 18 september in SnowWorld Zoetermeer van 11.00 tot 15.00 uur. Testamentair heeft Paul Nowee bij zijn overlijden laten vastleggen dat er na zijn dood geen nieuwe Arendsoogboeken meer geschreven mogen worden door andere auteurs. Toch wordt op de fandag een *'nieuw' Arendsoogboek* voorgesteld in gelimiteerde oplage. Hoe zit dat? Zoals de echte fan weet, heeft illustrator Hans Kresse, door zijn fantastische illustraties, bijgedragen tot de legende van de serie. Midden jaren '60 heeft Paul Nowee een aantal korte verhalen geschreven voor PEP. Bij vier van deze verhalen stond wekelijks een prachtige illustratie van Kresse. Deze verhalen werden later opgenomen in *Arendsoog in duplo* en *Op leven en lood*, echter met de normale 4 à 5 zwart-wit illustraties per boek. Uitgeverij Panda geeft nu ter ere van het jubileum namens de Arendsoog en Kresse fanclub deze vier verhalen in één boek uit, met de meer dan 70 oorspronkelijke, unieke kleurenillustraties van Kresse. Het wordt 'deel 64' van de Arendsoogreeks. Dit is natuurlijk een prachtig collector's item. Verkoop hiervan zal alleen plaatsvinden aan de zaal, er is geen voorintekening mogelijk. Verder zijn er nog allerlei activiteiten, zoals verkoop en ruilbeurs van Arendsoogboeken en andere boeken van Jan Nowee en een kleine veiling van persoonlijke eigendommen van Paul Nowee. De opbrengst zal naar een goed doel gaan.
Voor vragen: Jack Nowee, Boskoop. jacknowee@ziggo.nl 06-40511502

Brecht wint de prijs

Brecht Evens wint de eerste Willy Vandersteenprijs. Evens krijgt 5.000 euro en over het winnende album wordt een tentoonstelling gemaakt die zowel in Vlaanderen als Nederland te zien zal zijn. De Willy Vandersteenprijs bekroont het beste oorspronkelijk Nederlandstalige album van de voorbije twee jaar. De prijs is in het leven geroepen door Vlaams-Nederlands huis deBuren in Brussel, Stripdagen Haarlem en Strip Turnhout en wordt voortaan afwisselend uitgereikt op de stripfestivals van Haarlem en Turnhout.

Ergens waar je niet wil zijn (2009) werd uit een driehonderdtal titels geselecteerd en is ondertussen aan een internationale carrière begonnen. De Franse editie verscheen bij Actes Sud en kreeg enthousiaste kritieken, de Engelstalige uitgave bij Drawn&Quarterly, de Amerikaans-Canadese graphic novel-uitgever waar ook Chris Ware, Daniel Clowes en Charles Burns hun werk uitgeven. Op vrijdag 4 juni, bij de opening van Stripdagen Haarlem, ontving Evens de prijs uit handen van Leen Vandersteen, dochter van tekenaar Willy Vandersteen.

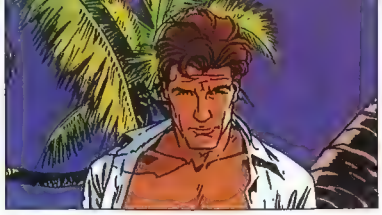

Frazetta overleden

Frank Frazetta, de legendarische fantasy en science-fiction kunstenaar, is onlangs overleden aan een beroerte. Zo berichtte Frazetta's agent Robert Pistella een tijd terug. Hij werd 82 jaar. Frazetta, geboren in 1928, werkte in het begin van zijn carrière onder andere met grootheden Al Capp en Harvey Kurtzman. In de jaren 60 begon hij covers te schilderen voor de opkomende pulp-paperback industrie en creëerde een van 's werelds meest herkenbare illustratiestijlen. Zijn covers voor Conan, Tarzan en andere supergespierde helden vormden een imponerende, gewelddadige, erotische, maar toch genuanceerde visuele stijl die eindeloos is geïmiteerd maar nooit is geëvenaard. Een van zijn meest iconische schilderingen werd ooit voor 1.000.000 dollar verkocht, vermoedelijk aan Kirk Hammett, gitarist van Metallica.

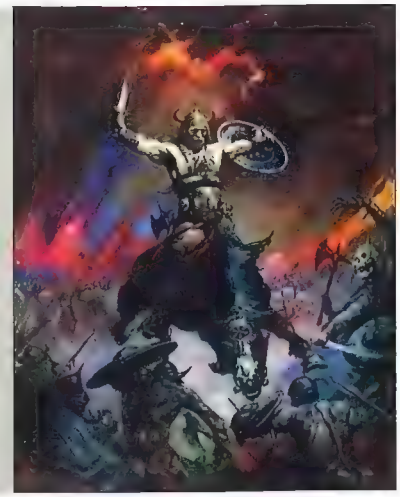

Het blijft mistig rond Seiter

Vaak wordt aan Roger Seiter de vraag gesteld of we nog een vervolg kunnen verwachten van zijn succesreeks *Fog*, die hij samen met Cyril Bonin creëerde. We gingen eens bij hem ten rade: *"Dat is een vraag die ik wel meer gesteld krijg, maar in feite weet ik daar even veel over als jij. Bonin wilde eens wat andere projecten afwerken, maar hij heeft Fog zeker niet begraven. Wanneer hij tijd heeft om de reeks verder te zetten is mij dus ook nog niet geheel bekend. Momenteel werk ik wel aan een nieuw project bij Glénat, een soort vervolg op Fog. Deze Victoriaanse detective, in de stijl van Fog wordt getekend door Pierre-Yves Berhin. Special Branch, zoals de serie gaat heten is een politieserie die zich afspeelt in het Engeland van 1889. De hoofdrolspelers in deze reeks zijn een broer en een zus, Robin en Charlotte Molton. Zij zijn de kinderen van Andrew Molton, de inspecteur uit de serie Fog. Robin is agent, zoals zijn vader, maar werkt niet voor Scotland Yard. Hij is inspecteur bij de Special Branch, een soort geheime politie die buitengewoon gevoelige dossiers te behandelen krijgt. Zijn zuster Charlotte is dokter geworden en helpt hem bij de medische of wetenschappelijke aspecten bij het onderzoek. De rest kunnen jullie lezen wanneer deel 1 verschijnt in januari 2011. Het eerste onderzoek zal afgewikkeld worden in drie delen. Inmiddels heeft Glénat ook nog twee andere projecten van mijn hand goedgekeurd, maar hierover kan ik helaas nog niet veel vertellen. Daarnaast ben ik voor Casterman ook nog een album aan het ontwikkelen voor de collectie Kaliber dat zo'n 116 pagina's zal tellen. Het gaat hier om een aanpassing van een detectiveroman van Sjöwall en Wahlöö,die in Zweden verscheen in 1968. Honneurs voor de tekeningen worden ditmaal waargenomen door Martin Viot."*

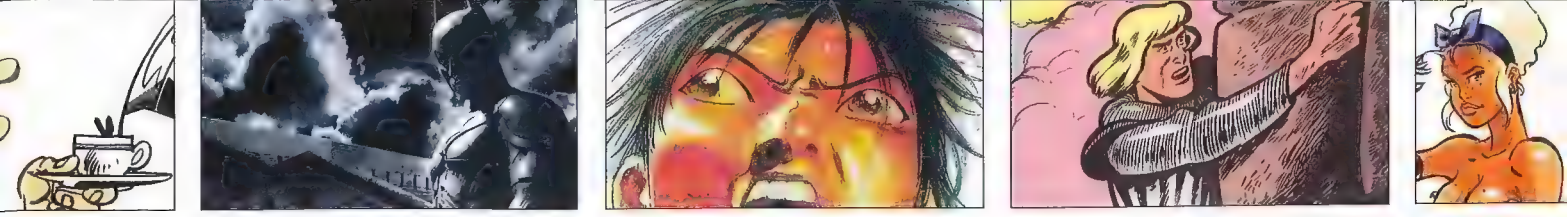

Strip over het verzet

14 april jl. vond de presentatie van het stripalbum Haas, De Weg Terug, plaats in het Verzetsmuseum in Amsterdam. Niet een toevallig gekozen locatie. Immers, het beeldverhaal van Fred de Heij en Rob van Bavel gaat over een verzetsgroep tijdens de Tweede Wereldoorlog. De presentatie was in handen van Jos van Waterschoot, adjunct-conservator Bijzondere Collecties van de Universiteit van Amsterdam. Het eerste exemplaar werd uitgereikt aan drs. Crista Huisman van het Nationaal Comité 4 en 5 mei, waarbij tevens 50 exemplaren werden gedoneerd voor educatie. Voor Rob en Fred was het een speciale belevenis om juist in het Verzetsmuseum hun eerste gezamenlijke album te presenteren. Het boek werd goed ontvangen en de genodigden spraken ook hun waardering uit over het fraaie formaat en opmerkelijke vormgeving. Haas wordt namelijk uitgegeven als grafische roman en onderscheidt zich daardoor van de reguliere stripuitgaves. Naast het eerste verhaal De Weg Terug bevat het ook een uitgebreid dossier over de totstandkoming van het boek, grove eerste schetsen van de hoofdpersoon en de eerste pagina's.

Ook wordt ingegaan op de research die van Bavel en tekenaar de Heij hebben gepleegd. Momenteel wordt er al hard gewerkt aan een vervolg van deze nieuwe serie. Een tweede lang verhaal staat momenteel in stripblad Eppo. De serie gaat ook naar het buitenland. Ook kon Rob ons nog melden dat een tweede verhaal van Yin in de pijplijn zit. Wie weet verschijnt volgend jaar wel een album over het zeilmeisje!

De terugkeer van Jeroen

Tekenaar Jeroen Janssen is er eentje die meer dan eens uit beeld verdwijnt. Of beter gezegd: hij is geen echt productieve tekenaar. Niet echt een handicap, wij kijken steeds uit naar zijn strips. Vooral Bakamé, een sluwe altijd op profijt uit zijnde haas,

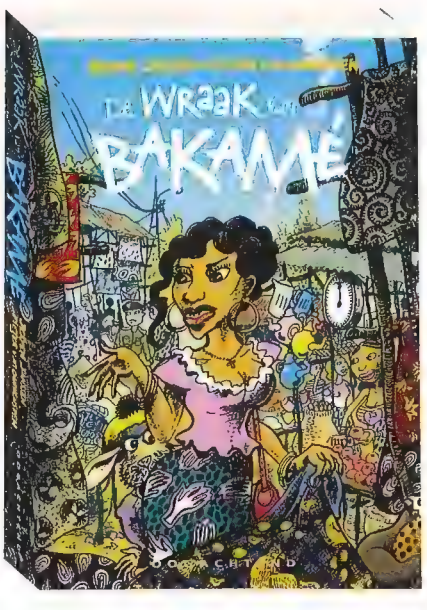

kan onze voorkeur wegdragen. Helaas is het reeds geleden van 2007 dat bij Uitgeverij Oogachtend het boek *De grote toveraar* verscheen. Over en uit voor Bakamé? Neen, ware striphelden sterven niet. Beter nog, tijdens de stripdagen te Haarlem (5 & 6 juni 2010) verscheen eindelijk het lang verwachtte vervolg, *De wraak van Bakamé*. Met als primeur een gelijktijdig in het Frans verschijnende uitgave bij uitgeverij La Boite à Bulles, daar worden dan wel beide verhalen gebundeld in één album. Uiteraard mogen we scenarist, en vriend van Jeroen, Pieter ven Oudheusden, niet vergeten. Voor beide albums ontsproot het scenario aan zijn brein. Beide auteurs plannen na Bakamé al een totaal ander verhaal. Niet dat ze hun favoriete held uit het oog verliezen, daarvoor zijn ze teveel aan hem verknocht geraakt. Over hun nieuwste project laten beiden niet echt veel los, alleen dat het ditmaal niet over Afrika zal gaan. We houden u op de hoogte.

Jommeke 250

Maak zelf de cover van de nieuwste Jommeke. Daarmee lanceerde uitgeverij Ballon Media begin maart een grootse tekenwedstrijd. Tot 16 april hadden alle kinderen tot 14 jaar de tijd om een nieuwe cover te tekenen voor Savooien op de Galapagos, het 250ste album van Jommeke. De respons? Meer dan 3000 inzendingen! Bij de voorstelling van het 250ste Jommeke-album noemde minister van Cultuur Joke Schauvliege strips *"... een belangrijk Vlaams exportproduct, Ze hebben een grote internationale uitstraling, maar worden bij ons te veel als vanzelfsprekend beschouwd en verdienen meer aandacht."* Schauvliege, die bekende als kind zelf strips te hebben gemaakt, wil nu de initiatieven van de belangrijkste spelers beter coördineren. Daarom wil ze een rondetafel organiseren met het Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL), het Belgisch Stripcentrum (BSC) en de organisatie Strip Turnhout. Er is geen ruimte voor extra budgetten maar de minister meent dat de huidige budgetten kunnen worden geheroriënteerd. Zo wil ze naast de vertrouwde beurzen ook trajectbeurzen voor jonge stripauteurs, zodat die langer dan een jaar kunnen werken aan sommige projecten.

Literaire liefde

De liefde tussen strip literatuur duurt voort. Hanco Kolk (Meccano, S1ngle) heeft samen met schrijver Arnon Grunberg diens verslag over een verblijf in Bagdad verwerkt tot een strip van vijftien platen. Het verhaal, Paranoia in Bagdad, staat in het nieuwe nummer van EISNER, dat verscheen tijdens de Haarlemse Stripdagen. De verstripte Grunberg ontmoet een journalist van The Guardian, die echter alleen over naakt dansende vrouwen wil praten. Het blijkt om een geldbeluste oplichter te gaan. Romans in stripvorm kennen we van Dick Matena, maar een schrijver als stripheld in een literair (reis)verhaal, dat is weer wat nieuws. EISNER 4 bevat naast Paranoia in Bagdad ook verstrippingen van Robert Vuijsjes Alleen maar nette mensen door Bart Nijstad, van een gedicht van Menno Wigman (door Roel Smit) en van een autobiografisch verhaal van Herman Brusselmans, dat is bewerkt door Caryl Strzelecki.

Minister Schauvliege wil zich niet vastpinnen op een concrete timing, maar het mag ook niet te lang duren: binnenkort moeten de nieuwe beheersovereenkomsten worden onderhandeld, dat is het geschikte moment om hier werk van te maken. De minister woonde de bijeenkomst in het Belgisch Stripcentrum bij waar Alexis Dragonetti, de uitgever van Jommeke, zijn plannen ontvouwde. *"We willen Jommeke op zoveel mogelijk fronten inzetten"*, zegt Dragonetti, *"een themapark, een museum, audiovisuele media... Niets is uitgesloten, als we het goede concept vinden en de juiste partners. Tegen het einde van dit jaar willen we duidelijkheid"*. Jaarlijks worden ongeveer een miljoen albums van Jommeke verkocht.

Jong&Frij

De vriendinnen Dilys de Jong en Fre Hooft van Huysduynen, oftewel Jong & Frij, bundelen sinds 2007 hun krachten en dat resulteerde al snel in de succesvolle strip *5x30+*, die elke dag te lezen is in *De Telegraaf*. Ook maken zij de wekelijkse kinderstrip *Kiki &Knurft* die elke zaterdag in dezelfde krant te lezen is, en staan zij maandelijks in het blad *IS* van Buitenlandse Zaken met de strip *Wereldburgers*, die de wereld van Internationale Samenwerking op de hak neemt. Het werk van dit stripduo wordt gekenmerkt door de fijnzinnige humor, de aparte tekenstijl en de 'wereldse blik op alledaagse zaken'. De strip *5x30+* werpt een blik op de pogingen van vijf vrouwelijke dertigplussers en hun dagelijkse beslommeringen. Op veler verzoek brengt uitgeverij de Vliegende Hollander nu een eerste bundel op de markt. Ook liggen er dit jaar wenskaarten, een scheurkalender, een familieplanner en een agenda van 5x30+ in de winkel. Bezoek de site jongenfrij.nl van Jong&Fij voor verkoopadressen, meer strips, en andere informatie over deze twee dames.

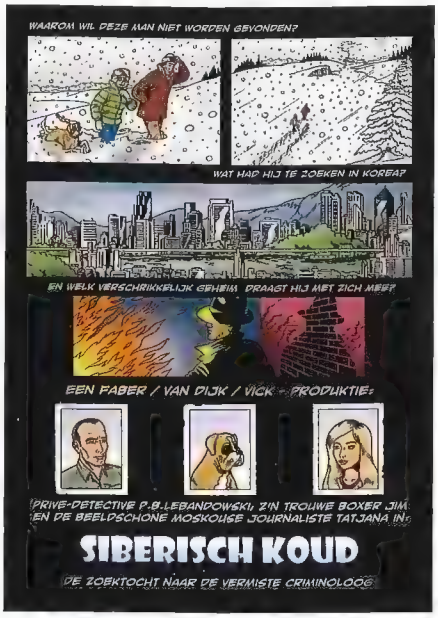
WAAROM WIL DEZE MAN NIET WORDEN GEVONDEN?
WAT HAD HIJ TE ZOEKEN IN KOREA?
EN WELK VERSCHRIKKELIJK GEHEIM DRAAGT HIJ MET ZICH MEE?
EEN FABER / VAN DIJK / VICK PRODUKTIE:
PRIVÉ-DETECTIVE P.B.LEBANDOWSKI, ZIJN TROUWE BOXER JIM EN DE BEELDSCHONE MOSKOUSE JOURNALISTE TATJANA IN:
SIBERISCH KOUD
DE ZOEKTOCHT NAAR DE VERMISTE CRIMINOLOOG

P.B. Lebandowski leeft

Begin vorig jaar kwam het boek *Costa Killer* van Pim Faber uit, een thriller met in de hoofdrol privédetective P.B. Lebandowski en zijn trouwe hond de boxer Jim. Het boek is gebaseerd op het TV-programma Vermist, waarin eindredacteur Pim Faber vaak op zoek gaat naar allerlei vermiste personen in de wereld. Faber : *" Omdat tussen het idee om een boek te gaan schrijven en de uiteindelijke realisatie een paar jaartjes verstreken had ik in elk geval tijd genoeg me in mijn hoofd een voorstelling te maken van de 'helden'. Ze waren in de loop der jaren zo voor me gaan leven dat ik ze uit kon tekenen. Als ik had kunnen tekenen tenminste. Ik heb het in elk geval geprobeerd en dus verscheen op mijn site iets dat op een strip leek. Beetje in de stijl van Kapitein Rob: drie plaatjes met daaronder een verhaaltje. Best leuk, maar toch ontstond bij mij al snel het idee dat het beter moest kunnen! Dat dachten ook stripscenarist Arno van Dijk (bekend van de striptrilogie Faith McKeon) en tekenaar Vick (vick-comix.nl). Zij zagen het idee om een Nederlandse misdaadstrip te maken helemaal zitten: ik had een verhaal gemaakt dat zich o.a. afspeelt in Siberië. We kwamen overeen om een trailer te produceren die uitgevers zou moeten overtuigen om het verhaal te publiceren. Maar ... P.B. en Jim zouden een gezicht krijgen. Wilde ik dat eigenlijk wel? Ik zou Vick input moeten geven en aan hem dan de ondankbare taak om mijn overdaad aan aanwijzingen om te vormen tot een stripheld. Wekenlang hield ik angstig mijn mailbox in de gaten. Is er al...? Heeft hij al...? Tot ik het op een morgen zo druk had, dat het laatste waar ik aan dacht de strip was, gebeurde het: You've got mail. De definitieve handeling duurde net iets minder dan een seconde. Ik keek recht in het gezicht van P.B. Lebandowski. En in de olijke oogjes van Jim. Ongelooflijk. P.B. en Jim, ineens waren ze er! Ik realiseerde me vrijwel meteen dat dit een heel speciaal moment was. Hoeveel schrijvers zouden de held uit hun debuut ooit op papier voor zich hebben gezien als stripheld? Wie de trailer wil zien kan op de site pimfaber.nl en daar op "strip" klikken. Nu nog een voorpublicatie en mijn geluk is compleet. Hoewel, dankzij het enthousiasme van Arno, zijn talent een verhaal om te bouwen tot een scenario en de tekenkunst van Vick kan het project Siberisch Koud nu al niet meer stuk."*

Herman Jonas

Van uitgeverij Arboris vernamen we dat op 25 mei Herman Jonas onverwachts op 55-jarige leeftijd is overleden: *"Herman was een van de drijvende krachten achter Uitgeverij Arboris en Arboris Kopietotaal. We moeten in hem een inspirerend en bevlogen man missen. Meer hebben we voorlopig niet te melden over dit plotse en spijtige afscheid, behalve dat we Herman zelf ook kenden als een bijwijlen geëngageerde uitgever die zijn best deed de vele vragen van lezers naar toekomstige publicaties te beantwoorden. Na een lange periode van stilte leek er dit jaar weer schot in de zaak te komen wat regelmatiger verschijnende nieuwe uitgaven betreft."*

Lectrr

Momenteel is de noordkant van de Grote Markt van Turnhout één grote bouwwerf. De heraanleg van het marktplein van de hoofdstad van de Kempen staat in de steigers, maar eerst wordt grondig archeologisch onderzoek geleverd. Rond de archeologische site worden de werfhekken versierd met cartoons van Lectrr. Op vraag van Turnhout Graaft, een samenwerking tussen de stad Turnhout, de Erfgoedcel Noorderkempen en Adak (Archeologische Dienst Antwerpse Kempen), tekende de Gentse cartoonist vijf cartoons met als (logisch) thema archeologie. De cartoons werden op groot formaat afgedrukt en sieren sinds 10 mei de werfhekken rond de archeologische site. Of moeten we zeggen ... sierden? We konden slechts 2 foto's te pakken krijgen want ... onverlaten zijn er al met drie van de vijf cartoons vandoor gegaan. Lectrr, pseudoniem voor Steven Degryse, publiceerde en publiceert in diverse tijdschriften zoals o.a. Gazet van Antwerpen/Belang van Limburg, Woef en Het Algemeen Dagblad én is huiscartoonist

TURNHOUT KLIKT
HEB JIJ AL IETS GEVONDEN MET JE METAALDETECTOR?
IN ANDERE METAALDETECTOR DIE IK VORIGE WEEK KWIJTGERAAKT WAREN

van Stripgids. In juni verscheen Lectrrs tweede album van de strookjesstrip Lars! bij uitgeverij Silvester.

Kuifje en de schelpen

Van geen enkele andere stripauteur is het werk zo beroemd, zo geanalyseerd en geïnventariseerd als van Hergé Toch duikt af en toe nog een onbekende parel op. Het Parijse veilinghuis Piasa pakte voor zijn Hergé-veiling uit met de onbekende tekening *Kuifje en de schelpen,* die Hergé in de herfst van 1947 maakte voor zijn vriend Edouard Cnapelinckx. Het echtpaar Cnapelinckx behoorde tot een groep vrienden van Hergé die tijdens de Tweede Wereldoorlog zeer hecht geworden waren en die elkaar geregeld ontmoetten. Het paar bezat een confectiezaak in Brussel. In hun vakantiehuisje in Oostduinkerke nodigden ze geregeld vrienden uit. Edouard Cnapelinckx kon er zich volop bezighouden met zijn hobby: het verzamelen van schelpen. Bij de Bevrijding liet Cnapelinckx Hergé een sjaaltje ontwerpen, dat inmiddels een begeerd collector's item is en dat vandaag enkele duizenden euro's waard is. Cnapelinckx komt ook voor in de paleisscène in *De scepter van Ottokar,* waarin Hergé zichzelf en verscheidene bekenden tussen het publiek tekende. Hergé maakte wel vaker een uitgewerkte tekening voor vrienden en relaties, soms in kleur, meestal in zwart-wit. Maar geen enkele bekende tekening kan tippen aan de pas ontdekte Kuifje en de schelpen die Hergé maakte voor Edouard Cnapelinckx' vijftigste verjaardag. Het is een opmerkelijke tekening, ongeveer het formaat van een A4. De afbeelding houdt het midden tussen een droombeeld en een realistische scène met zelfs wat surrealistische invloeden à la Dalí, zoals de buitenmaatse schelpen en het kale landschap. Vooral de kleuren in aquarel en olieverf vallen op. Ze zijn in niets te vergelijken met de wat kille, egale inkleuring die typerend is voor de Klare Lijn. De schelpen zijn rijk aan schakeringen, wat atypisch is voor Hergé. Ook de schaduwen zijn hoogst ongewoon. Kortom, het gaat hier om een pareltje dat zeker niet zou misstaan in het Hergé-museum. De opmerkelijke, onbekende kleurentekening van Hergé werd in mei in Parijs geveild en bracht 100.000 euro op (geschat op 50à70.000). Algemeen overtroffen de gehaalde prijzen van originele tekeningen de schattingen. Behalve de schelpentekening bood het veilinghuis nog topstukken aan. We vermelden een exemplaar van het Kuifjestandbeeld van Nat Neujean, waarvan het origineel jarenlang in het Ukkelse Wolvendaalpark stond, een geïnkte dubbelpagina van *De scepter van Ottokar*, een geschetste pagina uit *De zaak Zonnebloem* en zeldzame eerste drukken van Tintin-albums.

Suikerklontjes

De Belgische post kwam op 24 mei met een speciale **Jommeke postzegelserie.** Twee weken eerder was het Chris vandendriessche, beter bekend als Castor, die een serie postzegels kreeg *** I.v.m het niet tijdig verschijnen van diverse titels bij Glenat zal het nieuwe deel van **Black Crow** door Delitte met een bonus verschijnen. Bij dit deel wordt eenmalig een poster geleverd met het schip van Black Crow. Afspraak in juni *** **Fokke en Sukke**, de populaire strip die dagelijks in het NRC en in De Wereld Draait Door te zien is, komen naar Android en wel als applicatie. Mensen met een iPhone kunnen al langer genieten van de strips van Fokke en Sukke, maar Android blijft niet langer achter. Voor meer info kijk je op androidworld.nl *** Binnenkort verschijnt een biografie in stripvorm van de Duitse filosoof **Friedrich Nietzsche** (1844-1900) bij uitgeverij Ballon Media.128 geïllustreerde platen van Maximilien Le Roy slepen de lezer mee door het leven van een man die volledig opgeslorpt raakte door zijn zoektocht naar het absolute *** Decennialang hebben duizenden kleuters met ***Bobo*** op speelse wijze de wereld ontdekt. Het leuke en leerzame tijdschrift voor kinderen van 4 tot 6 jaar bestaat 40 jaar!

Veel dank aan: Willem Gay, Hans Matla, Caroline van der Lee, Marc de Locht en Yves Kerremans. **joopjes@hotmail.com**

Strips verzamelen

recente ontwikkelingen en collectiebeheer

Na artikelen in Brabant Strip Magazine over stripuitgaven, met name over de inhoud en uiterlijke kenmerken van weekbladen en albums, welke drukken er van zijn of over het (her)ontdekken van onbekende stripparetjes, eindelijk eens een bijdrage over het verzamelen zelf. Op welk kwaliteitsniveau wordt er verzameld? Hoe ziet het huidige verzameltoneel er uit? Plus een antwoord op vragen die ons vaak gesteld worden : hoe het best met albums om te gaan? Hoe kan je een collectie het beste beheren en beschermen?

DOOR **RIK LOK**

Strips verzamelen is een geweldige hobby. Leg het een leek maar eens uit, dat je eerste drukken van stripalbums verzamelt, of juist herdrukken. Europese strips of Amerikaanse comics. Originelen, krantenknipsels, weekbladen, zeefdrukken, beeldjes, merchandising en zo meer. Laat staan dat niet-(strip)verzamelaars begrip op kunnen brengen voor het feit dat je de items zo gaaf mogelijk wilt bezitten. Het liefst in stockstaat of (quasi) nieuwstaat.[1] Als je dan ook nog laat merken dat je deze topexemplaren niet leest en ze – zo goed als mogelijk is – wil conserveren, krijg je wel eens een meewarige, niet-begrijpende, blik. Zelfs (of juist?) van mede-stripverzamelaars ! De meeste verzamelaars willen hun stripalbums in een zo perfect mogelijke staat bezitten, maar ze ook nog kunnen lezen zonder ze te beschadigen. Bij het juist hanteren van albums zal dat niet het geval zijn, maar wat is juist hanteren? Hoe bewaar en bescherm je het meest effectief je kostbare bezit? Is het verzamelen van stockstaatjes iets van de laatste tijd? Over recente ontwikkelingen, het juist hanteren en optimaal beschermen van stripalbums en de daarbij horende randvoorwaarden gaat dit artikel. Mogelijk zal het reacties uitlokken, wie weet aanvullingen… des te beter.

HET ONDERZOEK

Een aantal verzamelaars is, om de hobby te kunnen bekostigen, in stripitems gaan handelen. Het gros op internet, vooral op e-bay, Marktplaats en recent Catawiki. Een minderheid doet het veelal kleinschalig en uitsluitend op stripbeurzen of Brabant Strip ledendagen. Waaronder ondergetekende. Volgens striptekenaar en -scenarist Dick Matena zijn handelaren in tweedehandsstrips even slecht als die in tweedehandsauto's. Volgens hem beginnen ze als hobbyisten en eindigen dan als geldwolven die iets goedkoop in handen krijgen en dat voor veel meer geld doorverkopen.[2] Ik ben het niet met hem eens. Vaak kan ik verzamelaars blij maken met reeds lang gezochte albums, ontdek onbekende stripboeken en red als het ware bepaalde stripitems van de vuilnisbelt. Buiten deze aspecten zijn er de persoonlijke voordelen. Door het constant kunnen verbeteren van mindere exemplaren neemt namelijk de kwaliteit van de eigen verzameling toe. Maar niet verwaarloosbaar tenslotte is er het onderzoeksaspect. Er gaat immers een redelijk groot aantal albums door je handen, waardoor je vaak goed kunt bepalen of een album zeldzaam is en ook wat de hoogst haalbare staat is waarin je mag verwachten dat een bijzonder of gezocht album kan verkeren.

VOCHTIGE SCHUREN, CLIMAT-CONTROL EN ONGEDIERTE

Wanneer je aldus regelmatig bij (ex-) verzamelaars over de vloer komt, krijg je inzicht in wat er veel verzameld werd of wordt, en hoe zij met hun spullen omgaan. Van "alles-verzamelaars" (de Matla-katalogus dient bij hen als aanstreepboek) tot specialisten op één of meerdere gebieden. Van de grootste rommel, opgeslagen in vochtige kelders en schuurtjes, tot temperatuur- en vochtgereguleerde kamers aan toe, je komt het allemaal tegen. Soms zie je op een inkoopadres zeer zeldzame boeken of gezochte antiquarische stripweekbladen die je met pijn in je hart achterlaat omdat ze te kapot, vies en nat zijn om aan te pakken (afb. 1), omdat de eigenaar er de culturele en financiële waarde niet van heeft ingezien en ze overeenkomstig behandeld heeft. Complete collecties kwetsbare albums, stripweekbladen of krantenknipsels liggen, soms door onverschilligheid, op zolders en in schuren als voer voor de muizen of –erger- ander ongedierte zoals de beruchte oven-, zilver- of papiervisjes.[3] (afb. 2) Deze insecten kunnen zeer veel schade aanrichten. Hele boekblokken kunnen worden opgegeten, maar vaker komt het voor dat kaften oppervlakkig worden aangetast doordat de bovenste papierlaag eraf wordt geknabbeld. Het gaat dan vooral om de lekkere lijm (jammer dat er papier aan vast zit…). (afb. 3 en 4) Aan te raden is tweedehands (strip)boeken dus altijd te controleren op "beestjes", anders haal je wellicht een ongekende papiervernietiger of andere bron van ellende in huis ! Vaak zorgt ook onwetendheid van verzamelaars over hoe met

2

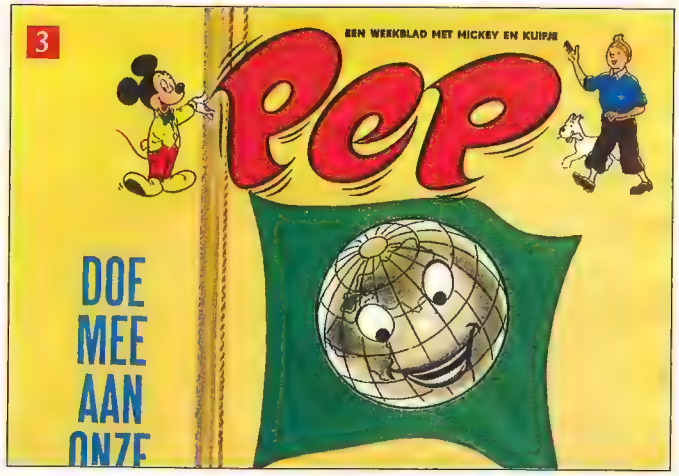

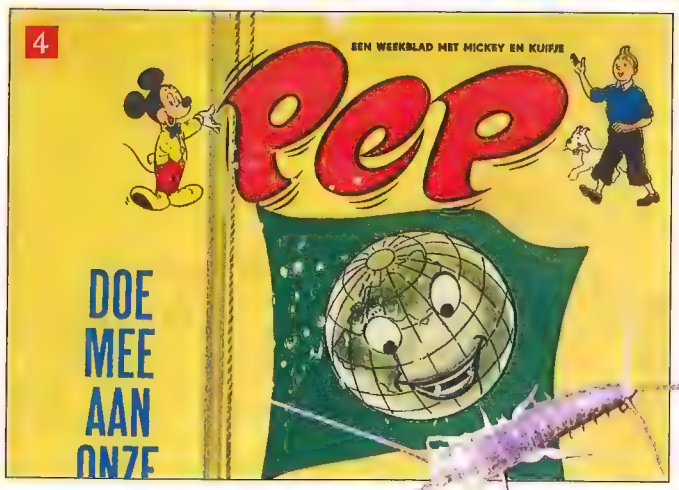

een boek om te gaan, voor schade. Ze hebben dan erg mooie albums maar bewaren en hanteren ze verkeerd, waardoor deze beschadigen en veelal minder waard worden. Softcoveruitgaven hebben in de kaft aan de voorkant in het midden aan de rechter buitenrand vaak te kampen met de zogenaamde "halve maan" vouw/knik (achterkant: midden linker buitenrand). Die wordt veroorzaakt doordat degene die het boek doorbladert, daarbij ook de kaft meedraait, waardoor er een fikse vouw en kleine scheurtjes kunnen ontstaan (afb. 5). Dergelijke schade is echter zeer eenvoudig te voorkomen door, net als bij een hardcoveralbum, enkel het boekblok te doorbladeren !

Aan de andere kant maak je ook mee dat de eigenaar alles in zuurvrij plastic of karton heeft opgeslagen en hij de albums alleen aanpakt - letterlijk- met handschoenen aan! Is er ook een middenweg? Vanzelfsprekend ! Iedereen is gelukkig vrij om die voor zichzelf te bepalen.

DE STOCKSTAATEVOLUTIE

De laatste jaren wordt meer aandacht besteed aan het verzamelen van nieuwstaatexemplaren die vaak niet eens meer gelezen worden; het *stockstaatstripalbum* wordt dan een item op zich en wordt verzameld om het object en niet om de inhoud (afb. 6 en 7). Op zich is het dan vergelijkbaar met een kunstwerk of postzegel. Het aantal reacties op advertenties waarin om stockstaatexemplaren gevraagd wordt, blijkt ondanks een geboden prijs tot drie keer (!) de cataloguswaarde toch niet overdreven hoog. Dat kan komen omdat niemand de gevraagde albums daadwerkelijk in de gevraagde staat heeft en die boeken in nieuwstaat dus echt zeldzaam zijn. Ofwel doordat medeverzamelaars geen afstand willen doen van hun stockstaatjes, omdat ze die zelf verzamelen, eventueel als ruilmateriaal willen bewaren, of wachten op een nog hoger bod. Het lijkt absurd, maar ook dat laatste is mogelijk. Nieuwstaatexemplaren verkopen altijd redelijk vlot, maar de laatste tijd al helemaal. De prijs is ook vaak geen probleem. Keek men een aantal jaar geleden nog met gefronste wenkbrauwen naar gevraagde en betaalde prijzen, vandaag de dag -zelfs tijdens een economische crisis- betalen diezelfden nu lachend de dubbele prijs voor soortgelijke items. De oude wetten van vraag en aanbod werken dus ook zeker hier. Let wel dat het in dat geval om *absolute nieuwstaten* gaat ! Vooral van titels uit veel verzamelde reeksen. Eenzelfde album in een (iets) mindere staat wordt momenteel toch vaak nog redelijk ver onder de catalogusprijs (tot nu toe blijft de standaard "de Matla", 's Gravenhage 1998) verkocht. Frappant, omdat de laatste "echte" stripcatalogus al weer van dik tien jaar geleden is. De prijzen van de reguliere antiquarische stripalbums van gemiddelde kwaliteit en de zeer mooie exemplaren met maar een miniem defect, zoals bijvoorbeeld een leesknik, lijken gestabiliseerd te zijn (afb. 8). Van veel albums uit minder gewilde reeksen zijn de gemiddelde marktprijzen soms zelfs (fors) gedaald.[4] Door het huidige vrij hoge aanbod van die antiquarische reeksen lijkt de markt redelijk verzadigd, waardoor de prijs daalt. Dit grote aanbod, met name op veilingen, is vooral afkomstig van verzamelaars die een leeftijd bereiken dat ze boeken gaan afstoten of – tragisch genoeg – overlijden. De vraag wordt minder, door beperkte aanwas van liefhebbers die dit soort albums verzamelen. Nostalgiegevoelens met betrekking tot deze albums ontbreken bij de nieuwe generatie verzamelaars, omdat die er niet mee opgegroeid is. Wat opvalt, is de merendeels matige kwaliteit van de antiquarische

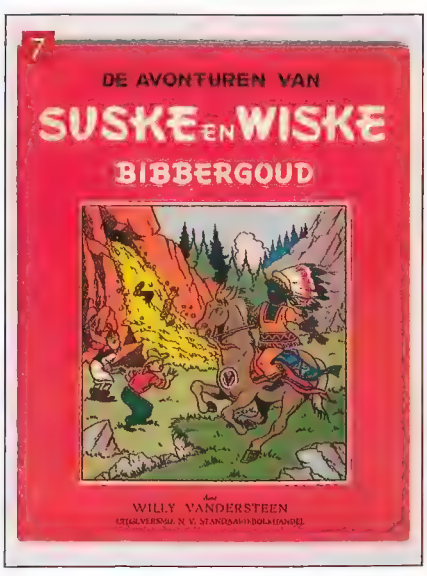

albums die momenteel boven water komen. Dat is weer een andere aanwijzing dat het verzamelen van nieuwstaten meer van recente datum of minder verspreid is.
In ieder geval rijst de vraag : als je in het bezit bent van zo'n waardevol nieuwstaatexemplaar, hoe bewaar je dat dan in optimale omstandigheden die het behoud van de staat garanderen?

VAN ZUURVRIJ PLASTIC TOT AMERIKAANSE TOESTANDEN

Kostbare, minstens in zeer goede staat verkerende albums, buiten beschouwing latend of ze wel of niet drie keer de catalogusprijs waard zijn, worden meestal zeer goed beschermd. De Amerikaanse tendens van het zogenaamde "slabben", het verzegeld inpakken van comics, zal met Europese stripalbums niet zo snel gebeuren, maar het begint er af en toe wel op te lijken. Van een aantal handelaren en verzamelaars is bekend dat ze alles in doorzichtig folie (bloemenplastic) inpakken. Zeer decoratief voor de verkoop en quasi-beschermend voor het boek. Nadeel is dat je het album er lastig in kunt zien en veel van dat folie is niet zuurvrij. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld materiaal vervaardigd van Mylar of Melinex; zuurvrije plastics die onder andere door bibliothecarissen gebruikt worden voor het beschermen van documenten.[5] De door uitgeverij Panda op internet in diverse maten aangeboden beschermmappen zijn vervaardigd van – het overigens niet goedkope – Melinex (afb. 9).
In de Verenigde Staten is er sinds 1999 de Comics Guarantee Corporation. Deze CGC, een derde partij naast kopers en verkopers, kent tegen vergoeding een waardecijfer toe aan je comic, waarna het boekje *luchtdicht* in een zuurvrije hard-plastic houder wordt verpakt met een officiële verzegeling, het zogenaamde "slabben" (afb. 10). Met het boek kan op zich weinig meer gebeuren. Helaas kan het, zonder het zegel te verbreken en dus de CGC-quotering op te heffen, ook niet meer ingezien worden, laat staan gelezen ! Deze ultieme verpakking heeft naar mijn mening alleen zin voor topstaat-comics die enkel en alleen verzameld worden als beleggingsobject. Dit komt in de Verenigde Staten, gezien de comicprijzen, vaker voor dan in Nederland en België. Een in near-mint (quasi-nieuwstaat) verkerende Amerikaanse *Action Comics* nummer 1 uit 1938 -met hierin het eerste optreden van Superman- staat in de Overstreet Comic Book Price

Guide van 2003 voor $ 400.000,- te boek.[6] Voor dit deeltje, verpakt en beoordeeld door CGC als near-mint (cijfer 9.4) wordt in diezelfde Price guide door een handelaar een miljoen dollar geboden (afb. 10). Deze zelfde titel werd op 29/03/2010 verkocht via een internetveiling. De prijs? Een slordige *anderhalf* miljoen dollar (1.1 miljoen euro)... Dit soort comics ga je niet lezen, lijkt me. Veel verzamelaars hebben

daarom naast een topexemplaar ook vaak een lees- of facsimile-exemplaar (afb. 11). In Nederland en België zie je zo'n leesexemplaar (bij voorkeur van de eerste druk) vaak bij Kuifje-, Suske & Wiske- en Neroliefhebbers en bij overige uitgaven tot medio jaren zeventig. Ook voor verzamelaars met iets minder hoge kwaliteitseisen en een smallere beurs die hun albums al dan niet willen lezen, is het overigens wel raadzaam deze albums en andere items goed te verpakken en te behandelen.

11

In de Verenigde Staten is er momenteel een groep die alleen maar CGC-slabbed comics verzamelt ! Aanvankelijk was men in het begin van het bestaan van de CGC redelijk te spreken over deze organisatie. Het was immers een onafhankelijke partij die zorgde voor een optimale taxatie van de staat van een comic aan de hand van vaste criteria. Hierbij werden eventuele herstellingen of ingrijpende restauraties duidelijk vermeld. Vooral de koper leek hierbij gebaat. Tevens werd duidelijk wat de echt zeldzame boekjes waren, daar die verhoudingsgewijs niet veel bij de CGC aangeboden werden. Handelaren waren wat minder te spreken; er wordt op den duur een topsegment van CGC-comics geschapen waarin niet elke handelaar financieel kan meedraaien. Een door de CGC beoordeelde comic wordt hoger gewaardeerd dan een soortgelijke comic die hen niet onder ogen is gekomen. Het is zelfs zo dat een zogenaamde "Pedigree-comic" (een comic met een "stamboom"; afkomstig uit een bekende collectie) soms hoger wordt gewaardeerd dan dezelfde comic uit een reguliere verzameling die in een betere staat verkeert ! Het grading-monopoly dat de CGC momenteel bezit, maakt dat zowel collecties als (winkel)voorraden die niet door de CGC zijn beoordeeld, op den duur minder waard worden door de steeds meer verfijnde beoordelingseisen van de CGC. Een boek dat vandaag bijvoorbeeld als "mooi" wordt beoordeeld, kan over twee jaar als "niet mooi" beoordeeld worden. Een volgende - gevreesde - stap is, dat catalogi hogere prijzen gaan toekennen aan CGC beoordeelde comics...

12

WAARDEBEPALING, RESTAUREREN EN GEZOND VERSTAND

In 1992 kwam in Amerika de eerste "Grading Guide" uit, een handleiding hoe comics qua staat op fysieke kenmerken te kwalificeren. Het aloude Amerikaanse comic-gradatiesysteem van Fine, Good, Very Good en Mint-conditioned comics werd hierin verfijnd. Het geeft een gedetailleerd overzicht in de diverse gradaties. De tweede editie uit 2003 geeft – met verbluffende voorbeelden (afb. 12) – veel inzicht in restaureertechnieken en wanneer deze toe te passen.[7] Wat kunnen wij in Europa hieruit leren? Interessant om te weten is dat restauratie alleen zin heeft als een stripboek na de opknapbeurt substantieel meer waard is geworden. Logisch, maar wat is restaureren en hoe ver kan en mag je gaan? Ik zie dit overigens met Suske & Wiskes of Kuifjes nog niet op grote schaal gebeuren. Zelfs niet met zwart-wit Tintins. De prijs van de restauratie zal daarbij waarschijnlijk de waardevermeerdering overstijgen.

Restauratie en het resultaat ervan, verdient behandeld te worden in een apart artikel of zelfs artikelenreeks per serie. Maar let bijvoorbeeld bij Suske & Wiske -albums altijd op, of het boek niet met een rode (vilt)stift is "bijgepunt"; goed te zien bij daglicht en onder een ultravioletlamp, maar lastig bij lamplicht op een matig verlicht stripevenement. Bij de delen uit de Ongekleurde Reeks (nr. 0-35) wil ook nog wel eens een slechte kaft vervangen worden door een mooiere. Dat is relatief gemakkelijk gezien het "nietjessysteem"... Dit combineren van kaft en boekblok is lastiger bij hardcover-albums, maar komt wel voor ! Op deze manier werden zelfs niet-bestaande Kuifjes in elkaar geknutseld. Iedere verzamelaar van drukwerk kan ik aanraden de "Grading Guide" aan te schaffen, dus niet alleen de comic-collectors. Al was het maar om te weten dat je nooit plakband mag gebruiken. Zeker als je stockstaatjes verzamelt, kun je hierin veel informatie vinden over hoe te bepalen of een album (quasi)nieuwstaat is en hoe met je boeken om te gaan. Wat te doen met gescheurd papier of verroeste nietjes? Het reeds eerder genoemde "slabben" is niet eens nodig. Als je de Amerikaanse standaard aanhoudt, kan met je Europese boeken weinig gebeuren. Comics zijn door het slechte papier namelijk veel kwetsbaarder waardoor er zeer omzichtig mee moet worden omgegaan. Doe je dit ook met je eigen, Europese boeken, dan behouden ze

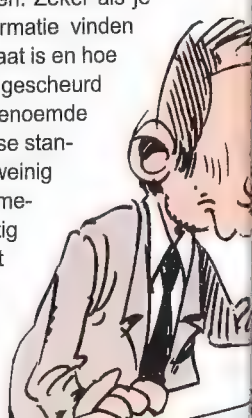

veelal hun waarde en oorspronkelijke (aankoop)staat. Veel komt eigenlijk gewoon neer op gezond verstand, wat bij een aantal van ons wel eens ontbreekt. Niet alleen bij verzamelaars, maar zelfs bij professionele beheerders van collecties.
Een voorbeeld van dat laatste? Bij (strip)veilingen verbaas ik me er regelmatig over hoe stuitend er met de albums wordt omgegaan. Bij de kijkdagen van Glerum in Amsterdam (veiling nr. 285 van 12 juni 2005) was geen enkel album verpakt; veilingloten werden samengehouden door elastiek en konden makkelijk tegen elkaar aanvallen. Bij de kijkdagen van Postma in Groningen (veiling nr. 48 van 5 november 2005) zat het meeste gelukkig wel in Melinexmappen (van de vorige eigenaar). Vaak biedt dit enige bescherming, want de kijkers (en veilinghuismedewerkers !) gaan niet zachtzinnig met de albums om. Indien mogelijk is het dan ook raadzaam vlak voor het begin van een veiling de gewenste loten nogmaals goed te bekijken op tijdens kijkdagen opgelopen schade. Soms blijkt namelijk na aankoop dat het album in een mindere staat is dan toen je het zelf in handen had ! Uit enkele getuigenissen blijkt dat dit zelfs voorkomt bij veilinghuis Bernaerts te Antwerpen, dat halfjaarlijks de meest uiteenlopende stripitems veilt en momenteel toch wel een standaard op dit gebied gezet heeft. Ben je de gelukkige eigenaar van een album geworden, bescherm het dan verder goed. Een taxateur van een verzekeringsmaatschappij zal eerder geneigd zijn een hogere reële waarde te verlenen aan een goed geconserveerde en bijeengehouden verzameling dan aan één die slecht beheerd en her en der verspreid is. Mappen en overige beschermonderdelen kunnen vaak meeverzekerd worden.

BEWAAR-, ONDERHOUDSTIPS EN OPSLAGCONDITIES

TEMPERATUUR

Bewaar je boeken in een ruimte met een redelijk constante temperatuur. Liefst tussen de 18 en 22 graden Celsius met een relatieve luchtvochtigheid van ± 50 procent. Bij te hoge temperaturen en luchtvochtigheid zou er spons- of schimmelvorming op kunnen treden en nietjes zullen sneller gaan roesten. Lage, koele temperaturen zijn het beste tegen verzuring (en verkleuring) van papier. Grote temperatuurschommelingen kunnen bij verpakte stripboeken condens veroorzaken. 's Ochtends op stripbeurzen kom je dit wel eens tegen bij in plastic verpakte boeken. Deze hebben dan lange tijd in een koude schuur of kelderbox gestaan of in het gunstigste geval een nacht in een auto doorgebracht. De condensdruppels kunnen er niet uit en trekken in het papier. Ieder album afzonderlijk verpakken geniet de voorkeur. Wel of niet in zuurvrij plastic? Zeker als je jezelf ziet als tijdelijke bezitter van een album en het ook voor volgende generaties wil bewaren, geniet Melinex de voorkeur. Het vergankelijkheidsproces is afhankelijk van de papiersoort en dus voor diverse albums verschillend. Een mogelijk teleurstellend weetje voor de liefhebbers : de lekkere geur en mooie bruine kleur van "houthoudend' papier zijn vaak niets meer dan kenmerken van een chemisch (zij het traag) *ontbindingsproces*. Een soort oxydatie, veroorzaakt door de reactie met de zuurstof in de lucht.

STEUN TEGEN DOORZAKKEN

Comics, weekbladen en overige "slappe" albums kan je eventueel steunen met meeverpakt zuurvrij karton; de van de comics bekende "backing-boards", zijn ook aan te raden. Dit geeft de items de nodige stevigheid en de zeer lage of nihil zuurtegraad helpt papierverouderring mee te voorkomen (afb 13). Grotere, bijzondere items zoals bijvoorbeeld oude tijdschriften, kranten en (raam)posters kunnen gesteund worden met zuurvrij karton, veelal te verkrijgen bij een lijstenmakerij.

TEGEN VERKLEURING

Door het goed verpakken voorkom je ook dat stof of nicotine je albums aantasten. Regelmatig zie je dat ruggen helemaal verkleurd zijn doordat de eigenaar fors gerookt heeft en de albums heeft laten meeroken. Probeer nicotinevlekken nooit met een doekje en water te verwijderen ! Het wordt namelijk vaak erger; er komen kleine barstjes in de rug die nog bruiner worden

13

14

dan ze al waren, een soort craquelé. Mooi wellicht bij porselein, maar niet bij strips. Vervaalde ruggen en gebruinde weekbladen en knipsels hebben vaak overmatige lichtblootstelling als oorzaak (afb. 14). Zet je boeken in je stripkamer (bij voorkeur gelegen op de Noordkant van het huis) daarom nooit in (direct) zonlicht en wees ook voorzichtig met UV-straling van kunstlicht. Bij gebruik van een kamer op het zuiden is het raadzaam UV- stralingwerende ruiten en warmtewerende gordijnen aan te schaffen om ultraviolet licht en de stralingswarmte van de zon tegen te houden. Boeken in de huiskamer bewaren geniet, gezien de intensiteit van het gebruik van die ruimte, zeker niet de voorkeur. Denk ook eens aan de kookdampen bij woonkamers met open keukens of het stuifmeel van bloemen. Kamerplanten en bloemen zijn trouwens helemaal geen goed idee om in dezelfde ruimte als de strips te zetten. Deze geven meer kans op insecten en met water geven zou er ook iets mis kunnen gaan... Goede ventilatie, luchtcirculatie en verwarming werken vaak goed tegen ongedierte. Eventueel vuil op albums, onder andere veroorzaakt door stof of oude vingerafdrukken, dient verwijderd te worden. Dit kun je voorzichtig proberen weg te halen met behulp van een stukje oud witbrood ! Voorkom het gebruik van paperclips en nietjes voor het bijeenhouden van knipsels; dit veroorzaakt op den duur roestvlekken op het papier (afb 15, z.o.z).

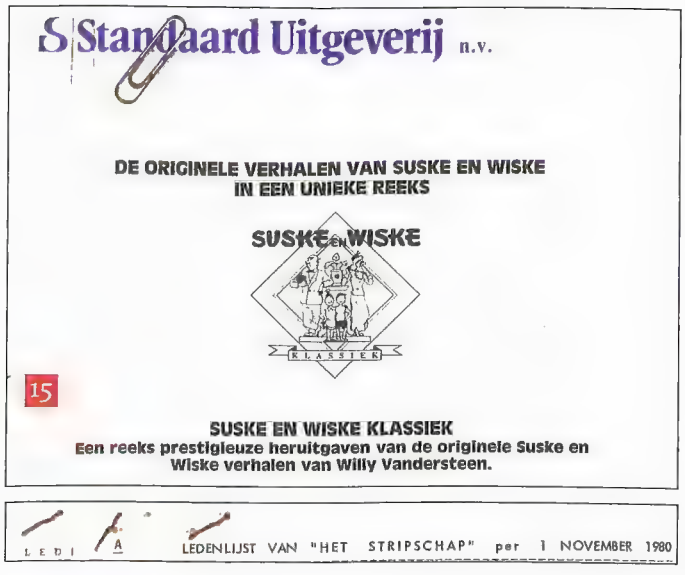
Standaard Uitgeverij n.v.
DE ORIGINELE VERHALEN VAN SUSKE EN WISKE
IN EEN UNIEKE REEKS
SUSKE en WISKE
KLASSIEK
15
SUSKE EN WISKE KLASSIEK
Een reeks prestigieuze heruitgaven van de originele Suske en
Wiske verhalen van Willy Vandersteen.

DE BOEKENKAST

Voldoe je aan deze criteria, dan wil je de boeken ook graag ergens neerzetten. Verstandige mensen doen dit in een boekenkast. Staal, hout of MDF? Maakt niet zo veel uit. Staal reageert vaak wat directer op temperatuurverschillen; hout is "warmer". MDF is goed en hout ook, zolang het maar behandeld is (niet met was). Kasten van Ikea worden veel gebruikt, maar ook van Lundia. Voordeel van deze merken is dat je een kast geheel naar eigen wens kunt ontwerpen. Vooral met plankafmetingen van veertig, respectievelijk vijftig centimeter – plus de mogelijkheid tot het plaatsen van (glazen) deuren- ideaal voor stripalbums. Let ook op de dikte van de planken in functie van het gewicht van de boeken, 2 à 3 cm is geen luxe om doorzakken te voorkomen.

STAPELEN

Let er op dat je antiquarische hardcovers (Lombardcollectie, Kuifje enz.) altijd plat legt, met de ruggen om en om. Doe je dit niet, dan gaan de boekblokken onherroepelijk zakken en soms zelf uit de band scheuren. Huidige "zware" hardcovers zoals bijvoorbeeld *De wereld van Hergé* of de integrale uitgave van *De Incal* gaan hier op den duur ook last van krijgen. Bij dit soort albums is het boekblok gewoonweg te zwaar voor de band. Leg boeken nooit op de grond en zorg bij het gebruik van een boekenkast dat de onderste plank minstens ± 6 centimeter van de grond af is, dit voorkomt papierkrulling door koude vloeren en het is een eerste buffer bij wateroverlast. De albums ook nooit rechtstreeks tegen een (buiten)muur zetten. Het gebruik van een achterwand bij een kast geniet dan ook zeker de voorkeur.

OVERZICHT BEWAREN

Maak van je collectie een overzichtslijst. Vooral bij grote verzamelingen is het dan makkelijk om zaken snel op te kunnen zoeken. Ook in het geval van eventuele manco's. Met name verzekeringsmaatschappijen hechten hier veel waarde aan. Van topstukken kun je ook foto's maken.

PROPERE HANDEN

Bij het hanteren van stripalbums wel eerst vooraf je handen wassen en goed afdrogen. De menselijke huid is namelijk van nature een beetje vettig. Vingers geven dit vettige laagje gemakkelijk af. Een zeer bekend euvel bij comics en soortgelijke items zijn de vlekken veroorzaakt door die zogenaamde "fingeroils". Dit krijg je dus niet weg met een stukje oud witbrood. Tot slot : bij het omgaan met strips *nooit* een gevuld drinkglas op dezelfde tafel neerzetten waarop de boeken liggen. Het gaat honderd keer goed, maar die ene keer dat de inhoud van het glas over de albums heen gaat, zal het je nog lang heugen…

Zo, en nu weer eens een stripboek echt gaan lézen !

NOTEN

1. De termen *stockstaat* en *nieuwstaat* worden in de stripwereld meestal door elkaar gebruikt en hebben veelal betrekking op albums. *Nieuwstaat* gaat op voor elk oud of recent album dat in een uitmuntende staat verkeerd, zodanig dat het als nieuw is of lijkt. *Stockstaat* wordt meestal gebruikt voor een oud, antiquarisch album dat in een uitmuntende staat verkeerd, zodanig dat het als nieuw is of lijkt. Een dergelijk album is dan meestal afkomstig uit een oude, "vergeten" winkel- of magazijnvoorraad (stock) die plotseling na een aantal jaar opduikt en waarvan de albums de tand des tijds zodanig hebben doorstaan dat het lijkt alsof het album gisteren gedrukt is ! Een individueel album, bijvoorbeeld, in 1955 gekocht, altijd zuinig op geweest en vandaag op de markt komend als nieuwstaat wordt vaak ook als stockstaat aangemerkt. Het komt echter niet uit een "stockje". Overigens hoeft een stockalbum niet altijd in nieuwstaat te verkeren! Een bekend voorbeeld hiervan zijn de Kuifje albums *Cokes in Voorraad* (1958) en *Kuifje in Tibet* (1960), waarvan in 1991 uitgeversrestanten van de eerste drukken op de markt kwamen. Deze variëreerden van beschadigd tot nieuwstaat.

2. P. Breedveld, *Dick Matena: Ik ben een man met een missie*, *Stripschrift 360* (2004) 17.

3. Het *ovenvisje (Thermobia domestica)* leeft voornamelijk op (zeer) warme plaatsen (bakkerijen, keukenfornuizen), voedt zich met zetmeelproducten en kan ca. 9 mm. lang worden. Het in woonhuizen niet veel meer voorkomende beestje is veelal grijsachtig van kleur. Voor bestrijding en preventie is het vaak voldoende de omgevingstemperatuur tot normale waarden te verlagen. *Het Zilvervisje (Lepisma saccharina)* heeft zilverachtige schubben die een parelmoerachtige glans geven en kan 0,5-15 mm. worden. Het kwetsbare zilvervisje (ook wel suikergast genoemd) leeft onder meer op plaatsen met een hoge luchtvochtigheid (kelders, badkamers) en soms in kasten met levensmiddelen. Het voedt zich met zoetstoffen, papier, lijm, meel en dergelijke, maar ook met schimmels, kleine dode insecten en mijten en kan enige maanden zonder voedsel. Momenteel het meest schadelijk – voorkomend in archieven, bibliotheken en woningen – is het *Papiervisje (Ctenolepisma longicaudatum)*. Het eet zelfs fotopapier en is ± 10-12 mm. Het papiervisje leeft uitsluitend binnenshuis en komt sinds enkele tientallen jaren ook steeds meer in Nederland en België voor. Dit houdt verband met het toenemende comfort in gebouwen, waar het moderne binnenhuisklimaat optimale omstandigheden voor het papiervisje biedt. Het papiervisje leidt een verborgen bestaan en komt pas tevoorschijn in het donker. Voor bestrijding en preventie is het noodzakelijk te zorgen voor een koel en droog klimaat met voldoende ventilatie. Eventueel bestrijden in combinatie met professionele insecticiden (naden- en kierenbehandeling).

4. Op de stripveiling van Postma te Groningen (veiling nr. 48) op 5 november 2005 kon de bieder bij loten van *Kapitein Rob* en *Dick Bos* wegens de matige interesse een specifiek lotnummer en een aanvaardbare prijs roepen en werd er op loten van *Eric de Noorman* niet eens geboden; deze werden overgeslagen. En dat in Nederland !

5. Melinex en Mylar zijn merknamen van het chemische concern Du Pont, waaronder zuurvrije soorten plastic op de (groothandels)markt worden gebracht die o.a. papier en inkt niet aantasten. Ideaal voor toepassingen in archieven, bibliotheken en musea, maar ook geschikt voor particulier gebruik. Andere types plastics zoals polypropelyne, polyethylene en pvc's bevatten vaak zuren die niet wenselijk reageren op andere stoffen, zoals papier. Voor tijdelijk gebruik (beurs- en winkelverpakkingen) geen groot bezwaar, maar voor langere tijd niet wenselijk. Aangeraden wordt deze soorten plastic na maximaal drie à vijf jaar te vervangen door zuurvrije plastics.

6. Robert M. Overstreet, *Official Overstreet Comic Book Price Guide, 33rd Edition* (New York 2003) 308.

7. Robert M. Overstreet & Arnold T. Bloomberg, *Official Overstreet Comic Book* Grading *Guide, Second Edition* (New York 2003) 91.

OVERIGE BRONNEN:

Brongers, J.A., *Oorbare zaken* (Amersfoort 1997)
Het boekje gaat over het billijk verzamelen van nuttige boeken. Over nuttige zaken, tips en weetjes . Over het kiezen, ordenen en onderhouden van boeken om zo een evenwichtige bibliotheek op te bouwen.

Cecolini, Vincent en John Nubbin, *Comics, the beginning collector* (New York 1992) "… is an essential sourcebook for anyone starting a comic book collection."

Rozanski, Chuck. Meerdere van zijn (ca. 200) columns, oorspronkelijk geschreven voor het Amerikaanse stripinformatieblad *Comic Buyers Guide*, herpublicatie op Chuck's site http://www.milehighcomics.com onder *Tales from the database* (2001-heden). Chuck Rozanski is een legendarische Amerikaanse comicsverzamelaar/-handelaar en (ex)eigenaar van diverse comicstores, waarvan een zeer ruim gesorteerde online. Hij schrijft zeer onderhoudende inside achtergrondstukken over de Amerikaanse comicswereld vanaf ± 1970 tot heden en is bekend als ontdekker van de "Mile High- / Edgar Church Collection" (1977); een verhaal uit een jongensboek en de droom van iedere verzamelaar!

film/dvd

DOOR
JOOP SCHREURS
& FRANK JONKER

HAAL ALICE IN HUIS

Disney bracht de afgelopen weken veel nieuws uit op dvd en blu ray. Zo verscheen de film *Alice in Wonderland*, met Johnny Depp in de hoofdrol als de Hoedenmaker. In 1865 verscheen het boek *Alice in Wonderland* voor het eerst. Tim Burtons interpretatie op dit verhaal is een geweldige film geworden. Het verhaal zit tussen een bewerking en een nieuw verhaal in. Maar veel personages en thema's uit de boeken van Lewis Carroll (pseudoniem van Charles Lutwidge Dodgson, Daresbury, 27 januari 1832 - Guildford, 14 januari 1898) komen terug. Alice, nu 19 jaar oud, keert terug naar de bizarre wereld waar ze als kind voor het eerst kwam en gaat op reis om te achterhalen wat haar ware lot is; in het oorspronkelijke boek probeert Alice uit te zoeken wie ze niet is. Het gevecht met het Larieloeder ziet er echt geweldig uit. De film is een mengeling van live actie, cg en motion capture. In deze versie van de film is de Hoedenmaker gewoon gek. In de making of vertelt Johnny hierover: *"hij is bevroren in de tijd tot Alice terugkomt. Ik las over de echte hoedenmakers. Bij hun werk gebruikten ze lijm met een hoog kwikgehalte. Dat kwam op hun handen en ze draaiden door. Ze werden maf van het kwik en werden echt gek. Ze werden echt zo gek als een hoedenmaker (in het Engels is 'mad as a hatter' een gezegde –red.)".* Een superfilm die echt in elke verzameling thuis hoort! Vanaf 2 juni verkrijgbaar.

DRUGSWERELD

Benieuwd hoe een toekomst vol drugs er uitziet? Bekijk dan een nieuwe verzameling afbeeldingen en een teaser van de nieuwe animatiefilm The Congress. Zoals we eerder al schreven is *The Congress* de nieuwe animatiefilm van Ari Folman (Waltz with Bashir). Het verhaal is deels gebaseerd op *The Futurological Congress*, een sciencefiction-roman uit 1971 van de Poolse schrijver Stanislaw Lem. De film wordt een vreemde mengeling van technieken. Naar verluidt begint alles in live action en schakelt de film halverwege abrupt over in animatie. In het eerste stuk speelt Robin Wright een actrice die haar identiteit verkoopt aan een filmstudio. Dat betekent dat ze zelf nooit meer mag acteren, maar in ruil daarvoor zal de studio haar beeld voor eeuwig jong houden. Dan springt het verhaal twintig jaar verder in de tijd en begint het animatiegedeelte. De studio aan wie ze haar identiteit verkocht, is ondertussen samengegaan met een wereldgroot farmaceutisch bedrijf. Wanneer ze haar contract wil vernieuwen, hoort ze dat haar identiteit ook verkocht zal worden als een chemische substantie die de dromen van mensen kan vullen. *The Congress* klinkt als een behoorlijk psychedelische film die een toekomstbeeld weergeeft van de wereld die beheerst wordt door drugs. Rijke landen mengen levensverbeterende producten door het drinkwater en in de arme landen doen ze er iets bij waardoor de bevolking langer kan werken en dus nog meer kan worden uitgebuit. De afbeeldingen en het interview met de eerste beelden werden gemaakt tijdens de voorstelling van *The Congress* op Cartoon Movie, een jaarlijkse bijeenkomst waar nieuwe, Europese, animatiefilms worden aangekondigd en voorgesteld aan geïnteresseerde filmproducenten en distributiemaatschappijen. De animatiefilm is een productie van de Franse studio Les Armateurs. Het fantasievolle toekomstverhaal wordt verwacht in 2013.

DISNEY COMPILATIE

Een man met te veel vrije tijd heeft nu ook een indrukwekkende compilatie gemaakt van niet minder dan tweehonderd vijftig personages uit animatiefilms van Disney. De liefhebber van zijwaarts scrollen en de maker van deze meterslange afbeelding is Juan Pablo. De karakters komen zowel uit bekende als minder bekende producties van de Walt Disney Animation Studios. Het chronologische overzicht begint bij *Snow White and the Seven Dwarfs* uit 1937 en eindigt bij het recente sprookje *The Princess and the Frog*, waarvan de personages vast nog het verst in je geheugen zitten. Meer werk van de maker vind je op zijn persoonlijk blog http://juanpablobravo.blogspot.com. Daarop staan verder nog onder andere 70 Disney schurken op een rijtje en 200 Pixar characters. Overigens werd Disney's 53e Classic *De Prinses en de Kikker* maar liefst drie keer genomineerd voor een Oscar. In de categorie Beste Animatiefilm en twee keer in de categorie Beste Song. Een keer voor het lied *Almost There* en een keer voor het lied *Down in New Orleans*. Tekst en muziek van beide songs zijn van Randy Newman.

FUTURAMA

Na zeven jaar (de films niet meegerekend) komen de bekende personages uit Futurama eindelijk weer op de buis. Niet voor de zoveelste herhaling, maar voor een reeks van nieuwe afleveringen.

MASTER ANIMATIE

Het St. Joost in Breda start in september 2010 met een masteropleiding animatie. Het zal de eerste éénjarige master animatie worden in Nederland. Na twee jaar voorbereiding vond de officiële aankondiging plaats tijdens het International Filmfestival in Breda. Tot nu toe was de HKU in Utrecht de enige plek waar je min of meer een master animatie kon doen, in de vorm van een EMMA. Die master telt echter maar drie maanden en houdt vooral in dat je een paper schrijft als onderzoek voor je eindfilm. Vandaar dat er nog steeds de behoefte is aan een uitgebreidere master die zich niet richt op de theorie maar op de praktijk. Dat is dan ook hoe de Professional Master Animation gepresenteerd wordt. Het lesprogramma zal zich voor een groot deel gaan richten op het ondernemerschap. Volgens studieleider René Bosma worden veel studenten later autonoom kunstenaar maar zijn daar eigenlijk niet goed genoeg op voorbereid. Om grote valkuilen te voorkomen, werkt de opleiding samen met Starterslift en het Niaf, die workshops zullen gaan geven. Naast dit onderdeel van de opleiding staat de brede rol van animatie binnen de context van media, kunst, vormgeving, games en wetenschap centraal. Als student kun je je specialiseren in een onderdeel van deze nieuwe contexten en toepassingsgebieden. Het is maar wat je op dat moment als student wilt, de opleiding speelt in op de onderwijsvraag van jou als student. De opleiding is bedoeld voor jonge studenten die hun bachelor in animatie hebben gehaald, maar ook voor professionele beroepsbeoefenaren. Dat communicatie grotendeels in het Engels zal plaatsvinden laat zien dat animatoren uit het buitenland ook erg welkom zijn. Op 10 mei vond een zogenaamde portfolio-meeting plaats waarbij geïnteresseerden hun eigen werk kunnen laten zien om toegelaten te worden. St. Joost wil in september met minimaal acht en maximaal vijftien studenten starten. Maar volgens directeur Jules van de Vijver gaat dat helemaal goed komen : *"We hebben al veel talent rondlopen. Ik ga er van uit dat het zeker gaat groeien. De opleiding moet tenslotte een landelijke uitstraling krijgen"*. Geïnteresseerd? Klik dan door naar de website van het St. Joost en het speciaal opgerichte masteranimation.com

JEUGDSENTIMENT

The Looney Tunes komen terug, en nu in 3D. Warner Bros. plant namelijk een heropleving met een modernere versie van de oude tekenfilmpjes met Bugs Bunny, Daffy Duck en de andere maffe personages in de hoofdrol. De studio gaat ook enkele korte filmpjes uitbrengen met Wile. E Coyote en Road Runner in de hoofdrol. De altijd hongerige coyote en zijn veel te snelle maaltijd op pootjes zullen een flinke digitale transformatie ondergaan. Het eerste resultaat zie je in de bioscoop voor de familiefilm *Cats & Dogs: The Revenge of Kitty Galore*.

SHREKS GIFTIGE GLAZEN

Mc Donalds haalt in Amerika twaalf miljoen drinkglazen terug met daarop de afbeelding van Shrek. In de verf op de glazen zit cadmium dat schade kan toebrengen aan organen. Er wordt dus ook geadviseerd de glazen niet te gebruiken. De glazen zijn een promotieactie voor de nieuwe Shrekfilm die in Amerika reeds volop draait. Terwijl er miljoenen liters olie de zee in lopen je druk maken om een wat groenige bedrukking met... cadmium? Nah.... en wat zit er in die hamburgers?

MICKEY'S KLEURENAVONTUUR

Mickey Mouse Clubhuis: Mickey's Kleurenavontuur. Vandaag is er iets raars aan de hand: alle kleuren verdwijnen uit het Clubhuis! Wil jij helpen deze weer terug te krijgen? Pak je muis-doe-dingen en verzamel samen met de groep rode, oranje, gele, groene, blauwe en paarse dingen om de Regenboog-Kleuren-Machine van Professor Von Drake

MICKEY MOUSE CLUBHOUSE
MICKEY'S KLEUREN AVONTUUR
Kijk nu naar Playhouse Disney en geniet elke dag van al je vrolijke en leerzame Disney vriendjes!
Little Einsteins
ANIMAL EXPEDITION
Tijgetje & Pooh
CHANNEL

aan te zetten. Daarna ga je kleuren, boetseren en tekenen met Goofy, en reis je naar het einde van de regenboog om op zoek te gaan naar de pot met goud van kabouter Pete. Overal waar je kijkt zie je de magie! Ontdek samen met Mickey de prachtige kleuren van de regenboog. Wederom een leuke dvd voor de kleintjes met Mickey in de hoofdrol.

WINNIE DVD MET VAKANTIEBOEKJE

Tegelijk met de Mickey dvd verscheen ook *Mijn Vriendjes Teigetje & Pooh: Het Mooiste uit de Natuur*. Of je nu stuitert met Teigetje, in een boom klimt met Darby, of het Poeh-tak-Spel speelt met de vriendjes, je zal veel pret beleven bij het ontdekken van de natuurwonderen in het Honderd Bunderbos! De hele wereld zit vol wonderbaarlijke mysteries. Erachter komen hoe en waarom dingen werken, dat kunnen de Super Speurneuzen gelukkig als de beste. Vandaag heeft Roe je hulp nodig. Hij is net klaar met het bouwen van de grootste sneeuwpop ooit. Maar op de een of andere manier wordt hij steeds kleiner! Ontdek daarna hoe het kan dat een oude grot tegen Knorretje 'praat'. Van muzikale avonturen in de buitenlucht tot raadselachtige vragen over een verloren tand of een knorrend buikje; het maakt allemaal deel uit van Het mooiste uit de Natuur... De Winnie de Poeh dvd en de Mickey dvd verschenen in een eenmalig, speciale vakantie uitvoering met als extra een gratis vakantiedoeboekje.

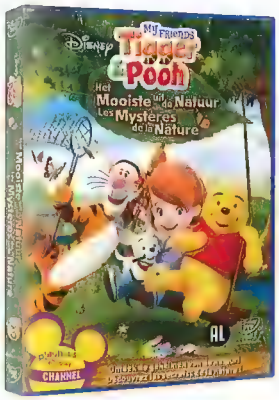

CALIMERO

Iedereen kent het zwarte kuikentje met de eierdop op zijn kop wel. Zijn bekende uitspraak *Zij zijn groot en ik is klein, dat is niet eerlijk, o nee* (deze uitspraak komt alleen voor in de oude afleveringen van Calimero) roept vele herinneringen op. Calimero werd in 1963 voor het eerst getekend door de in 2001 overleden Italiaanse tekenaar Toni Pagot (geboren in 1921). De naam *Calimero* is ontleend aan de kerk in Milaan waar Pagot was getrouwd, San Calimero. Er bestaan twee tekenfilmversies van Calimero. Allereerst de oorspronkelijke versie van de gebroeders Nino en Toni Pagot zelf. Later werd in Japan van 1974 tot 1975 een nieuwe serie gemaakt, gevolgd door een nieuwe bewerking van 1992 tot 1993. Uitgever Just4Kids heeft sinds een paar maanden de dvdrechten verworven van dit kuikentje en blaast de klassieke tekenfilmreeks uit de jaren '70 nieuw leven in op dvd. Twee delen zijn reeds verschenen en de volgende twee staan al op de planning voor de maand juli.

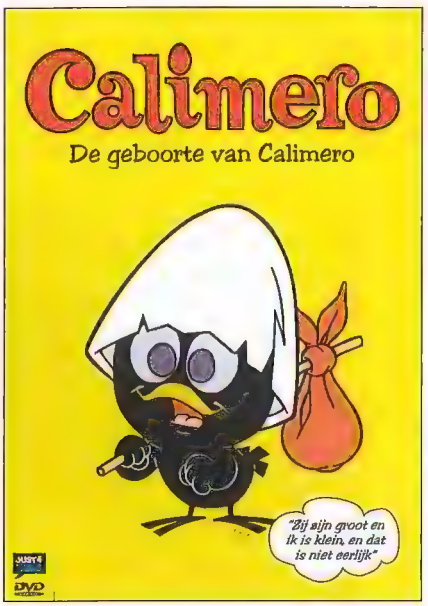

Tekenaar Toni Pagot ontwierp het kuikentje voor een wasmiddelenreclame voor de Italiaanse televisie. Het kuikentje sloeg zo aan dat hij al snel een eigen tekenfilmserie kreeg. Het kuikentje kroop uit zijn ei toen zijn ouders even weg waren en gaat op onderzoek in de boze buitenwereld. Daar beginnen zijn vele avonturen, die altijd een educatief karakter hebben. Calimero werd ook in de echte wereld een begrip en zelfs een vaste uitdrukking: men spreekt van het *calimerocomplex* als een partij (een persoon, organisatie, land, ...) het gevoel heeft door zijn kleine omvang ten opzichte van een andere partij niet serieus te worden genomen en die visie ook uitdraagt. Naast de dvd's komen er, volgens planning aan het einde van dit jaar, ook boeken uit. Just4Kids meldde ons nog dat ze willen proberen de Calimero dvd's weer een hele nieuwe look en feel te geven. Alle afleveringen worden op thema gebundeld. De eerste dvd's heten *De Geboorte van Calimero* en *De Wereld is Mooi*. Houd de website just4kids.nl in de gaten voor meer nieuws.

prijsvraag

Wij mogen 4 dvd's van Calimero weggeven aan trouwe lezers van BSM. Wil je kans maken op een dvd, beantwoord dan onderstaande vraag en stuur jouw antwoord, samen met je volledige naam en adres (en land) gegevens naar joopjes@hotmail.com. Het onderwerp van het mailtje is "Calimero in het Magazine".
Doe dat voor 1 augustus. Prijswinnaars krijgen automatisch bericht. Over de uitslag wordt verder niet gecommuniceerd.

Met dank aan Just4Kids, Donate en Fokko Vonk.

Vraag :
Hoe heet het vriendinnetje van Calimero?

Het Nieuwe Scheepsjournaal van JeePee

DOOR **JEAN-PIERRE LEGEIN**, REDACTIE **HANS BIJMAN**

Reclamestrips verschijnen in vele vormen. De doorgewinterde stripliefhebber kan over publiciteitsstrips wel eens wat meewarig doen. Natuurlijk, vele boekjes ontberen een zekere kwaliteitsnorm. En..., reclamestrips dragen nu eenmaal altijd een overmijdelijke zweem van commercie in zich, hetgeen vaak fnuikend is voor de verhaallijn. Het doel van de stripuiting is duidelijk: verkoop; of in het gunstigste geval: voorlichting. Het kan er daardoor soms oervervelend aan toe gaan... Wel kom je in dit verzamelgebied soms zaken tegen die in de reguliere stripwereld niet zo vaak aangetroffen zullen worden. De strips tegen seksueel geweld in ons vorig nummer zijn daar een mooi voorbeeld van. Uitgegeven op ideële gronden zou een dergelijk project in puur commerciële zin vaak niet haalbaar zijn, al was het alleen al vanwege de kwaliteit. Vaak wordt ons favoriete medium – zoals eerder gesteld – ook gebruikt om zaken uit te leggen, of in ieder geval dichter bij een wat breder of jonger publiek te brengen. In de Zeeroverrubriek van dit nummer zijn daar weer een paar pakkende voorbeelden van. Ik moet u eerlijk bekennen, dat zijn zaken die mij als redacteur van deze rubriek toch enigszins met trots vervullen. Reclamestrips die soms wat verder kijken dan een aardige verhaallijn voorzien van pakkende tekeningen, zoals bij vele reguliere strips (waar overigens niets mis mee is!!!). Ik spreek in dergelijke gevallen dan ook liever van infostrips. Daarmee ontworstelt het medium zich dikwijls aan platte commercie en blijft het alleszins de moeite om ze hier in ons gewaardeerde magazine te bespreken, al zou een kwalitatieve impuls hier en daar geen kwaad kunnen. De strip als een betere manier om moeilijke zaken aan een breed publiek voor te leggen blijft evenwel een fantastisch gegeven!!

WAT IS ER TOCH MET KOBUS?

Kobus is een lieve rattenjongen, maar ook een beetje een aparte snuiter. Kobus heeft autisme en gedraagt zich daarom vaak anders dan andere ratten. De meeste ratten om hem heen vinden dit maar moeilijk te begrijpen. Maar als mensen wat geduld kunnen opbrengen blijkt dat omgang met Kobus soms ook heel leuk kan uitpakken. Dit is – kort gezegd – de inhoud van het stripboek *Wat is er toch met Kobus?* Het stripverhaal is bedoeld om begrip te kweken voor de mensen met autisme in de vorm van Asperger. Niet de groente maar een Oostenrijker met die naam die als eerste dit ziektebeeld onderkende. Als je de strip leest wordt je bevangen door het gevoel dat het voor de mensen die er mee moeten omgaan soms een vermoeiende bezigheid moet zijn. Niets is wat het lijkt en alles wat je zegt is voor de autist voor meerdere uitleg invulbaar, of wordt juist weer letterlijk opgevat. Het komt er op neer dat autisten nauwelijks conclusies trekken, alle feiten en gebeurtenissen dienen stuk voor stuk te worden benoemd en door de aangever in de verbindende context te worden geplaatst, iets wat zelfs mensen met ervaring lang niet altijd goed afgaat... Misschien herinnert u zich de film Rainman met Dustin Hofman en Tom Cruise; een mooi voorbeeld. Er wordt dus veel geduld gevraagd. De strip is zoals zo vaak hierbij weer eens een geweldig hulpmiddel gebleken. Na lezing van het boekje was het mij in ieder geval behoorlijk duidelijk; vooral door de getekende voorbeelden. De tekeningen zijn van David Barth, een autistische jongen van 12 jaar, onmiskenbaar een talent in ontwikkeling. Diverse prijzen mocht hij reeds op zijn conto schrijven, maar dat zal – naar mijn gevoel – meer met het onderwerp gelieerd aan zijn leeftijd te maken hebben dan op beoordeling van pure stripmerites. Waarmee ik niets wil afdoen aan het mooie uiterlijk van de strip. Maar ja, wij "kenners" zijn nu eenmaal wèl wat gewend... Maar dat David in dit vak ver gaat komen lijdt geen twijfel. De teksten zijn van Davids' moeder, Inge Barth-Wagemaker, die zich inmiddels als ervaringsdeskundige een autoriteit op autismegebied mag noemen.

Het boekje werd gepresenteerd in de Nederlandse TV-rubriek Pauw & Witteman, en dat had zo zijn gevolgen. Zoals bij de presentatie van de Johnny Cash-strip in De Wereld Draait Door tot gevolg had dat de eerste oplage in een week tijd was uitverkocht, zo was ook de oplage van de 2000 exemplaren van *Wat is er toch met Kobus?* in 10 dagen tijd

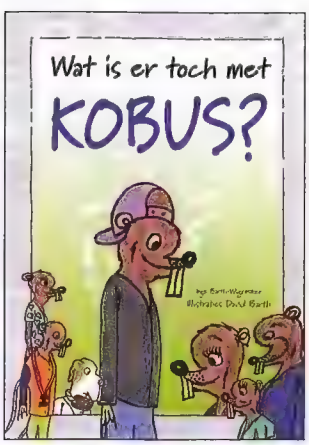

totaal uitgeput. Uitgeverij FortMedia had echter binnen 2 weken een herdruk op de markt. Een Engelse versie is inmiddels verschenen en ook een Duitse versie staat op punt van verschijnen. Het boek is door voornoemde uitgeverij voorbeeldig uitgegeven. 72 pagina's in een integraalband (softcover met flappen) met een laminaat. Geheel full-colour en toegevoegd een uitdrukvel met 20 koelkastlaminaten met afbeeldingen van dagelijkse handelingen, eveneens getekend door David. Handig om voor autisten met beelden een indeling te maken van hoe de dag gaat worden doorgebracht. Want dat is wel duidelijk: autisten dienen te woord te worden gestaan in bewoordingen die niet voor tweeërlei uitleg vatbaar zijn. En de kracht van het beeld, ach, dat wisten wij stripliefhebbers toch allang? Als toegift nog eens een fraaie uitklappagina helemaal volgetekend door David met zijn – na het tekenen – tweede hobby: vogelherkenning. Mooi project, verkrijgbaar voor E 17,50 bij FortMedia Uitgeverij via fortmedia@hetnet.nl of natuurlijk bij de boekhandel: ISBN 978-90-77219-46-1. (NL)

ROBIN EN DE MUCO-VERENIGING

In dezelfde sfeer als Kobus speelt zich de strip *Robin* af. Maar... dan toch met een wel heel groot verschil. De strip is van de franstalige Gauthier Dosimont die met dit boek een bijzonder en heel fraai, professioneel werkstuk heeft afgeleverd, een strip die voldoet aan hoge kwaliteitsnormen. En... uiterst leesbaar. Ik moet u eerlijk bekennen; ik kende de tekenaar niet en op internet vond ik alleen illustratief werk van hem. In het Nederlands is zelfs maar één werk van hem uitgegeven: een geillustreerde bijbel. Ik kan me haast niet voorstellen dat dit een debuutstrip is... MUCO is een patiëntenbelangenvereniging voor lijders aan de zgn. taaislijmziekte. Een vervelende kwaal die door medicatie, gevolgen en bijwerkingen nogal wat invloed heeft op het leven van de patiënt. Dat die impact daarvan bij jongeren extra hard aankomt zal duidelijk zijn. Robin is op het eerste gezicht een gewone, alledaagse jongen die zich in schijnbaar niets onderscheidt van zijn leeftijdsgenoten. Echter, schijn bedriegt. En als Robin zich door zijn ziekte – waar zijn medeklasgenoten geen weet van hebben – privileges aanmeet, komt de klas in opstand. Redenen genoeg om uit de kast te komen, en dat gebeurt dan ook. Aerosol (een soort beademing), extra eten, veel toiletbezoek en nog meer van dat soort zaken zorgen ervoor dat 100% bewegingsvrijheid voor Robin onmogelijk is.

Dat hij met behulp van anderen, als mensen een beetje rekening met hem willen houden, een redelijk "normaal" leven kan lijden is de strekking van dit fraaie, volwassen stripboek. Zelfs de liefde komt om de hoek kijken... Achterin twee pagina's met uitgebreide informatie over de ziekte die officieel de moeilijke naam draagt Mucoviscidose, door de dragers zelf Muco genoemd. Lees de strip en je weet er alles van. Een kleine negatieve kanttekening: ik ben enigszins bekend met de taaislijmziekte en de gevolgen voor de lijder zijn toch wel wat ingrijpender dan men in de strip tracht voor te stellen. Ik vond de aanduiding nogal naar de positieve kant doorzakken, maar om kinderen er voor af te schrikken, dat kan natuurlijk niet de bedoeling van dit stripboek zijn. Akkoord, excuus aanvaard... Softcover, 40 pagina's, full-colour, plm. A4-formaat. Uitgave Muco Vereniging. (B)

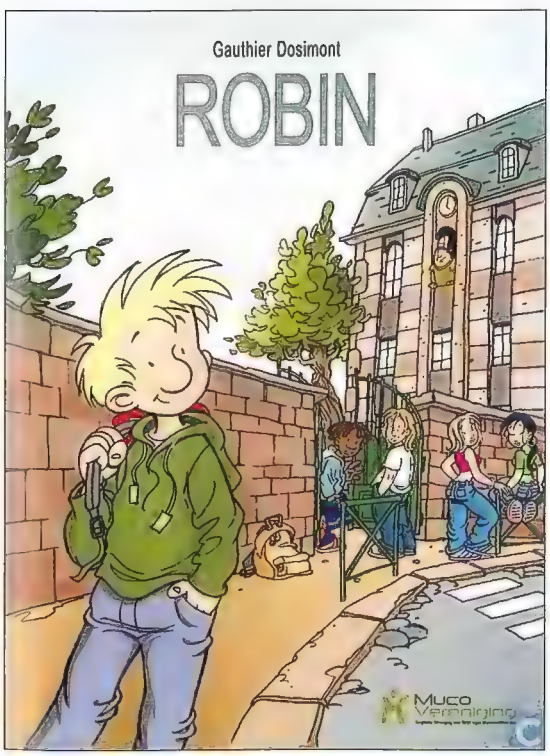

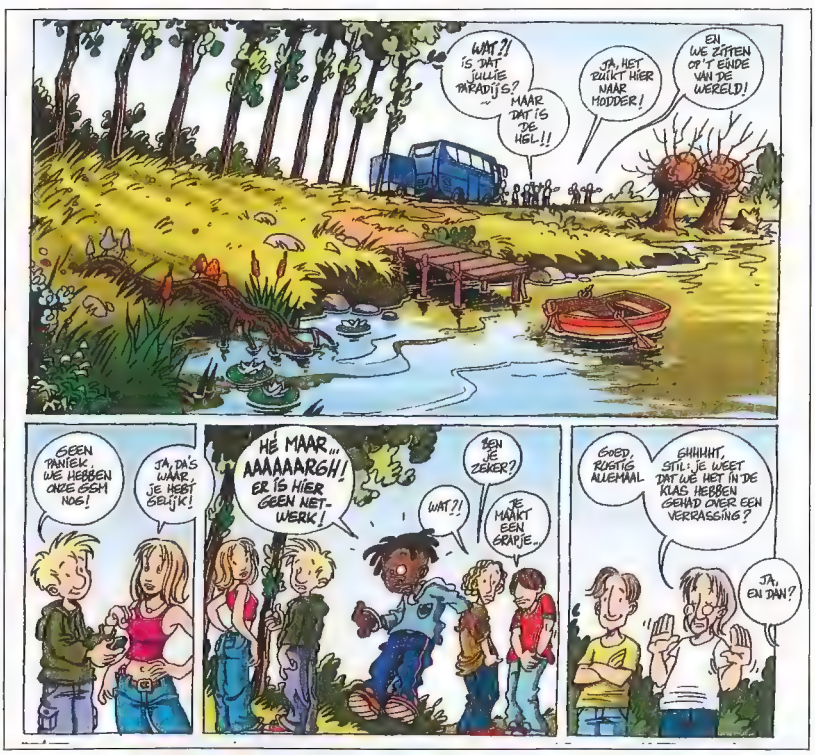
WAT?! IS DAT JULLIE PARADIJS? MAAR DAT IS DE HEL!!
JA, HET RUIKT HIER NAAR MODDER!
EN WE ZITTEN OP 'T EINDE VAN DE WERELD!
GEEN PANIEK, WE HEBBEN ONZE GSM NOG!
JA, DA'S WAAR, JE HEBT GELIJK!
HÉ MAAR... AAAAAARGH! ER IS HIER GEEN NETWERK!
BEN JE ZEKER?
WAT?!
JE MAAKT EEN GRAPJE..
GOED, ROGTIG ALLEMAAL
SHHHHT, STIL: JE WEET DAT WE HET IN DE KLAS HEBBEN GEHAD OVER EEN VERRASSING?
JA, EN DAN?

SINTERKLAASGESCHENK

Eind november verscheen bij De Post een extra boekje van hun promotionele stiefkinderen Stam en Pilou. Het boekske, dat bedoeld was als Sinterklaasgeschenk voor de jeugd-abonnees van De Post, bevatte 8 pagina's strip. De resterende 4 pagina's om in te kleuren en spelletjes, u weet wel, de gebruikelijke rimram, en daar omheen de gekende omslag. Een extra achterflap is voorzien met 2 Stamp & Pilou kerstkaarten alsmede kaart om lid te worden. Exemplaren van het boekske buiten de klantenbestanden om werden door De Post niet uitgeleverd. U bent dus weer aangewezen op het zoekcircuit en rommelmarkt. Leuk toch? Veel meer dan het aan ons aangeleverde scannetje kan ik er u dus niet over vertellen. Maar of dat zo erg is.... Awel, ik beloof hierbij, zowel De Post als Sinterklaas, voortaan braaf door het leven te gaan en mijn bordje leeg te eten. Krijg ik nu een boekske? (B)

Leve de Man, die het bier herstelde
Bier geschiedenis Cartoons
VERKOOP VAN BIER ONDERHANDS (1489)
WAAROM ZOVER VAREN WANNEER WE HET HIER OOK KUNNEN VERKOPEN?
MOORDRECHT
GOUDSE TOPTOOTJE BIERMARKT IN GEVAAR DOOR SLECHTE KWANTITEIT 1512
GOUDS BIER ZEKER ? ZE HEBBEN HET VEEL TE LEKKER GEMAAKT!
Brand
VLAM

GOUDS STRIPBIER STREEFT NAAR MOOIE TRADITIE

Twee magazines geleden maakten wij reeds melding van de Goudse Stripdag gehouden op 2 mei in de historische binnenstad van Gouda. Onder de initiatiefnemers van dit stripfestijn bevindt zich Berny Boer, gelieerd aan de uitgeverij Cartoon Edition. Zoals zovele mannelijke strip-liefhebbers is Berny – naast een liefhebber van het stripverhaal –ook een notoire bier-innemer, iets wat lezers dezer rubriek niet al te vreemd in de oren zal klinken. Bij menig festival moeten verzamelaars op het einde bijkans worden weggedragen, maar daar reppen we hier niet van.... Strip en bier kennen een mooie gezamenlijke traditie, die door Berny in een speciale uitgave t.g.v. het genoemd festijn behoorlijk doorwrocht, zowel in vaderlands historische als in striphistorische zin, uit de doeken wordt gedaan. Terloops wordt melding gemaakt van de teloorgang van het Leidse Pijpje, een gat waar het Goudse Stripbier met liefde is ingesprongen. Het ziet er allemaal leuk uit, vriendelijk boekje, mooi etiket van Marc Verhaegen en interessant lees- en stripmateriaal. Een paar aardige stripjes van Stephan Timmers en leuke cartoons van Peter Boersma. De tekst had iets beter gecorrigeerd en geredigeerd kunnen worden, er zitten nogal wat stijlfoutjes in. Zo blijft er natuurlijk altijd wat te zeuren, maar wellicht een goede tip voor verbeteringen in een volgende editie. Een project dat alleszins de moeite waard is en aandacht van zowel strip- als bierliefhebbers ten volle verdient. Wellicht nog verkrijgbaar op www.cartoonedition.nl. Formaat A5, gevouwen, 20 pagina's, full colour, oplage 1000 stuks. Euro 4,50. Speciale extra uitgave genummerd van 1 t/m 25 in het Gouds Stripbierpakket (NL)

DE FANTASIEVOLLE VERTELLERS IN VENLO

De alliterererende titel bedriegt u niet..., inderdaad, het betreft een titel van Suske en Wiske. Echter niet een album in de zo bekende reguliere rode reeks. Nee, deze titel behoort bij de catalogus van de gelijknamige tentoonstelling over Suske en Wiske die gehouden wordt van 16 oktober vorig jaar tot 20 september van dit jaar in het Limburgs Museum te Venlo. En dat allemaal ter gelegenheid van het 65-jarig bestaan van het illustere tweetal. Ter gelegenheid hiervan is de mooie luxe *De Werken van Lambiek* verschenen, een van de zo geheten TROS-verhalen. Maar dat is in feite een reguliere strip met een flink prijskaartje. Tja, wat wil je? Hardcover met linnen rug, beperkte oplage (500) en genummerd... Daarnaast is er echter ook, zoals bij elke zichzelf respecterende tentoonstelling, een catalogus verschenen onder de in aanvang genoemde titel. Er zijn vele naslagwerken over Vandersteen, zijn geesteskinderen, de studio en wat al niet meer verschenen, maar zelden zag ik een boekje – ook weer op handzaam A5-formaat – dat zo compleet en zo veelzijdig het fenomeen Suske en Wiske uit de doeken doet. In 88 veelkleurige, rijkgeïllustreerde en fraai gelay-oute pagina's komen vele, vele S&W aspecten aan de orde. Wij noemen o.a. ontstaan, overgang van de strip van Vandersteen naar de studio, ontwikkeling van de helden, reizen en bijzondere uitvindingen, het fantastische universum, de historische context en correctheid en noem maar op. Als eerste kennismaking voor nieuwe lezertjes van Suske en Wiske – die meer over hun helden willen weten – uiterst informatief en kompleet. Voor de verzamelaar die alles al weet een uiterst handzaam naslagwerkje waar alles wat hij aan parate kennis in huis heeft nog eens in beknopte vorm wordt weergegeven. Okay, geen strip, maar alleszins de moeite waard. En dat tegen een uiterst betaalbare prijs van Euro 3,50. Exclusief verzendkosten dat wel, maar het Limburgs Museum stuurt het u graag toe: suskeenwiske.limburgsmuseum.nl. Of nog beter: bezoek de tentoonstelling!! (NL)

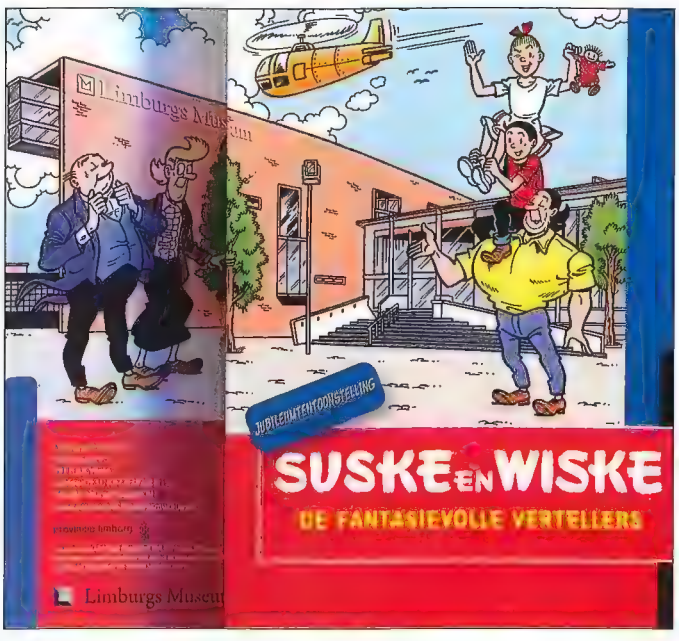

SUSKE EN WISKE VOOR OMEGA PHARMA

Op de website van Luc Morjeau kom je soms aardige nieuwtjes tegen. En wees eerlijk, betrouwbaarder kan dit soort info toch haast niet? Zo wist hij in mei te melden bezig te zijn aan een fonkelnieuwe S&W-reclamestrip. Suske en Wiske gaan de strijd aan met slechte bacterieën en dalen af in het binnenste van Brokkie, een meteorieten-eter. *"Leuk om te maken, met meer dan één knipoog naar De Wolkeneters,"* aldus Luc. *De barre bacterie* verschijnt op oblong formaat en telt 12 halve pagina's. De mini-strip wordt als premium gegeven in de apotheek bij aankoop van Probactiol Junior. De juiste datum van verspreiding is nog niet bekend, maar waarschijnlijk wordt het augustus of september. Dus hopen dat uw kids hun ziek-worden nog even kunnen uitstellen tot nà de vakantie... Wij van de RSC komen er dan in ieder geval op terug. (B)

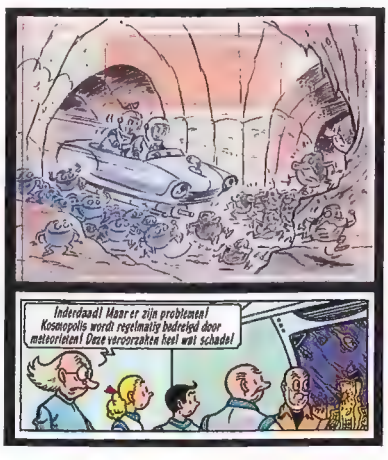
Inderdaad! Maar er zijn problemen! Kosmopolis wordt regelmatig bedreigd door meteorieten! Deze veroorzaken heel wat schade!

POSTER TEGEN BEDPLASSEN

Een in drieën gevouwen Plaskalender uitgegeven door Ferring Pharmaceuticals uit Hoofddorp moet er voor zorgen dat bedplassende kids op termijn de boel droog weten te houden. Met het innameniveau van uw redacteuren rekening houdend kan dat op latere

DUCKIES IN DE BAN VAN HET WK VOETBAL

België ontbreekt al weer enige tijd op 's werelds hoogste voetbalplatform: het WK. Onze noorderburen doen het wat dat betreft aanzienlijk beter. Het is dan ook vanzelfsprekend dat het WK voetbal 2010 in Zuid-Afrika in Nederland behoorlijk leeft. Het Nederlands elftal kent volgens de laatste tellingen in Adformatie (weekblad voor marketing en reclame) maar liefst 48 officiële participanten die het elftal commercieel ondersteunen door gebruik te maken van het recht om de balschoppers inlcusief omlijstende commercie in te zetten als reclamemedium. Daar zijn "meelifters" dus niet in meegerekend. Immers, de kleur oranje en de Nederlandse leeuw als wapenmerk zijn vrij van rechten, zolang je van het logo van de KNVB, de organisatie of de spelers maar afblijft... Een van de èchte partcipanten is DuckOut, een spinoff van Donald Duck, in een uitgave van NUsport.nl, kompleet geënt op het volksspelletje bij uitstek: foeballe. Het DuckOut tijdschift ligt 3-maandelijks in de schappen bij de Nederlandse kiosken en kruideniers danwel grootgrutters. En nu dan de DuckOut WK Special. Met voetbalstrips, verhalen over de topspelers, puzzels, poster, speelschema en nog meer. Het 124 pagina's tellende boek staat bomvol Donald Duck voetbalstrips en wetenswaardigheden over de spelers van het Nederlands elftal en de tegenstanders, alles onder de pakkende titel "Aanvalluh!!" Inhakend op de speelstijl van de Nederlandse elf zoals het gepeupel dat het liefste ziet. De redactie heeft zich niet beperkt tot Nederland alleen. Alle wereldvedetten komen met foto en beschrijving in een speelse lay-out aan bod en ook een beperkte historie wordt in fragmenten uit de doeken gedaan. De hoofdmoot wordt echter ingenomen door strips, en dan wel specifieke Duckstad Voetbalstrips!! Aan het formaat en de kaderindeling te zien, zijn het uitvergrotingen van pocket-verhalen, maar dat doet aan de kwaliteit van het geboden tekenwerk weinig af. Het ziet er allemaal gelikt en fleurig uit. Een uitneembare poster met de Nederlandse trots en een WK speelschema completeert de Special. Softcover, gelamineerd, 124 pagina's, Special reeks nr 33 en de prijs: Euro 5,95. Zelfs voor ons Belgen is dat een niet te versmaden extraatje. In Nederland breed verspreid en dus hier en daar misschien nog wel verkrijgbaar. De Nederlandse youngsters kennende zullen de specials echter als warme broodjes over de toonbank zijn gegaan. En als je dan toch richting Nederland gaat om dit boek te scoren: Sanoma gaf ook een extra Donald Duck pocket uit die zij het nummer 174 1/2 meegaven. Een specifieke voetbalpocket die gezien de afwijkende nummering dus waarschijnlijk eenmalig zal verschijnen. Het betreft hier trouwens wel een herdruk van de voetbalpocket uit 2006. Info geeft aan dat de extra pocket desondanks onderdeel uitmaakt van de totale tekening die alle ruggetjes bij elkaar vormen. Pocket-liefhebber/voetbalhater is dus evengoed gedwongen het item aan te schaffen. Valt toch wel een beetje onder onsportief gedrag van Sanoma; gewoon een goedkope stunt om verzamelaars 2 pockets tegelijk in de maag te splitsen. Overigens, de pocket met het reguliere nummer 174 gaat ook over voetbal. Kortom, er is geen ontkomen aan... (NL)

leeftijd weer chronisch terugkomen, maar daar zullen wij hier niet over uitwijden. Een beetje smakelijk moet het tenslotte wel blijven, nietwaar? De uitgevouwen poster toont tweemaal een strippagina met daaronder een kalender ingedeeld met week 1 tot 6 en bijbehorende dagen. De bedoeling is voor elke droge nacht een smiley op de kalender te plaatsen en bij nattigheid een niet zo vrolijke smiley. Dan zie je hoe goed je vooruit gaat! (Of hoe beroerd je het doet..., leuk voor je bezoekende vriendjes...!!) Eén op zeven kinderen plast in bed en Ferring biedt als hulpmiddeltje een pilletje, voorgeschreven door de de dokter. Titel van dat alles: *Je bent een kanjer! Zet 'm op!* Uitgevoerd op stevig papier, jaar van uitgifte waarschijnlijk 2009. Verdere gegevens ontbreken. U zult dus uit uzelf droog moeten zien te blijven. Wellicht dat een biermerk op het idee komt een dergelijke poster uit te geven met daarop te plaatsten pinten i.p.v. smiley's. Want voor sommige mensen zou het bijhouden van hun innameniveau absoluut geen kwaad kunnen. (NL)

DANKER JAN OREEL VERSTRIPT GESCHIEDENIS VAN DE WESTERSCHELDE TUNNEL

Op 1 juni is de presentatie van *Zeeland, van Nehalennia tot Westerscheldetunnel*. Er verschijnen van deze gelegenheidsstrip dan drie edities. De gewone en de Duitse zijn het zelfde. De genummerde heeft een gewijzigd omslag in 'koningsblauw' en een wikkel. Als bijlage een boekje op A5 formaat van 44 pagina's met de schetsen van het complete boek. Dan is er ook nog een 4e editie. Verschenen ter gelegenheid van de Dag van de Verpleging, met een speciaal schutblad in kleur. In mei verspreid onder de belanghebbenden en niet in de handel verkrijgbaar. In het volgende nummer van BSM komen wij uitgebreid op deze strip terug. (NL)

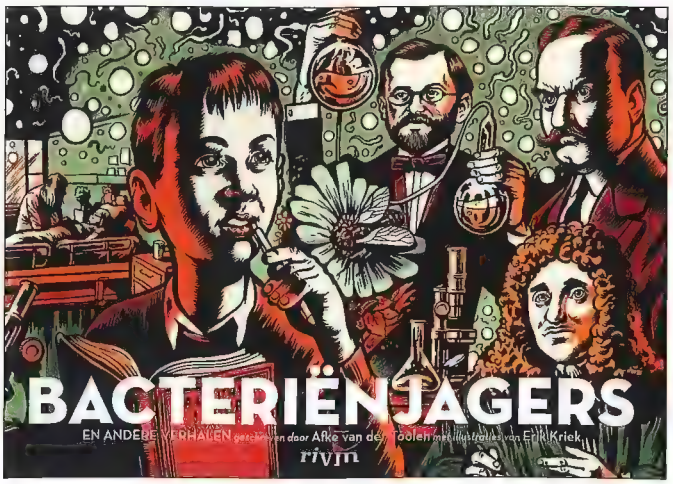

GEEN RECLAMESTRIP... MAAR ZOOOOOO MOOI....

Een van de Nederlandse overheidsinstanties die zonder aanzien des partijen het wel en wee van de Nederlandse bevolking in de gaten houdt, is het RIVM. Deze afkorting staat voor Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne, een samengaan in 1984 van het RIV (volksgezondheid), RID (drinkwater) en IVA (afvalstoffen). Een laboratorium dan wel instituut waar wetenschappelijk onderzoek wordt gepleegd naar al die zaken die een bedreiging voor het welbevinden van de bevolking zou kunnen vormen. De eerste aanzet hiertoe werd gegeven in 1909. Dus, juist ja, in 2009 bestond het instituut feitelijk 100 jaar. En, zoals elk zichzelf respecterend overheidsorgaan, werd besloten tot een jubileumuitgave. In het geval van het RIVM heeft dat geleid tot een werkelijk oogverblindend fraai object!! In een prachtige linnen, gebonden band met al even fraai stofomslag is een schitterend boek gestoken, genaamd *Bacteriënjagers en andere verhalen*. Geschreven door Afke van der Toolen met illustraties van Erik Kriek. Het boek bevat vier verhalen die ieder op zich een aspect van het werk van het RIVM uitleggen. Dat klinkt op deze plaats gortdroog, maar dat is het niet. In een verhalende stijl worden diverse RIVM-disciplines op een spannende manier gelinkt aan een historische context of werkwijze en voor het voetlicht gebracht. Zo komen zowel het verleden, heden als de toekomst aan bod. Maar daar gaat het ons stripjongens niet om. Velen kennen waarschijnlijk Erik Kriek. In ons vorig nummer werd Erik nog genoemd als degene die het fraaie foldertje betreffende de Maand van de Graphic Novel in elkaar gefietst had. Vorig jaar dus heeft Erik dit jubileumboek van de RIVM geillustreerd, en wel op een dermate oogstrelende wijze dat ik niet kan nalaten het in deze rubriek onder uw aandacht te brengen. Erik is van origine een striptekenaar, u kent waarschijnlijk zijn oeuvre betreffende Gutsman en Tigra, alsmede Andy Droid. Fraai getekende boekjes op klein formaat met uiterst verzorgde tekeningen en soms dito fraai ingekleurd. Ook voor dit jubileumboek heeft Erik alles uit zijn niet geringe talentenkast getrokken. Ik geef u hierbij als voorbeeld de omslag van het boek, alsmede een van de pagina-grote illustraties die in het boek rijkelijk zijn rondgestrooid. Geen strip? Ach, na de verhalen een uiterst informatieve tijdslijn waarna vervolgens op vier pagina's – als een strip aaneengeregen – alle illustraties in schetsvorm als toegift worden gepresenteerd. Een object om werkelijk lyrisch van te worden...! En dat doe ik dus bij deze. Hoe te verkrijgen? Helaas, geen idee. Ikzelf scoorde het per ongeluk op een rommelmarkt voor luttele Euros. Soms moet je wel eens een beetje mazzel hebben. En zolang je zoekt en er nog geen RIVM-middel is gevonden tegen het verzamelaarsvirus, tja, tot zolang bestaat iedere week weer de kans dat je bij je navorsingen op dergelijke pareltjes kunt stuiten... Een redelijk recente uitgave. Er is dus hoop. Bacteriënjagers - RIVM jubileum-uitgave, gebonden in linnen band met stofomslag, 110 pagina's, A4 oblong, ISBN 978 90 6960 219 6. Uitgave 2009 RIVM Bilthoven Nederland. De winkelprijs was 19,50 Euro. Hier en daar nog leverbaar. (NL)

VIER KIEKEBOESCOVERS VOOR P-MAGAZINE

In vorige aflevering vermeldden we al de remake van De Kiekeboes, *De Affaire Chichi*, die exclusief te verkrijgen was bij P-magazine voor EUR 3,60 extra. Er zat echter nog iets leuks aan de verspreiding van deze bijzondere Kiekeboe. P-magazine vroeg zich af hoe De Kiekeboes eruit zouden zien als de lezers het voor het zeggen hadden? Aan vier tekenaars – Dirk Stallaert, Charel Cambré, Jan Bosschaert en Karl Meersman – werd gevraagd om een cover te tekenen voor *De affaire Chichi* en dit volledig in hun eigen stijl. De enige richtlijn was dat Fanny prominent aanwezig moest zijn op de cover – om de lezers van P-magazine te plezieren – en dat zij eruit moest zien als een vrouw van vlees en bloed. Op 11 mei werden de vier tekeningen gepubliceerd in P-magazine. Eén van de vier covers zou worden geselecteerd door de lezers. Stemmen kon op de website. Op 18 mei bracht P-magazine het album met de cover dat de meeste stemmen haalde. De 3 tekeningen die niet geselecteerd werden door P-magazine worden alsnog gebruikt en verschijnen in een beperkte oplage. Ai, dat wordt zoeken voor de die-hard Kiekeboe-fans, om van het trekken van de geldbeugel nog maar te zwijgen... (B)

WAAR MOET JE OP LETTEN BIJ DE AANSCHAF VAN....
KOPPIE KOPPIE!
32
EEN HUISDIER, IETS VOOR JOU
LICG
WEEK VAN HET HUISDIER
IK DENK DAT ZE MIJ HET LEUKSTE VINDEN!
NEE JOH, IK PAS VEEL BETER BIJ ZE!
LICG
WWW.LICG.NL

JAN JANS EN DE KINDEREN OPNIEUW IN DE WEEK VAN HET HUISDIER

In de week van 15 t/m 23 mei was in Nederland wederom De Week van Het Huisdier. In die traditie was ook voor de zevende(!) keer een plaatsje ingeruimd voor een boekje voor de jeugdige dierenliefhebber. Het vaandel hiervoor wordt reeds al die jaren gedragen door Jan, Jans en de kinderen, Neerlands populairste familiestrip. Thema dit jaar: "Een huisdier, iets voor jou?" Het ene jaar is het boekje wat sterker dan het andere jaar. Vorig jaar was het nogal karig, geniet en één stripje. Dit jaar is het weer een fraai item geworden. Prachtige cartoons met tekstballonnen en 3 strips over totaal 6 pagina´s. En, let op liefhebbers, deze strips zijn speciaal voor dit boekje gemaakt, hetgeen te zien is aan de ondertekeningscodering: LICG 1 t/m 3. LICG is de afkorting van Landelijk Informatie Centrum voor Huisdieren. Deze stripjes zult u – als het goed is – in de reguliere Jan, Jans en kornuitenalbums niet tegenkomen. Het formaat is zoals gebruikelijk A5 oblong, aantal pagina's 48, softcover met laminaat, uitvoering fullcolour. En beste verzamelaar, spreken wij hier van een collectors-item? Het is een fraai object en een mooi hebbedingetje; de oplage is 350.000 stuks. Verwerving moet dus geen al te groot probleem opleveren.... (NL)

KINDERBESCHERMING MET ILLUSTRATIEF WERK

De tijd dat strips en tekeningen schadelijk voor de kinderzieltjes geacht werden, ligt gelukkig ver achter ons. Een levendig bewijs hiervoor wordt wel geleverd door de Raad voor Kinderbescherming, die in een voorlichtingcampage een vijftal boekjes het licht heeft laten zien. Het is een serie van 4 plus een op zichzelf staande uitgave. In alle boekjes treft men illustraties aan van Wim Stevenhagen, vroeger als Prutswerk een duo vormend met Gerrit "Doorzon" de Jager. Beiden zien wij wel vaker terug in het reclamestripcircuit en veelal betreft het dan uitgaven die de moeite waard zijn. Verdere gegevens ontbreken ons. (NL)

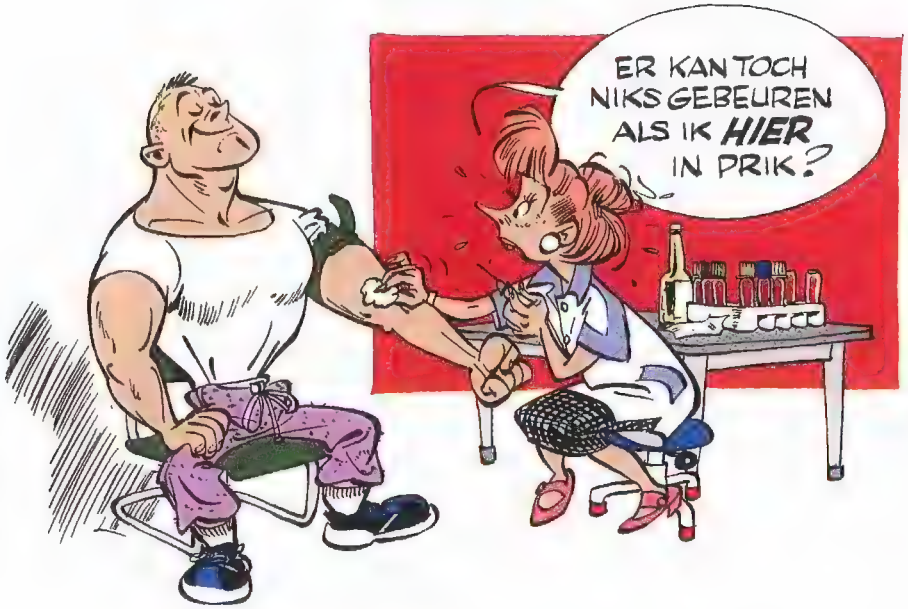

NOG MEER MEDISCH: BLOED!!

De afgelopen 10 jaar was op de balie in poliklinieken in Nederland waar bloed werd afgenomen een folder beschikbaar, getekend door de Wiroja's, waar Claire een prominente rol in speelde. Zij gaf uitleg over diverse aspecten van bloedonderzoek, doel en functie. De folder was al een keer gerestyled en herdrukt. Blijkbaar vond de uitgever, de Nederlandse Vereniging voor Klinische Chemie en Laboratoriumgeneeskunde, de tijd rijp voor een totaal nieuwe folder. Hetgeen geresulteerd heeft in een 3-slag A5-folder met evenzovele illustraties; 6 stuks dus.
De illustraties zijn cartoons met een ballontekst (dus strip!!) en zijn reuzegrappig. De fraaie plaatjes zijn getekend door niemand minder dan Danier, inderdaad Daan Jee, oftewel Jippes, de laatste jaren bekend van *Havank* en daarvoor van *Donald Duck* en natuurlijk *Thee voor Twee*. Dat alles in een stijl die aan de hoogdagen van uitgeverij Dupuis doen denken, wat zeg ik...? Een stijl waarbij je onwillekeurig denkt : zo maken ze geen strips meer, ook niet bij Dupuis. Ja, ja, daar zou je bijna voor je plezier je bloed voor laten aftappen... Als u gewoon naar de balie loopt mag u er vast wel een meenemen, dus kunt u uw bloed met die mooie alcoholspiegel voor uzelf houden... (NL)

Met dan aan Joop Schreurs

Bloed, Spiegel van het Lichaam

illustratie
biënnale
2010
(grote zaal)
toegangsbewijs
12.00 - 13.00 uur programmablok 1 Cyprian Koscielniak,
Maartje Kunen, Studio Spass, Thé Tjong-Khing
14.00 - 15.00 uur programmablok 2 Han Hoogerbrugge,
Miss Blackbirdy, Chris Silas Neal (USA)
16.00 - 17.00 uur programmablok 3 Paul Faassen,
Merijn Hos, Julie Verhoeven (GB)

De belangstelling voor de Biënnale was groot (foto Damiaan Renkens)

Organisator Marlies Visser
(foto Damiaan Renkens)

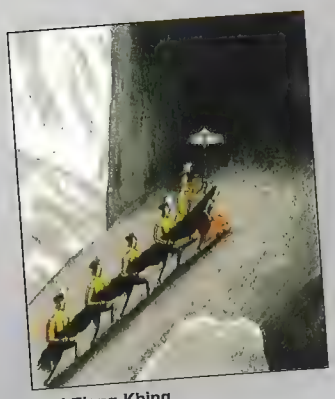

Thé Tjong-Khing

Cyprian Koscielniak

Maartje Kunen

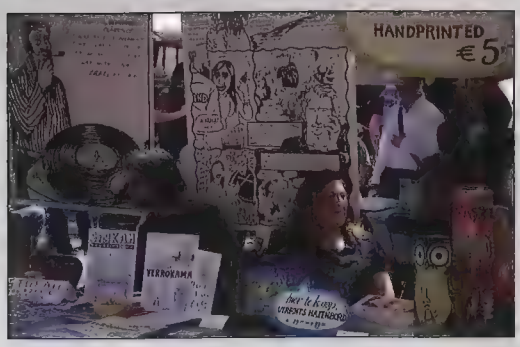

Buiten was het warm (foto Damiaan Renkens)

Paul Faassen

Illustratie Biënnale 2010

DOOR **JEROEN DENTERS**

Een primeur tijdens de Stripdagen in Haarlem van afgelopen juni: de Biënnale voor illustratoren. Volgens organisator Marlies Visser zijn strips een onderdeel van illustratie. Daarom vond zij het de hoogste tijd dat illustratoren tijdens de Stripdagen hun eigen manifestatie kregen. In de Toneelschuur, het door Joost Swarte ontworpen theater, opende de Haarlemse tekenaar zelf de Biënnale door via een korte inleiding zijn 10 favoriete illustratoren (met opvallend weinig Klare Lijners) te introduceren. In het gevarieerde dagprogramma dat volgde, spraken uiteenlopende illustratoren over hun vak dat bij sommigen snijvlakken bleek te hebben met grafische vormgeving (Studio Spass), graffiti (Merijn Hos), wetenschap (Maartje Kunen) of fotografie (Paul Faassen). Thé Tjong-Khing was van de deelnemers de oudste maar in veel opzichten ook de meest interessante spreker. De winnaar van de Max Velthuijsprijs 2010 (en bij stripliefhebbers bekend van o.a. Arman & Ilva) liet de zaal oogverblindend mooie tekeningen zien waar hij uiteindelijk toch niet tevreden over was. Dat kwam wel eens voor, bekende hij, omdat hij de begeleidende tekst niet goed had gelezen waardoor de tekening inhoudelijk niet klopte. Maar even zo vaak vond Khing dat hij zich er te makkelijk van had afgemaakt. *'Als je iets goed kunt, heb je de neiging dat trucje eindeloos toe te passen'*, legde hij uit. *'En dan slaat de verveling toe. Ik probeer nog altijd* (Khing is 76) *mijn grenzen te verleggen om het voor mezelf spannend te houden.'* Het was voor de zaal, gevuld met hoofdzakelijk illustratoren, een wijze les. Maar wellicht kunnen ook sommige striptekenaars er hun voordeel mee doen.

Lanfeust is back where he belongs...

Het Troy-universum van successcenarist Scotch Arleston blijft maar uitbreiden. Het avontuur begon al in 1995 (toen nog bij uitgeverij Arboris) met de eerste cyclus van de avonturen van Lanfeust van Troy. Inmiddels vielen de spinoffs en nevenreeksen als rijpe appels uit een boom. Een overzichtje : *Trollen van Troy, Lanfeust van de Sterren, Veroveraars van Troy, Kids van Troy, Lanfeust Queeste* en *Legenden van Troy*). Enkel de allereerste spinoff, *Trollen van Troy*, kon mij echt bekoren. Gelukkig keert scenarist Arleston voor *Lanfeust Odyssey* terug naar het oorspronkelijke plot en de oorspronkelijke setting. We komen dus weer op de planeet Troy terecht, na een veel te lang uitgesponnen uitstapje tussen de sterren en andere planeten. Toch is er in de tussentijd heel wat veranderd op Troy. Troy is nu een vrijhaven voor de bewoners van verschillende planeten die tijdens de galactische oorlog weggevlucht zijn. Komt daar nog bij dat een aantal van die vluchtelingen niet meteen met vreedzame bedoelingen naar Troy zijn gekomen. Het duurt dan ook niet lang of Lanfeust en zijn trollenmaatje Hebus komen in vreemde situaties terecht. Zo wordt Hebus op een slavenmarkt verkocht en komt Lanfeust weer op de schoolbanken terecht...
Arleston wil stoppen met het bedenken van lange reeksen en zou zich vanaf nu meer toeleggen op tweeluiken of oneshots. *Lanfeust Odyssey* wordt al zeker een tweeluik. Ik vond het een verademing om Lanfeust weer in zijn vertrouwde omgeving te zien rondlopen. Oude bekenden als Lanfeusts oude liefde, C'ian, haar echtgenoot Baron van Goud-Azuur en de zwartharige Cixi zorgen weer voor de nodige vonken. Lanfeust vindt zijn adem terug en dat was nodig. Tekenaar Tarquin is wel geëvolueerd. Zijn decors zijn nu veel oppervlakkiger uitgewerkt dan vroeger. Jammer, want zalige decors vol leuke, kleine details was toch een van zijn sterkste punten in de eerste cyclus van Lanfeust. Hij gebruikt nu heel veel close-ups en grotere tekeningen. Er staan dus minder plaatjes per pagina. Toch voel je je als lezer niet bedrogen want het album telt 68 pagina's. Afwachten wat het tweede en afsluitende deel wordt, maar met dit album heb ik mij in ieder geval wel geamuseerd. TOM

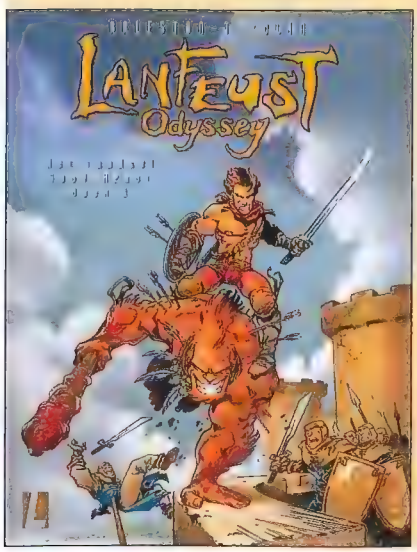

Lanfeust Odyssey 1 :
Het Raadsel Goud-Azuur 1
Tekst / tekeningen : Arleston / Tarquin
Uitgeverij L, 68 blz., SC : euro 8,90
of HC : euro 16,90

WALLIES

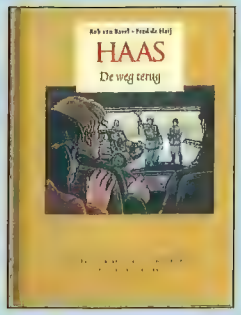

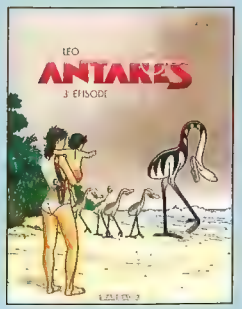

TOP 5

1. De Wachters: Juli/Augustus 1914: Mannen van Staal

Xavier Dorison / Enrique Breccia, Uitgeverij L, 2010

De aarde trilt.....De vijand siddert....Ze komen....Zo kondigde uitgeverij L haar nieuwe reeks aan van Xavier Dorison en Enrique Breccia. We staan weer aan de vooravond van de Eerste Wereldoorlog. Als de gewone soldaat niet meer aan de verwachtingen voldoet, grijpt men naar een geheim wapen: de Taillefer, een elitesoldaat met metalen ledematen. Het bloed druipt werkelijk van de pagina's. Aanrader voor liefhebbers met een sterke maag.

2. Haas: De weg terug

Rob van Bavel / Fred de Heij, Don Lawrence collection, 2010

Een Nederlandse oorlogsstrip is geen alledaagse kost. Toch weten Rob van Bavel en Fred de Heij ons met dit eerste deel van *Haas* flink te verrassen. Een verhaal over een verzetsgroep met als leider een priester dat zich afspeelt in en rond De Biesbosch. Werd eerder voorgepubliceerd in het stripblad *Eppo*, maar komt nu in album veel beter uit de verf. Met een *making off* als toegift. Mooier konden beide heren het niet maken. Chapeau.

3. De Wachters van het bloed: De schedel van Cagliostro

Convard / Falque / Jusseaume, Glénat, 2010

Een man wordt verrast, een dolk in zijn hand besmeurd met bloed. In de kamer ligt Monseigneur Motteli hevig bloedend op de grond. Is deze jonge man wel de echte moordenaar? En waarom zou hij in godsnaam een priester doden? Zo begint er weer een nieuwe cyclus, die afgeleid werd van de Geheime Driehoek, INRI en Hertz. Convard weet met deze nieuwe cyclus weer het beste van zichzelf te geven.

4. Antares: 3e episode

Leo, Dargaud, 2010

Derde deel van *Antares* waar we al heel lang op zaten te wachten. Kim en haar vrienden maken weer van alles mee op deze vreemde planeet en ontmoeten er weer de vreemdste wezens. Opgesplitst in twee groepen is het gevaar nog groter dan anders. Hoe loopt dit af? Leo weet weer een strak en boeiend verhaal op papier te zetten. In BS 178 vind je van dit album een uitgebreide bespreking door Tom.

5. Hard Times

Jaime Martin / Wander Antunes, Dupuis, Vrije Vlucht, 2010

Prachtige roadmovie van Antunes en Martin tijdens de crisis van 1929 in Amerika. Een man is op zoek naar Buck, een verdwenen kind. Op zijn zoektocht wordt hij geconfronteerd met geweld, racisme, wanhoop en onrecht. Ondanks dit alles is er toch nog hoop aan de horizon. Een dik album om eens lekker bij onderuit te gaan. De tekeningen van Martin zijn zoals gewoonlijk weer als vanouds. Een dikke tien.

In Monopozië leidt De Grote Monopoos, een absolute dictator, met ijzeren hand. Er zijn dan ook heel wat Monopozianen die ervan dromen om weg te vluchten uit Monopozië. Ze willen niets liever dan te vluchten naar de vrije, westerse Confederatie van de Sterren. Parallellen met de verhouding tussen de Verenigde Staten en Rusland tijdens de Koude Oorlog liggen dan ook voor de hand. Hoofdrolspelers zijn Barzavotzig, een professor die over geheime plannen beschikt voor een nieuw massavernietigingswapen, zijn buurman Spongia, een louche straatverkoper van uurwerken en Tho-Radia, een knappe zangeres die tegen haar zin door de incontinente Grote Monopoos als propagandamiddel wordt gebruikt. Dankzij de lokale verzetsbeweging en de aanhoudende inzet van commissaris Modra weet de knappe Tho-Radia te ontsnappen aan de dictatuur van Monopozië. Er wacht haar een warm welkom in de kapitalistische Confederatie van de Sterren. Maar ook hier wordt ze gebruikt voor propagandadoeleinden. Tho-Radia is zwaar ontgoocheld en zoekt haar toevlucht tot haar landgenoot, professor Barzavotzig. Op dat moment weet ze echter niet dat deze man in werkelijkheid niemand anders is dan de meestervervalser Spongia. Ook Spongia zelf is er niet gerust op. Hij vreest dat hij ontmaskerd zal worden. De enige échte professor Barzavotzig zit nog altijd zwaar verminkt door de dodelijke aanslag van Spongia in Monopozië. Hij wil zich kost wat kost wreken...

Tekenaar van dienst is Jérôme Jouvray. We kennen hem vooral van zijn geslaagde westernstrip Lincoln (eerste deel bij Talent, andere 4 delen uitgegeven bij Daedalus). In deze reeks etaleerde hij al zijn talent voor ironie en sarcasme. In dit tweeluik kan hij alle registers opentrekken. Hij heeft hier dan ook bijna 200 bladzijden tijd en ruimte om veel meer spanning op te bouwen en actiescènes gedetailleerd en bijzonder filmisch in beeld te brengen. Politiek, spionage en actie.. alles is aanwezig om van dit tweeluik een topper te maken. Het verhaal is fragmentarisch opgebouwd en toch werkt dit niet verwarrend. Het plot wordt grondig uitgewerkt en de spanning wordt uitstekend opgebouwd. Toch blijven er nog enkele pistes open die een vervolg mogelijk maken. Scenarist en tekenaar zijn dan ook van plan om nog een vervolg te breien aan dit verhaal. Hopelijk wordt dat album dan ook naar het Nederlands vertaald. TOM

Vreemde Liefde – eerste en tweede boek
Tekst / tekeningen : Stéphane Presle / Jérôme Jouvray
Uitgeverij L, HC, euro 18,95 : boek 1 : 104 blz. en boek 2 : 70 blz.

DENK JE NOU ECHT DAT DIT OOIT EINDIGT? DE MONOPOOS HEEFT MISSCHIEN WEL 'N OPVOLGER ACHTER DE HAND.
EEN OPVOLGER? NOG ZO'N INCONTINENTE FIGUUR ALS HIJ?
HARF HARF! JA, DIE VIEZERIK IS ZO LEK ALS 'N MANDJE!

Steve van Bael

over de Duivelsbijbel

We ontmoeten Steve Van Bael, breed lachend met een dikke sigaar in de mond, op een zonnig terras in Leuven. Hij heeft reden om te lachen ! De platen van Figaro 5 zijn binnen bij de uitgever. Een album waar hij hard en veel heeft aan gewerkt en waar hij heel wat van verwacht. Steve is er alvast lovend over. Tijd om ons daarvan te overtuigen !

DOOR **JOERI DELAMANE** EN **ETIENNE HAUWAERTS**

Je had aangekondigd dat de figuren een facelift zouden ondergaan.
De figuren zijn meer gerestyled. Als je de vergelijking maakt met het eerste album zie je een duidelijke verandering. Ik zou ze nog meer willen aanpassen, maar ik mag dat niet te snel doen, anders valt het te veel op. De figuren moeten geleidelijk aan op een zodanige manier omgekneed worden dat ze herkenbaar blijven voor een groot publiek. Mijn eerste strip is eigenlijk een soort proef geweest. Je moet gewoon de tijd krijgen om te leren en te oefenen. Ik probeer dat geleidelijk aan te doen. Met album 5 wou ik meer kwaliteit brengen.

Het valt onmiddellijk op dat het album veel meer details bevat.
Voor dit album heb ik enorm veel aandacht besteed aan de afwerking. Ik doe nog altijd veel aan *location hunting*. Ik neem enorm veel foto's en zoek ook veel documentatie op over bepaalde voorwerpen. In de vorige albums deed ik dat ook al, maar ik had nooit genoeg tijd om het te laten zien en me te bewijzen. Met dit album heb ik het wel bewezen. Tot grote ergernis van mijn uitgever, want ik ben deze keer serieus over mijn deadline gegaan. Ik wou dit album maken met de gedachte van hé, ik kan ook nog iets. Mijn vorige albums vond ik goed, maar niet goed genoeg. Ik weet dat ik meer kan en met dit album heb ik me ten volle gegeven. Ik hoop dat het bij het publiek zal aanslaan. In de vorige albums zaten veel minder decors en de figuren waren veel minder uitgewerkt.
Ik teken het album nooit chronologisch, ik werk altijd per scène. Ik heb in dit verhaal niet alleen aan de tekeningen en de decors meer aandacht besteed, maar ook aan de karakters. Ik kreeg vaak de opmerking, het is goed getekend, de verhalen zijn wel leuk, maar de figuren zijn wat kleurloos. Ik wou daar werk van maken en ik denk dat ik nu zo elke figuur zijn typerend karakter aan het geven ben. Voor het nieuwe album zijn zo'n 4500 foto's verzameld, opgezocht en zelf genomen. Ik ben voor dit album naar Parijs, Brugge, en Griekenland gereisd, waar ik duizenden foto's heb gemaakt. In de hoop dat de moeite niet voor niets is geweest, heb ik dat allemaal besteed aan het verhaal.

De strip is anders ingekleurd. Een bewuste keuze?
Mijn vriendin, die de inkleuring heeft gedaan van de vorige albums, had het moeilijk om het te combineren met haar job en de kinderen. De deadlines zijn hiervan de oorzaak. Daarom moest ik op zoek naar iemand anders .
Cerise, de inkleurster van oa *Jerome K. Jerome Bloks* en *Soda* wou

HET ANTWOORD IS NEE, WALDO! HET GELD GROEIT NIET OP MIJN RUG!
WEL, ALS HET ZO ZIT? JIJ KUNT OOK MIJN RUG OP!
?
JA?! WANNEER? VANAVOND? JE WEET, DAAR ZEG IK GEEN NEE TEGEN!
OH, ZO PLATVLOERS!!!

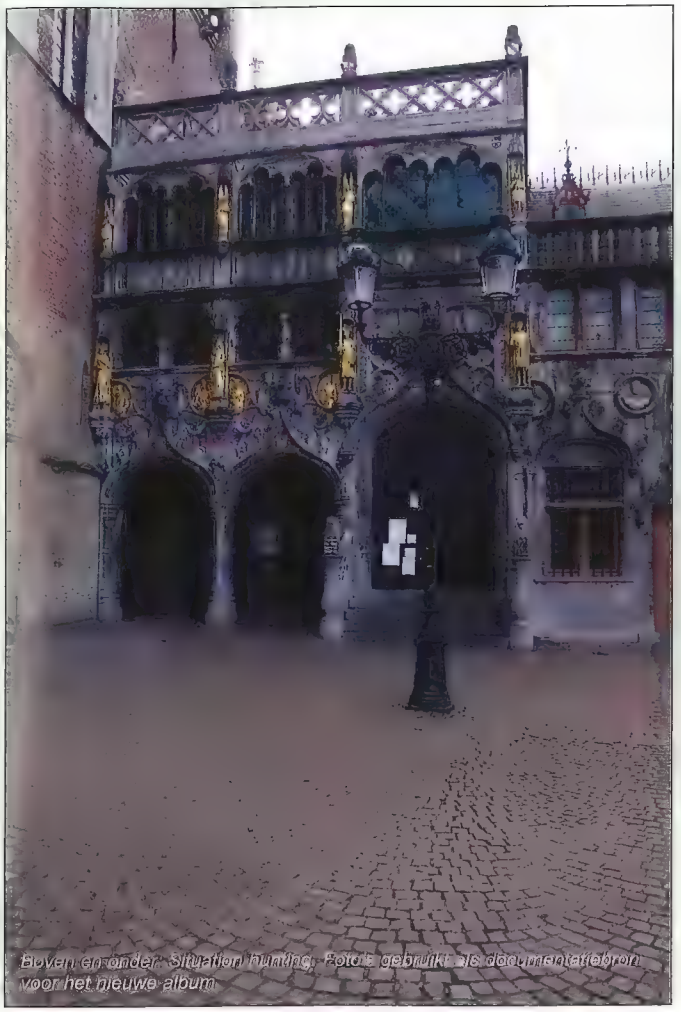

Boven en onder: Situation hunting. Foto's gebruikt als documentatiebron voor het nieuwe album.

GRIEKENLAND,
ZAKYNTHOS.
IN DEZE HOOFDSTAD LIGT DE HEILIGE DIONYSIOS BEGRAVEN. SINDS DE IGE EEUW.
WAAROM IS HIJ HEILIG VERKLAARD?

de inkleuring van Figaro op zich nemen. Het enige probleem was, dat zij maar één album per jaar kon doen. Dat gaat natuurlijk niet. Voor mij is zij dé inkleurster van de strips. Die legt bepaalde accenten op de tekeningen die een extra meerwaarde geven. Inkleuringen kunnen immers een strip kraken of maken. Jos Vanspauwen, die ik nog van vroeger kende van bij Studio Max en de Stripgilde, is de inkleurder geworden van het nieuwe album. Hij heeft dat fantastisch gedaan. Hij heeft bepaalde zaken anders ingekleurd dan dat ik gewoon was. Dat is heel positief uitgevallen. Daardoor zijn we een paar treden hoger gegaan.

Er zitten een aantal homograppen in het album.
Inderdaad, Adelbert van het kapsalon heeft nu een vriend. Daardoor had ik er een paar homograppen ingelast. Ik had hierdoor een paar discussies met mijn uitgever. Ze vonden dat bepaalde dingen er over waren, te clichématig. Ik heb voet bij stuk gehouden. Ze mochten uiteindelijk blijven staan, mits een kleine aanpassing. Ik wil hiermee bewijzen dat die mensen ook bestaan. Ik heb daar niets op tegen en waarom zouden die ook geen grotere rol mogen krijgen? Ik hoop alleszins dat het goed zal onthaald worden. We zijn ondertussen toch al 2010.

Vandaar ook dat Tom Bouden in het dankwoord is opgenomen?
De grapjes die ik rond Adelbert en zijn vriend heb gemaakt, heb ik naar Tom doorgestuurd met de vraag daar zijn mening over te geven. Hij vertelde me dat het onmiddellijk opviel dat die waren geschreven door een hetero. Zijn inbreng bestond er in dat hij die heeft aangepast.

Was het moeilijk de uitgever te overtuigen van je visie?
Ik heb bepaalde ideeën. Ik vind het soms jammer dat ik die niet allemaal kan verwezenlijken. Voor album zes wil ik nog een stap verder

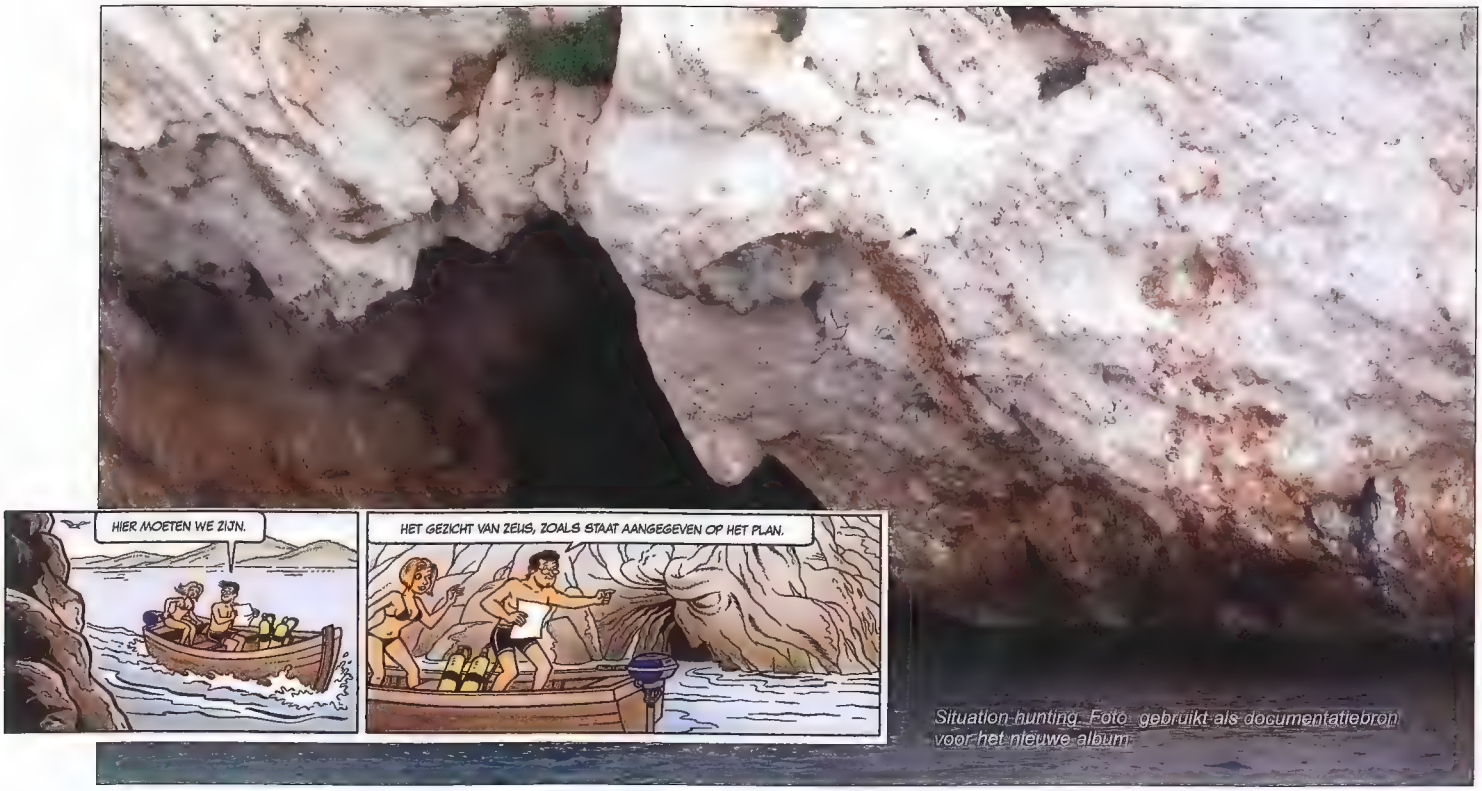

Situation hunting. Foto gebruikt als documentatiebron voor het nieuwe album.

gaan. Ik wil onder andere aan een verdere restyling van de figuren werken. Het zal de reeks alleen maar ten goede komen. Ik heb er echter nog geen idee van hoe dat bij de uitgever zal onthaald worden. Bepaalde zinnen en 'tepels' worden soms door de uitgever gecensureerd. Ik heb naaktscènes uit mijn vroegere albums moeten hertekenen omdat ze te aanstootgevend bevonden werden. Blijkbaar moet er voor gezorgd worden om niet negatief uit de hoek te komen. De uitgever bekijkt dat allemaal heel positief, maar ik denk dat we dat onmiddellijk van in het begin moeten tonen. Je kan niet na een aantal albums ineens 'stouter' worden. Het is tenslotte een detectivereeks, het mag wel iets meer zijn... In het nieuwe album bijvoorbeeld komt er een hoertje in met de tepels half bloot. De uitgever vroeg me of het echt nodig was om die in het verhaal te brengen. Dat was nodig voor de scène, die zich afspeelt in Parijs. Dat moet zo blijven. De grap heb ik wel moeten veranderen. Er stak misschien wel een dubbelzinnigheid in, die heb ik moeten verwijderen.
Het verhaal is ook veel harder, er zitten meer actiescènes in. Er komt meer bloed aan te pas. In mijn vorige albums heb ik me altijd een beetje ingehouden. Met dit album heb ik me laten gaan.

Wat verwacht je van dit album?
Ik verwacht er echt veel van. Ik hoop dat dit toch echt iets zal teweegbrengen. Het spijtige is dat ik de media niet mee heb. Ik blijf het herhalen. Ze spreken altijd van de nieuwe, de jongere generatie: Brecht Evens, Kristof Spaey, Charel Cambré. Leeftijden van twintig tot veertig jaar en mensen met zeer véél talent! Ik heb veel respect voor deze collega's, dus geen slecht woord erover. Maar ik zit daar pal tussenin, maar word nooit vernoemd. Ik ga daar heel eerlijk in zijn, ik vind dat frustrerend. Ik word altijd verzwegen. Heeft dat te maken met het feit dat mijn semi-realistische tekenstijl te commercieel is? Ik geloof er alleszins in en hoop dat dit album de nodige media-aandacht zal krijgen. Een voorpublicatie zou ideaal zijn.

Wat is de synopsis van *De duivelsbijbel*?
Lewis de Finesse wil het recept voor het levenselixir uit de duivelsbijbel bemachtigen en schakelt daarom de nietsontziende dief Makzikozy in. Detectivebureau Figaro stuurt Peck naar Parijs om deze man te schaduwen,maar Peck wordt zelf slachtoffer van deze uiterst gevaarlijke missie. Als het detectivebureau Peck levend terug wil, moeten Emma en Maxim de opdracht voor de Finesse tot een goed einde brengen.

Je bent zowel scenarist als tekenaar. Hoe goed komt Steve, de scenarist, overeen met Steve, de tekenaar?
Ik ben een enorme twijfelaar en heb heel weinig zelfvertrouwen. Dat is mijn grootste probleem. Ik heb vroeger altijd gezegd dat dit album een speciaal album ging worden en daar geloof ik nog altijd in. Ik denk dat ik nu in dezelfde lijn zal verder gaan : detectiveverhalen met een geschiedkundige achtergrond, doorspekt met de nodige humor en actie. Maar ik vrees dat ik nooit echt tevreden zal zijn. Op dat vlak ben ik een beetje te perfectionistisch. Dat is ook de reden waarom ik mijn deadlines nooit haal. Ik wil het te goed brengen. Sommige platen teken ik bijvoorbeeld helemaal opnieuw. Hergé had dat ook. We zijn op dezelfde dag geboren. Zou dat aan het sterrenbeeld liggen?

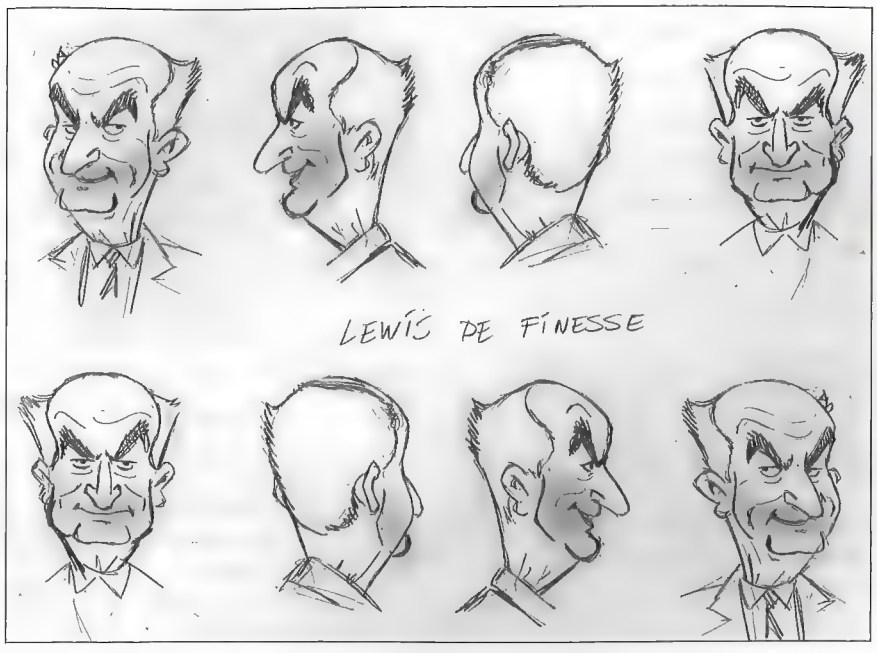

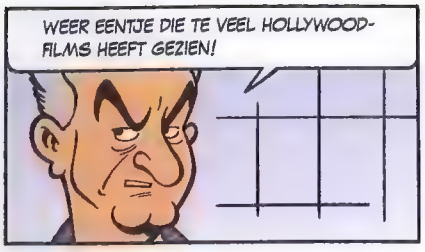

Modelsheet voor het personage Lewis de Finesse, natuurlijk gemoddeleerd op Louis de Funès

Zijn er concrete plannen om met een scenarist te gaan werken?
Ik had die plannen, maar heb die volledig achter mij gelaten. Ik heb wel aan verschillende mensen gevraagd om iets te schrijven, om met een paar ideeën naar voor te komen, maar ik kon me daar niet in vinden. Ik heb voor mezelf uitgemaakt dat ik dat zelf moet doen. Ik ben meer een schrijver, niet zozeer een tekenaar. Ik beleef meer plezier aan mijn verhalen te schrijven dan ze uit te tekenen. Het schrijven, het opzoeken, de location hunting, dat spreekt me allemaal meer aan. Het bedenken van de grappen en actiescènes vind ik veel plezanter. Ik denk dat ik in de toekomst eerder iemand zou zoeken die meehelpt aan het tekenen van decors of te inkten.

Het volgende album zal zich in Temse afspelen. Wordt dat een typisch commercieel album?
Gedeeltelijk. Vorig jaar tijdens mijn tentoonstelling in Temse, samen met Thomas Ducaju (*Partners in Crime –red.*), werd me gevraagd of er zich geen Figaroverhaal in Temse zou kunnen afspelen. Ik was daarvoor onmiddellijk gewonnen. Hoewel er zich al verschillende stripverhalen in Temse hebben afgespeeld zijn er nog tal van mogelijkheden. Dat is helemaal niet uitgeput. Om echter een compleet album in Temse te laten spelen, dat is niet zo'n goede zaak. Binnenkort ga ik op reis naar Turkije. Heel waarschijnlijk zal ik dat album ook gedeeltelijk in Turkije laten afspelen. Ondertussen heb ik al een heel leuke invalshoek gevonden. De voorlopige werktitel is *Een schot in de roos*.

Wil je je nog altijd concentreren op het uitbrengen van drie albums per jaar?
Het liefst van al zou ik er vier per jaar willen brengen. Ik weet nu van mezelf dat ik dat niet kan. Dat lukt me niet. Ik ben van oordeel dat ik kwaliteit wil brengen. De huidige generatie tekenaars heeft niet meer de mogelijkheden die tekenaars vroeger wel hadden. Tegenwoordig moeten we ons veel vlugger bewijzen. Je kan je enkel bewijzen als je kwaliteit levert en niet door meerdere albums in een korte tijdspanne in de winkelrekken te gaan leggen. Mijn eerste vier albums lagen binnen het jaar in de winkel. Tussen album vier en vijf zullen zeven maand zitten. Dat is misschien wel jammer, maar ik wou nu echt kwaliteit brengen. Ik wil dat het mijn visitekaartje wordt. Als tekenaar en scenarist moet ik trouwens verder ook nog zorgen voor de opmaak en er voor zorgen dat het album wordt ingekleurd. De uitgever verwacht dat een digitaal, drukklaar album afgeleverd wordt.

Het digitaal inkten is al goed ingeburgerd bij menig striptekenaar. Welke keuze maak jij?
Ik zie nog altijd graag een originele pagina. Als ik met de computer zou inkten dan bestaan die platen niet meer. Er zijn veel tekenaars die me zeggen dat ik achter loop, dat ik zou moeten meedoen met de nieuwe generatie. Ik zit zo niet in elkaar, ik werkt het liefst op de oude manier. Ik zou zelfs liever de lettering handmatig doen. Digitaal is heel knap, je ziet het verschil bijna niet, maar ik heb toch nog liever een originele plaat. De ziel mag niet verloren gaan.

Waar zie je jezelf binnen 10 jaar?
Om heel eerlijk te zijn, als ik strips mag blijven maken dan zie ik me toch wel hoog geraken. Ik voel dat ik aan het groeien ben. Ik werk bijna dag en nacht. Ik hoop dat het beloond wordt.

Situation hunting. Foto gebruikt als documentatiebron voor het nieuwe album.

Figaro 5, *De duivelsbijbel* verschijnt op 11 augustus bij Standaard Uitgeverij.

De voorraad slinkt zienderogen ...

In het eerste nummer van dit jaar konden we nog jaargangen vanaf 2004 en zelfs nog wat van 2003 aanbieden, maar door die voorraad zijn we heen. Er is blijkbaar veel belangstelling voor de oudere magazines. Voor onderstaande kan voorlopig nog achterstallig lidgeld betaald worden : 20 euro per jaar overmaken *(zie pag.2 onderaan)*, met vermelding van : lidgeld+jaar. Opgelet : magazines die niet meer voorradig zouden zijn bij ontvangst van storting, worden vervangen door andere.

Lidgeld 2009

173: Yves Swolfs
172: Van Pep naar Eppo
171: Dodier
170: Felix Meynet
169: Ray Goossens
168: Lamontagne
167: Charel Cambré
166: Gibrat
165: De gezanten van Mars
164: Loisel & Tripp

Lidgeld 2008

156 niet meer verkrijgbaar

163: ZEP
162: Erwin Sels
161: Tibet
160: Alex 60 jaar
159: Gazotti
158: Suske en Wiske 300
157: Expo 58 strips
156: Largo Winch
155: Bessy
154: Hub

Lidgeld 2007

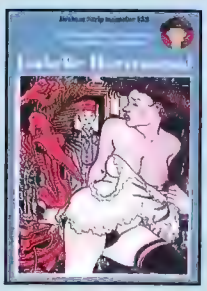

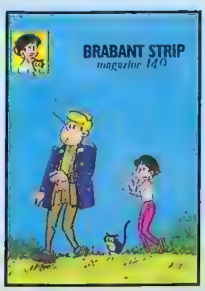

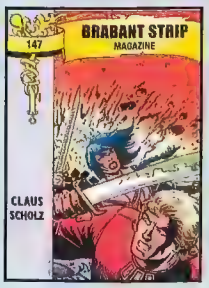

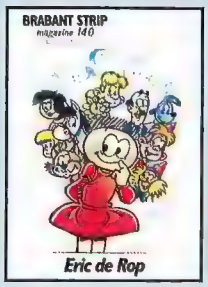

153: JM Krings
152: Isabelle Avondrood
151: Dany
150: Bravo! - jubileumnummer
149: Kari Lente
148: Delitte
147: Claus Scholz
146: Eric De Rop
145: Daan Jippes
144: Hanco Kolk

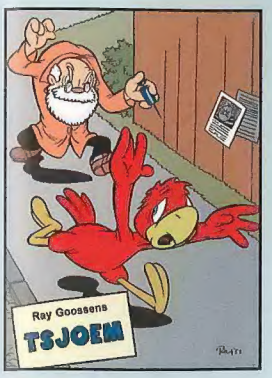

Cadeau! *wie nog lidgeld betaalt voor 2 jaar (verleden of toekomst), krijgt ook nog gratis het vakantie-album Tsjoem.*

Zolang de voorraad strekt!!!

Lidgeld 2006

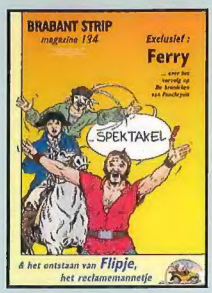

143: Frank Sels - Studio Bessy II
142: S&W : Rita Bernaers
141: S&W : De bronzen sleutel
140: Carry Brugman - Sleen curiosa
139: Guus Slim 50 - Felix
138: Kuifje 60
137: Ever Meulen - Sleen curiosa
136: Van Riet - Studio Bessy I
135: Sirius -Franka
134: Ferry - Flipje

Lidgeld 2005

133:Dirk Stallaert
132:Hergé
131:Paul Teng
130:Paul Geerts
129:Berck
128:Bob Evers
127:Jimmy Van Doren
126:Studio Vandersteen vernieuwd
125:Eisner
124:Conz

Oudere jaargangen niet meer verkrijgbaar

Online catalogus | Beheer je verzameling | Begin een shop | Community & meer

De nabjar van Poenjab

1974

AFBEELDINGEN

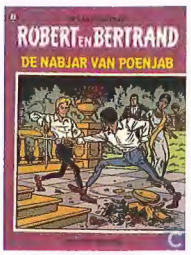

Grotere foto

Grotere foto

VERZAMELAARS EN SHOPS

In shop van:

Nieuwstaat:

jans	€ 4,75
LeREPAIREdelaMURENE	€ 5,00
AELIX pro	€ 5,25
Hetgeleteken pro	€ 7,50
stripverzamelaar-be	€ 15,00

Goede staat:

loneshark069	€ 2,00
Polleke	€ 2,50
feminca	€ 2,75
Pitske	€ 4,00
LeREPAIREdelaMURENE	€ 4,00
Avaluun	€ 4,00
Druuna	€ 4,99
Baringo	€ 4,99
Psyloid	€ 5,00
stirfduvin	€ 5,00
frankstrips	€ 6,00
bobbedoes pro	€ 6,50

Redelijke staat:

AELIX pro	€ 1,50
Marque	€ 3,00
RUCOMICS pro	€ 3,00
Pellucidar	€ 3,00
frankstrips	€ 3,50
Druuna	€ 3,99

pro = bedrijfsmatige verkoper (uitleg)

Het grootste en meest overzichtelijke aanbod!
Al 230.000 strips aangeboden door winkels en verzamelaars.

catawiki

catawiki.nl/strips

ZOEKERTJESPAGINA

GEZOCHT

Nero : het sleutelrekje vervaardigd rond de jaren '60 en gemaakt uit metaal met in het midden een stenen tegeltje met Nero op, wijzend met zijn hand naar volgende tekst:"een goede raad van NERO hang uw sleutels aan deze haken nooit zullen zij zoek geraken". Een flinke prijs is verzekerd en elk voorstel is bespreekbaar.
O'HANLON, 054/580945, roger.ohanlon@skynet.be (179)

Zilverpijl : kopies van originele pagina's en covers van Zilverpijl door Frank Sels.
Tel 02/7598355 of mail car.hauwaerts@telenet.be (179)

Robbedoes 1860 MET extra bijlage (Knutselplaat Skylab) (Desnoods fotocopie of scan is ook goed) ; Zonneland jaargang 48 Jan 67- Dec 67 ; Zonneland jaargang 51 Sep 69- Aug 70 ; Zonneland jaargang 52 Sep 70- Aug 71 ; Zonnestraal jaargang 3 Sep 67- Dec 67 ; Zonnestraal jaargang 4 jan 68- Dec 68 ; Zonnestraal jaargang 5 Jan 69- Dec 69. Nummers en prijs af te spreken
Rudi Ronsmans 0474629127 rudi.ronsmans@skynet.be (179)

Ping tijdschriftje Rabobank 2e jaargang:3 en 4, Kahrels stripblad nummer 7, Esso Junior Club 1961/1962 en Jeugdclub 3 Molens 1955,1956 en 1957
Klaas de Krijger KDeKrijger@cs.com
of tel 0031 229201927/ NL 0229-201927 (179)

Brabant Strip magazine nummer2
els van der walle, vanderwalle_1@hotmail.com (177)

Wonderland (1938-1941) genummerd nrs 36, 50, 51, 55, 57, 78, 80, 81, 82, 96, 107, ongenummerd 4 11 18 25 december 1940, geheel 1941. Ik betaal 25,- per stuk en heb ook nummers te ruil.
Hans Crezee, h.crezee@amc.nl ,(0031) (0)20 6659060 (176)

Jan Bosschaert, 7 ingelijste tekeningen (40/60) met oa. Natasja, Yoko Tsuno en anderen. Ingelijste tekening (40/60) Kasteel van Cheverny (Kuifje en Haddock voor Molensloot). Alles samen 150 euro.
De Coninck Ludwig 0486/496917-0498/209628 (176)

Scenarist, tekenaars van Jai-Jungle-Boy van uitgever Williams-Illustrated Classics. De reeks (1975) was anoniem. Leven zij nog? Wie vindt hun biografie? Voor Sprookjesmuseum Delft.
Prof. Muster muster@online.bl (176)

Vlaamse Filmkes : nummers onder de 615; **Suske&Wiske** tweekleuren in mooie staat: *De ringelingschat, De geverniste zeerovers, De duistere diamant* ; **Tintin** oude zwart-wit of kleuralbums tot 1946 ; 't **Kapoentje** 1948 : 23,25,29, 36,37,39,40,41,43,44,45,51, 52; 1949 : 1-21, 38,39,41,42,44 t/m 50; **PEP** 1963: 1,2 - 1965: 4,28,49 ;
Robbedoes
losse nrs. 208,209,210,211,212,213,214,215,216,218, 219,220,221,222,223,241,252,254,260,299,315,317,321,333,334, 342,343,344,348,350,352,354,355,356,359,360,365,369,523,524, 525,526,527,528
met sprintbijlage : 812,813,814,815,816
met micro's : 1135/1136/1137/1138/1139/1140/1141/1142/ 1143/1144/1145/1155/1156/1157/1159/1160/1161/1162/1163/1164/1170/ 1171/1255/1270/1275/1387,1392,1444
met Extra bijlagen: 1368 (+de plakplaatjes) ; 1459 (+Jaap), 1616 (+Poster Buck), 1756 (+Poster Ruimte) ;
Kuifje losse nrs. 2° jaar nr17 ; 7° jaar nr 33 ; 12°(1957) nr 50,51,52; 14° nr 24 ; 16° nr 27 ; 21° nr7 ; 24°nr 6
Patrick Vranken brabant.strip@worldonline.be

AANGEBODEN

Tillieux : 30 nummers van ABC's Bijblad, 20e Jaargang 1951. In 29 nummers van dit bijblad vind men 1 of 2 pagina's van Bob Bang-verhalen van de hand van Tillieux. Het betreft hier de verhalen:1: Bob Bang (naamloos), 2: Vier geraamten en een doodskist, 3: De piraten der Galapagos, 4: De Birmaanse tempel, 5: Het krabbengat. Alle nummers in mooie staat.
willem_gay@hotmail.com - 0485 379082 na 18 uur (179)

Kiekeboe : eerste zw/wit drukken van de delen 1 t/m 8 van de Kiekeboealbums.
Klaas de Krijger KDeKrijger@cs.com
of tel 0031 229201927/ NL 0229-201927 (179)

In nieuwstaat : complete serie Trigie, hc (genummerd, en gesigneerd door Don Lawrence) + sc, inclusief deel 0 Commandant Grek (in 1 koop) ; Suske en Wiske luxe, groot formaat, De Magische Trilogie, bundeling van de albums Fleurige Floriade, Heilig Bloed en In de Ban van de Milt (oplage 500 stuks, genummerd, en gesigneerd door Marc Verhaegen) ; Dag en Heidi, deel 5 en 8 ; Disney dvd's Escape to Witch Mountain en Return from Witch Mountain (nederlands ondertiteld) ; Div. Batman animated series dvd's (regio 1 en 2).
joopjes@hotmail.com (171)

Sneeuwwitje: Prachtige litho uit 1942. Uitgegeven door de New-York Graphic Society, fine art publishers. Met als ondertitel "Good friends all(Snow White and her Companions)". Formaat: 46 op 53,50 cm
jacques.pels@pandora.be (179)

Pulpreeksen Bonnie, Brute Verhalen, Bloederige verhalen, Commando Classics, Detective Classics, De Sade, Erotische Vertellingen, Garry, Geheimagent, Griezel Classics, Gringo, Goldrake, Hessa, Jacula, Jakhals, Jungla, Jolanda, Lasso, Lucifera, Maghella, Oltretomba (+ speciaal), Ögan, Playcolt, Strijd Classics, Sorchella, Skelet, Superstrip, Taboe, Thriller Series, Terror, Tex Willer, Top Secret, Vampiro, Victoria, Walalla, Wallestein het monster, Western Strip, Wild West Classics, Western mini strip.
Ik verkoop of ruil deze alleen per reeks of lot. Ik heb een overzichtslijst, kan eventueel worden doorgemaild.
danny.biesmans@pandora.be (171)

2000 Stripverhalen, oudere weekbladen en verzamelalbums. O.a. : Tijdschriften: D.Duck; Ohee; Dennis, Sjors, Doremi,... Albums: Robbedoes, Bravo, Kapoentjes, Kuifje. Strips: recente strips, maar ook oudere (B.Turf; Chick Bill; Nero; Sloeber, enz..) en antieke (Karl May; Bessy; Don Bosco;Prins Valiant; Surcouf; Pili Pili; enz.). Kwaliteit varieert van prima staat tot ernstige beschadigingen. Meer info over 1e druk en kwaliteit vind je op een volledige lijst met alle te verkopen strips. Verlaagde prijzen!
Lijst (Excel-bestand) verkrijgbaar via e-mail.
Luc Uvyn - lucu@telenet.be (171)

uniek portret Urbanus in olieverf op paneel ,afm. 30 cm x 40 cm door kunstschilder Didier Steenhaut, Doolaegepark 54, 9070 Heusden.
didier_steenhaut@hotmail.com 0496/94.24.20 (175)

Ons Volk, Bundelingen in uitstekende staat vanaf Jaargang 1960 tot 1968 + een aantal losse NR van Ons Volk 1970
De Sutter Daniel 0478 / 780443 (171)

Zoekertjes schriftelijk meedelen (brief of e-mail).
Telkens naam en gegevens vermelden a.u.b.

24° Milky Way

Stripfestival

Middelkerke

21 juli *t.e.m.* 8 augustus 2010

ZEEDIJK / DE GREEFPLEIN MIDDELKERKE **OPEN VAN: 10 > 12 EN 14 > 18**

ALGEMENE INKOM € 1,5 (*begeleide kinderen tot 12 jaar GRATIS*)

middelkerke westende

WILLEMS
RECUPERATIEBEDRIJF
059 - 27 89 61

RECUPERATIEBEDRIJF
WILLEMS
SNAASKERKE

GROEP CAENEN
samen sterk in immobiliën

KIMPE & DE CUMAN

AGENCE SISSAU

depoorter

IMMO COSTA

IMMOBILIËN MIM MIDDELKERKE

KARAAT

hotel exelsior
059/30 18 31

LIJN

Su Standaard Uitgeverij

KEUKENS BONCQUET
059 / 311.311

SHOE Discount

CASINO

Le Lac Bleu
VAKANTIEDORP
Le lot (F)
www.lelacbleu.com